

31/378 ప్ర తి ది న ము వ్ర క టి ర వ ర బ డు ను
Post Box No. 212. Telephone No. 2544.

Vol. 14 } డెన్న్ పట్టణము 1926 వ సం॥ జూలై నెల 29-వ తేది గురువారము } No 102
సంపుటము ౧౪ } శ్రీ అక్షయనామసంవత్సర ఆషాఢమాస బహుళ పంచమి ౫. } సంచిక ౧౦౨

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకువేలు యోగ్యతాపత్రములు వాందియున్నది. సంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంచీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును
బెఱుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0 డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రెరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

ఇదివరకు మాప్రదర్శనశాలకు రానివారు దయచేసినచ్చి ఒకదఫా మావద్ద బేరముచేసిన

మానమకము, పనితనము, న్యాయము, మీకు విశదమగును

ప్రస్తుత సమనాగరికతకు తగినట్టి లోలాకులు, పుష్కరాగముల తోడులు, చేసరులు, క్లావరులు ముక్కుపుసుకలు అంటుపోగులు,
వెండి తిరుగుచెంబులు, టీ నెట్లు, టెన్ని నుకప్పులు, అనేక విధములగు ఉంగరములు, బహుమాన పత్రములు మొదలగునవి మావద్ద సిద్ధ
ముగా నున్నవి. లేనివి అర్జరిచ్చిన అతిశ్రద్ధలో తయారుచేసి యిచ్చెదము.

ముఖ్యగమనింపు:- సీమ వెండికి, సవరం బంగారుకు, మేలురకం పుష్కరాగములకు గారంటి యిచ్చెద
ము. తృప్తికరముగా లేనిచో పైకము వాపసు నిచ్చెదము. 1812

శ్రీతంజిలిరాము } ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి, } నగల వర్తకులు,
"ఉమ్మడియర్" } 25, వైనాబజారుకోడ్డు, మద్రాసు.

నూతనమైన శైలి!

నవీనశక్తి!

క్రొత్తకల్పనలు!

చక్కని సులభశైలితో మతాభిమానులకును పారస్వతాభిమానులకునుగూడ నింపైన కావ్యము.

— శ్రీ మతోద్ధారకుడు (బసవేశ్వరచరిత్ర) —

వలయువారు కృతికర్త: విద్యాక జి. జోగి సోమయాజి బి. ఏ. ఎల్. టి హైస్కూలు, ఆదోని, అనిగాని శ్రీ
మేనేజరు ఆంధ్రపత్రికా ఆఫీసునకుగాని వ్రాసి తెప్పించుకొనవలెను.
వెల 0-12-0. పెద్ద ఆర్డరులకు మర్చి కమిషను ఇయ్యబడును.

మైసూరు పాశ్యపు వెంకటాచల పండితుల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములలో వొకటియగు Rged
Trade Mark

లోకామయహర కస్తూరిమాత్రల యోగ్యతాపత్రములు

(1) మ-రా-రా-శ్రీ, మ. టి. నూర్యనారాయణమూర్తి షట్ట అ. తోట్టరు డి. బి. స్కూల్ పోస్టునగరం, బెల్లూ
గోదావరి, వీరు వ్రాసినది.

తమ లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలను చాలమార్లు రప్పించి ఉపయోగించియున్నాను. ఉత్తముగను
కలిగినదని నిర్ధారణయైనది.

(2) " మ. ఇ. హెసీ, నవరజస్ట్రో, కొత్తకోట, వీరు వ్రాసినది.

తాము మొదట పంపిన కస్తూరిమాత్రలు చాల ఉపకారమును చేసియున్నవి. కాన దయచేసి ఇచ్చెద 12
సీసాలనుపంప కోరుచున్నాను.

(3) " మ. జి. నూర్యనారాయణ జమిందార్, కోరుకల్లు పోస్టు కాళిహాటి బెల్లూ కృష్ణా
వీరు వ్రాసినది.

తమ లోకామయహర కస్తూరిమాత్రల సంచీవముగానున్నదని ఖండితముగా చెప్పగలను. దయతో 12 సీసా వి.పి తో
పంపవలెను. 594

(4) " మ. రామచంద్రరావు, డి. పి. డబ్బల్లు, గురుస్థా, కురాడ, పోస్టు కొత్తరం, కృష్ణాబెల్లూ వీరు వ్రాసినది.
తమ లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలు పిల్లలకును పెద్దవారికిని చాల ఉపయోగముగానున్నవి యని సంతోషములను.
మా యవరచుచున్నాను.

శ్రీ సీతారామ వైద్యశాల, మైసూరు

క్రొత్త ఫి యే ట రు 2259

28-7-26 బుధవారమునుండి 30-7-26 శుక్రవారమువరకు
ప్రతిదినము 2 ప్రదర్శనములు సా॥ 6 గం. 15; సా॥ 9 గం 30 ని
మ ద న్ ఫి యే ట రు లి మి టె డ్ వా రు

"ది కొ కె యి క్"

రాబర్ట్ బ్లెక్ అను డిటెక్టివ్ అఫీసరు చేయు అద్భుత
పరిశోధనలు, లండన్ నగరమందలి గొప్ప సంఘములలోని
మర్కములను బయలుపెట్టుట మొదలగునవి 6 భాగములలో
చూపబడును.

యింకను అనేక ఫీల్ములు చూపబడును.

31-7-26 శనివారం మొదలు

"ది టెక్ కమాండ్ మెంట్స్"

కా వ లె ను

మంచితెలివి, యోగ్యత, నమ్మకము, అంగ భాషా పాండి
త్యము మొదలగునవి గలిగి నట్టివారు కాకినాడలోనున్న ఒక
నమ్మకమైన కంపెనీయందు మేనేజరు పదవికి కావలెను. వ్యా
పారమునకు సంబంధించిన విషయములందు అనుభవముగలిగి
యుండవలెను. బేతము వెల 13 రూ 200 రూ 250 వరకుండును.
జనుమొందునట్టి దరఖాస్తుదారుడు రూ 10,000 లు నగదుగా
ధరావత్తుక్రింద చెల్లించవలసియుండును, మంచియోగ్యతగల వారు
మాత్రమే ధరఖాస్తులను ఈదిగుపవిలాసమునకు పంపుకొనవలెను.
K. c/o Andhrapatrika, P. B. No. 212, Madras

వాతావరణ నిర్ణయి

1926 సం॥ జూలై నెల 28-వ తేది బుధవారము

ముఖ్య వివరాలు	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో
	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో
గోల్డ్ స్టార్	87.8	79.8	...	8.83	— 8.12
బెల్జియం	87.1	82.5	0.01	6.50	— 2.86
కాకినాడ	90.6	79.4	...	19.60	+ 9.41
మచిలీపట్నం	94.5	80.8	...	8.45	— 1.86
కర్నూలు	91.0	78.7	...	8.16	— 8.44
బళ్లారి	98.8	76.8	...	8.24	+ 0.88
అనంతపురం	7.06	+ 1.00
కడప	97.0	77.3	...	11.08	+ 4.65
నెల్లూరు	97.1	78.8	0.04	7.08	+ 3.27
మద్రాసు	96.0	78.2	...	8.10	— 2.80
కడపూరు	98.0	77.5	...	1.80	— 2.49
నెలము	92.5	72.0	...	5.80	— 1.12
కోయంబూరు	88.4	71.2	...	2.55	— 0.45
తిరుచనాపల్లి	100.4	77.5	...	8.71	+ 0.91
నాగపట్టణము	99.0	80.8	...	0.87	— 2.61
మధుర	100.0	79.0	...	1.68	— 1.45
పాంబర్	89.8	80.9	...	0.09	— 0.60
తిరునల్వేలి	0.47	— 0.44
తిరుచేరి	79.1	70.8	1.18	20.18	— 0.08
కొచ్చి	78.5	78.4	1.78	58.86	+ 8.74
కాలికట్టు	82.8	78.1	2.53	66.89	— 4.58
మంగళూరు	85.2	78.7	5.70	61.09	— 10.00
దెంగుళూరు	80.7	67.1	0.05	5.76	— 0.68
మొరకూరు	68.2	68.2	0.61	56.47	— 7.29
కొడైకనాల్	67.8	64.2	0.27	6.60	— 1.99

సర్కారులు:—విశాఖపట్నములో చినుకులు బడెను. మేఘములు దట్టముగ నున్నవి. మచిలీపట్నములో ఆర్ద్రత తక్కువ. ఇచట పగటి రాత్రివేడిమి 2½ నుండి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ. విశాఖ పట్నములో రాత్రివేడిమి 4½ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్కన్:—మేఘములు ఒక మోస్తరుగ నున్నవి. బళ్లారి లో పగటివేడిమి 8 డిగ్రీలు ఎక్కువ. ఇచట రాత్రివేడిమి, కడప లో పగటివేడిమి 2½ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—నెల్లూరులో చినుకులు బడెను. మేఘములు పలచగ నున్నవి. కడపలో పగటివేడిమి 3½ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

పడమటి తీరమున నే వర్షించవచ్చును. తక్కిన చోట్ల చినుకులు బడును.

ఎస్. ఆర్. యు. సామ్రాజ్య.
వాతావరణ నిర్ణయి.

అతిమాత్ర వ్యాధికి అద్భుత మైన

నివారణి

తిరునల్వేలిలో, కృష్ణాపుర నివాసియును, ప్రస్తుతము చెన్నపట్టణము, మైలాపూరులో రేస్ కోసునందు పెరారాయా వీధిలో అల్పవైద్యుని లాడ్జియందు కాపురమున్న శ్రీమంత్రి పండిత స్వామి శ్రీనివాస అయ్యంగారు వారు తన అద్భుత వైద్యములచే వ్యాధులకు చేయు చికిత్సలకు ఆయుర్వేద ఔషధముల భ్యాసిని హెచ్చుచేసిరి. వారు చేయు చికిత్సాపద్ధతులను నేను స్వయముగా చూచుటకు అవకాశము కలిగినది. వారు అతిమాత్ర వ్యాధిని అద్భుతముగా కుదిర్చి రని నా స్వానుభవములననే చెప్పగలను. మిక్కిలి కఠినపథ్యము లేకును; కఠినము నీరసము కాకుండను, 10 దినములలో మాత్రమునం దుండిన తీవ్రమైన పూర్తిగా కుదిర్చిరి. మరియు మామూలుగా నుండు తీవ్రత పెరిగినది.

ఎ. ఎస్. కృష్ణారావు బి. ఏ. బి. ఎల్

హైదరాబాద్, రావుబహదూర్

చెన్నపురి కాసనభాసభ్యుడు, జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుడు

27-4-25 నెల్లూరు. (5)

అరవిందయోగి రాజనీతులు

14. గ్రామ పునర్నిర్మాణమే ఒంటరితనమును నశింపజేసి వేరువేరు జీవితములకు పరస్పరసహాయమును, మేలును కలిగించును.

14. (అ) గ్రామపునర్నిర్మాణమే గ్రామసంచాయితీలను స్థాపింపజేయును. వాటివల్ల నే మనగృహకలహములును, వ్యక్తులకుండుకత్తులును, సంకేతించజేసి, మనలోనుంచి నశించిపోయిన విశ్వసారథిభావమును మరల పుద్ధిపొందింపజేయును. గ్రామపునర్నిర్మాణమే జాతీయపాఠశాలలను స్థాపింపజేయును. ఆపాఠశాలలందు తమరైన బాల్యము మంచిపాఠములను, జాతీయభావములను, వారిజీవితములను వారివ్యవహారములకొరకు గాక దేశసేవకే ఆర్పజేయువారుగను నుండును. గ్రామపునర్నిర్మాణమే గ్రామములలోని కొలకలకు ముదురుచున్నదిగ నుండును. గ్రామపునర్నిర్మాణమే గ్రామజ్యోతియును చిన్నచిన్న ప్రజాసంస్థలను జేయునదిగ నుండును. ఇంతవరకు వేర్లుగా పాతుకొనియున్న మన నిస్సహాయతను బానిసత్వమును నశింపజేసి స్వతంత్రమైన నాధారపడునదిగ జేయును.

15. మనము మనహిందూదేశములోనే తెల్లవారిమాయలో పడితిమి. ఆమాయ యేమన ఆత్మలకు సంపూర్ణముగ మట్టుకొని యున్నది. ఆమాయయే పరపరిపాలన. ఆ అన్యదేశీయుల నాగరికత, బలము, సామర్థ్యము, కాలవకాత్తు మనపై రాజ్యముచేయుచున్నవి. ఇంతేగాక మన కారీరక, మానసిక, నైతికభావముల నన్నిటిని కట్టగా గట్టి చెట్లలోనుంచినట్లుగ జేసినది.

15. (ఆ) మాతృదేశమును ప్రేమించుడు. మిగున్నదంతయు ఆమెస్వాతంత్ర్యమునకై త్యాగముజేయుడు.

16. స్వరాజ్యమన యితరదేశములపై ఆధారపడక తన మతానే సహాయము చేసికొనుట.

17. అన్యదేశీయుల పరిపాలనచే అన్యదేశీయుల మనము స్వాతంత్ర్యమునకోరిక నే జాతీయమరచిపోయి యితరులపై ఆధారపడియుండుటకు నలవాటుపడితిమి. మనయొక్క జాతీయజీవిత మంతయు ఈ అన్యదేశీయుల దిగమ్రుంగినది. ఒకరి యధీనతయనెడి, నోకరిని ఆశ్రయించి జీవింపుటయనెడి, మనలోనుండి తొలగి స్వసహాయముపై ఆధారపడియుండుటకు అలవాటుపరుచుటయే స్వరాజ్యసంపాదన కనుకూలమార్గము.

18. తనపైతాను ఆధారపడియుండుట తనమతానే సహాయముజేసికొనుట స్వరాజ్యముయొక్క మొదటిపరతు.

19. ఐకమత్యములేనిదే స్వరాజ్యము చేపరదు. ఐకమత్యమునగా ఒకరిఅభిప్రాయములలో నొకరు, నొకరి ఉపన్యాసములలో నొకరు, నొకరినునోభావములయెడల నొకరు, ఐకమత్యమును కలుపుకొనుటకాదు. ఐకమత్యమునగా ఎవరిస్వాధీనములనుండి వారికి ప్రేమ పొంగిపరచింపవలెను.

20. ఇది ప్రజాప్రభుత్వముయొక్క యుగమైయున్నది.

21. మాతృదేశసేవకై మిదేవామను, మనస్సును, ఆత్మను, మరణీతము చేయుడు.

22. జాతీయతయననేమి? జాతీయత యననది రాజకీయ సమస్యయొక్కదేకాదు. జాతీయతయననది యొకమతము. ఈమతము భగవంతునివద్దనుండియే వచ్చినది. జాతీయత మన నివాసమునుబట్టి యేర్పడినది. జాతీయతకు అమరత్వముగలదు. జాతీయత ఎన్నటికి నశించునదికాదు. జాతీయత మానవునిచే ఏర్పడినది కాదు. జాతీయత భగవత్ప్రసాదమై యున్నది.

23. నీవు భగవంతునియొక్క పనిమాట్లావని నెల్లప్పుడు ను జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొనుము. ఈ సంగతి నీవు గుర్తించియుంటివేని అప్పుడే నీవు నిజమైనజాతీయవాది యగుదువు. నీవు నిజమైన (స్వార్థములేని) జాతీయవాది నగునప్పుడే మహాన్నతమగు మనదేశమును సంరక్షింపగలిగిన శక్తిని గలిగియుండువు.

24. విశ్వాస మనునది మానసికవృత్తికాదు. అది మనస్సు ప్రాత్యహాపరచేపద్రువు కాదు. హృదయపద్మమునందుండు ఒక విధమైన వస్తువు. నీవు దేనియందు విశ్వాసమో దానినే జేయుము. విశ్వాసము భగవంతునివద్దనుంచి వచ్చిన వస్తువు. అది మన హృదయపద్మమునం దిమిడియున్నది. అందులోనే భగవంతుడు గూడ నివసించియున్నాడు. ఈ ఒక్క విశ్వాసమే హిందూదేశమును రక్షించును.

25. జాతీయపాఠశాలలు జీవనోపాధికారకై యేర్పడి యుండలేదు. మాతృదేశ సాభాగ్యముకొరకును, మాతృదేశారాధనకై తమజీవితాయములను త్యాగముచేయు వీరపుత్రులను నుద్ధరింపజేయుటకై యేర్పడినవి.

26 ప్రభుత్వముయొక్క లాభము విలాభము నొక్కటి

కాదు. వారిలాభమునకు మనలాభములకు మిక్కిలి ఎక్కువ వైరుధ్యము కలదు.

27 స్వార్థపరత్వమున వదలుటయు, కష్టములకోర్కును స్వార్థత్యాగము చేయుటయు లేనిదే మనలోనున్న భగవంతుడు పెంపొందజాలడు. మనలోని శ్రీకృష్ణభగవానుడు పరోపకార నేప చేయనిదే వర్ధిల్లజాలడు. ప్రాపంచకములనున్న అనురబలము తనను ఆవరించియుండనిదే ఆతిడు పెరుగజాలడు. ఆ అనురబలమును నశింపజేయుటకై హోరాహోరీని వారితో పోరాటము నలుపును. ఈపోరాటమువల్లనే తాను బలవంతుడని తెలిసికొనగలుగును. భగవంతునిచే దత్తమైయున్న బలమును తెలిసికొనుటకుగాను కష్టములను అనుభవించుట తప్పనిసరి యగుచున్నది.

28 భగవంతుడు నెనుకప్రక్కనే యున్నాడు. పని, పనివాడు భగవంతుడే. ప్రజలస్థానయపద్ధత్యమునందు తాను అనురత్వముతో నున్నాడు.

29 విశ్వాసమునందు స్వార్థపరత్వము లేదు.

30 జాతీయతయననది మనస్వలాభముకొరకు ఏర్పడినది కాదు. జాతీయత యననది తనసారథిదేశీయులకొరకు పనిచేయుటకును వారికొరకు తనజీవితమును అర్పించుటకును ఏర్పడియున్నది.

31 మన మాతృదేశముయొక్క బంధము క్రికొరకు మన ప్రాణములను భగవంతునియొక్క పాదపద్మములకడ బలిగా నిచ్చువేళ సమీపించియున్నది. ఇటువంటి సమయమే మన కపరిమితమైన సంతోషమును జీవితముయొక్క సార్థకత్వమును కలిగించునది. మన మతములో నీభావములే యొక అంతర్భాగముగ నున్నవి.

32 దేశ స్వాతంత్ర్యప్రియులను జైల్లు చెట్లలో నుంచలేవు. ఉరి స్తంభములను అంత మొదించజేయలేవు.

33 మన దేశీయులకు మనము కోయనది స్వేచ్ఛయే కాదు. రాజ్యాధికారులు ఇతరులచే గాక మనచేతనే నియమింపబడవలయును.

36. నీలోనున్న బలమును నీవు తెలిసికొనుము. దానినే ప్రకటింపుము. ఆరీతిగ దానిచే చేసినపనులు ఎన్నటికిని నీస్వలాభపుపనులు కానేరవు. అవి నీలోనున్న పత్యము చేసినపనులగును.

37. మనము అన్యదేశీయుల పరిపాలనచే ఏర్పడిన బడిలోనికి పోవుచుంటిమి. మనకు విద్యచెప్పటకు ఆ అన్యదేశీయులనే మన మంగీకరించితిమి. ఇంతేగాక మనలో సహజముగానుండు మంచి ఆదర్శములను మనస్సులనుండి తొలగించుటకు గూడ అంగీకరించితిమి.

38. మనము అన్యదేశీయులచే పరిపాలింపబడు పోలీసుల రక్షణలోనుంటిమి. మనకు వారెంతటి సంరక్షణను ఇచ్చుచున్నారో మన కనుభవమే. ఏమిలేదని తెలిసియుండి మనబానిసత్వమునకు మనమే పనిమాట్లాగా తయారైతిమి.

39. తెల్లవారియొక్క మాయను తెల్లవారియొక్క ఉల్లంఘనమువల్లను, కష్టములవల్లనే నశింపులగును. దానివల్లనే స్వరాజ్యము మనలోనున్నదే యని తెలిసికొనుటయు మనచేతలోనున్న స్వరాజ్యమును అప్పుడే మనము జూడగలుగుటయు సంభవించును.

40. దేశము ప్రప్రథమమున నిజమైన స్వాతంత్ర్యమున నేమో గుర్తించుకొనవలెను. ఆస్వాతంత్ర్యము మనలోనే నిమిడియున్నది. ఆస్వాతంత్ర్యేచ్ఛను నీవు గుర్తించుకొనిన యెడల నెలవలను లోపలను కూడ నీవు నిజమగుస్వేచ్ఛను పొందుదువు.

41. స్వదేశీయను హోరేజనును అర్చుటకు ప్రయత్నించినకొలది కోటిసూర్యప్రకాశముగ నది లేజరిలుచునేయుండును.

42. గ్రామసంఘములే స్వరాజ్యమునకు బీజాంకురములు. జాతీయపురోవృద్ధికి జాతీయ సాభాగ్యమునకు గ్రామములే బీజాంకురాలు. స్వరాజ్యము గ్రామములోనే పుట్టులెను.

43. సంకుచితవృత్తితో కూడుకొనియున్న మతము, కులకత్తులతో కూడికొనియున్న మతము, స్వార్థముతోయున్న మతము కొద్దికాలమే కొంతపనికై నిలచునుగాని కాళ్వతముగా నుండజాలదు.

44. మేధాశక్తిని వృద్ధిపొందించుటకు నభ్యాసముచేయ వివాదు నూతనభావములను నాగరికతను ప్రకాశింపజేయనివాడు యితరులపై ఆధారపడి జీవనముచేయువాడు ఇంగ్లీషు విద్యలో మహాభుషణుడైనను నట్టివాడు సంఘమునుండి తరమబడక పోయినను సంఘమునకుమాత్ర మెందులకు పనికిరాడు.

45. అన్యదేశీయుల పరిపాలన, అన్యదేశీయుల పరిపాలనకులోబడియున్న రాజనీతులను నిర్భీతముగ చేయును. ఇంతేగాక జీవనంతముగజేయు నా రాజనీతులనే బీజకణములనుకూడ నూడబెరుకుచుండును.

శ్రీ సుబ్బారావు

ప్రాధాన్య కిలారిగారి వేట్ వే సర్క్సు

యూరోపియన్, ఇండియన్ ఆర్ట్స్ స్ట్రీటుకూడా గలరు.

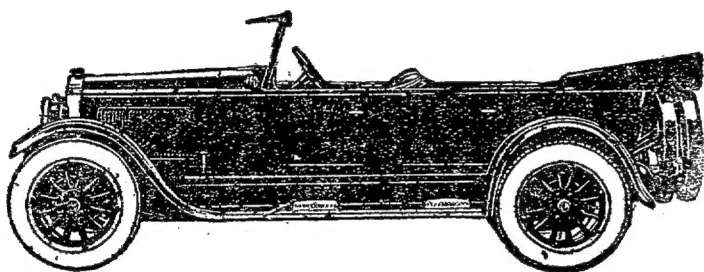
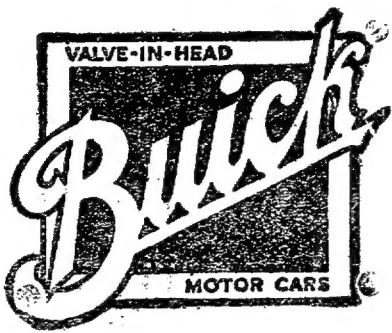
సా 5-30 ప్రతిది నం రెండు ప్రదర్శనములు రాత్రి 9-30

ప్రతినివారం కథాక్రమము మార్పు చెందుచుండును
టిక్కెట్లు బోసాటో, హ్యారిస్ హోటలందు విక్రయింపబడును

మహర్షిదేవేంద్రనాథ ఠాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త: మొక్కపాటి రామమూర్తి గారు)

ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ దగినది. 214 పేజీలు } ధర రు 2 8
నిండుక్యాలికోబైందు ఛెడర్ వైటు కాగితములు } పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకాశాలయము, 7, తంబు శెట్టిపేథి, మద్రాసు.

మీరు ముందు వ్రసయోగింపబోవు మోటారు

“బుయిక్ (Buick)” బండి యెయ్యిండవలెను.

సాకర్వములకొరకు

మేలురకపు “బుయిక్” బండి ప్రతి సామాన్యమైన సాకర్వమును కలిగియుండును. అనేక బుయిక్ బండి వాడుకలోనున్నవి. బండి నడుపుట సులభము. కొత్త ఎక్కిన వడిగల మోటారు స్టారరు సహా-బుయిక్ బండిలో ఆటోమాటిక్ పీస్ కంట్రోల్ ప్రత్యేక నడుపాయము. సులభమైన స్టీరింగు “బుయిక్ వారి 5” కంట్రోల్ స్టీరింగ్ గేర్ యివి కొత్త మాదిరి బుయిక్ లో యీ కాలమున గల ప్రత్యేక నడుపాయము.

భద్రము కొరకు

బుయిక్ కారుకు కావసిన ప్రతి సామాన్యపు జ్యూత్రయున్నా కలిగియున్నది. బుయిక్ మెకానికల్ 4 చక్రముల బ్రేకులు వీటిలో బ్రత్యేక ద్రవ పదార్థ సంబంధమేమియు కలియనందున ఎప్పుడైనా తగ్గుల గాని కాంట్రాక్టు లీకులుగాని తగలవు. బుయిక్ కంట్రోలబిల్ బీమ్ పాడ్ లయిట్లు స్టీరింగు జ్యూత్రముల కంట్రోలులో రాత్రుల ప్రయాణము జాహానంతోషమును కలిగించును.

ఖర్చును తగ్గించుటకు

ఇతర ఏ బండిగాని “నీల్సు చేసిన” గాని “ట్రైవిల్ నీల్సు యింజన్” గాని లేదు. నీల్సు చేసిన వున్నందువలన ప్రతి ఆఫరేటింగ్ భాగమున్నూ దుమ్ముపడకుండులాగున మూయబడి ఆయిల్ టైట్ కలిగి యుండును. “ట్రైవిల్ నీల్సు” ప్రత్యింజన్ పాయింటును జాగ్రత్తగా దుమ్ము మొదలగునవి పడకుండులాగున భద్రపరచును.

విలువకొరకు

ప్రస్తుత కాలపు ధరలలో “బుయిక్” బండిధర ప్రత్యేకమగు సాఖ్యము, భద్రము తగ్గింపుఖర్చు, యిన్ని గలిగినను - ప్రపంచములో చాలా తక్కువధరలు కలిగియున్నది.

మీకు మంచి ప్రయాణ సాకర్వములు తక్కువ విలువలో జరుగవలయునేని

“మంచి బుయిక్” బండిని వచ్చిచూడు.

“వేలురకమయిన బుయిక్ బండి”

సిమ్సన్ అండు కంపెనీ లిమిటెడ్

మదరాసు.

ఉదకమండలము.

కపటవేషము

పాపము పుణ్యమునకు చూపు గౌరవమే కాపట్యమునకుదును. ఇప్పుడు కలకత్తాలో యధానుకూల సహాయపక్షమువారమని చెప్పుకొనుచు ఉద్ధరు సంకళముచేసి ప్రకటించిన విజ్ఞప్తి కాంగ్రెసు ఆశయమునకును విధానమునకును అట్టి ప్రశంసయొందున్నది. వీరికి దేశమునందు ఆచుచునున్న వ్యయములే కపటవేషమునకు మిగు జంకులేకుండ ఒకపక్షముగానే ర్యడితమ్ము నేకార్యనిర్వాహకులనుగా నెన్నుకొనిరి. “ఏపక్షమునకును చేరకుండనున్నవారిలో మా అసహాయస్థిని చూచి మాపై నభీమానముగలవా రందరును మాపక్షమున చేరకోరెదము” అని వారు విన్నపమును ప్రకటించిరి. ఈ విజ్ఞప్తిలో సంతకములు చేసినవారిలో కాంగ్రెసుకు చేరినవారికలైననున్నారా అనునది సందేహంలేదు యైనను యీపక్షము కాంగ్రెసుకు చేరిన పక్షమేయని వారు ప్రకటించిరి. “మేము కాంగ్రెసులో చేరెదము. మేము కాంగ్రెసును ధ్వంసముచేయుము. కాంగ్రెసులో అవస్థుబనములను కలుగజేయుము” అని వారైచ్చియుగ వాగ్దానము చేసిరిగాని యిది అనవసరమే. ఏలయనగా దేశమునందుగాని కాంగ్రెసులోగాని వారికేమాత్రమైన పలుకుబడి యున్నట్లు నిదర్శనమేమియును కనబడదు.

ఇప్పుడేపక్షమునకు తాత్కాలికాధ్యక్షుడగు వ్యోమకేశ చక్రవర్తిగారు వెనుక జాతీయవాదిగాను తరువాత స్వతంత్రవాదిగాను తరువాత క్రొత్త జాతీయపక్షమువాడుగను గూడ నుండెను. ఈ క్రొత్త జాతీయపక్షము చాల పటాటోపముతో బయలుదేరినదిగాని అది బాంబాయిలో పురిటిలోనే అంతరించినది. ఈపక్షమున కిప్పుడు పాన్థ్యులుగానున్న ముగ్గురిలోను హిరేంద్రనాథ దత్తుగారు బిసెంటుపక్షమువారు. కే. చందరిగారు ప్రాథమికవాది, ఆయన జాతీయవాదినని గూడ నపుడప్పుడు చెప్పుకొనును. జి. డి. బిర్లాగారు ధనమే ప్రధానముగా భావించు వర్తకుడు. ఈపక్షమునకు కార్యదర్శియగు బి. బి. సెనుగారికి ఖద్దర్ నిన తలనొప్పి కలుగునుగాన నాతడింకను కాంగ్రెసులో చేరలేదు. సహాయకార్యదర్శి యొకవుడు జి. పి. రణపక్షమునకు చేరిన అసహాయవాదిగానుండెను. ఇప్పుడు కాలపరివర్తనమున యిట్టి భిన్నాభిప్రాయములుకలవా రందరును ఒకపక్షమువారుగా చేరిరి. ఇంకను అమాత్యులు లేవరైన దేశమున నున్నారేమో నని వారికొరకు వెదుక నారంభించిరి.

తమ రాజకీయాభిప్రాయములను వారు చాలవరకు వివరించిరి. ఇదివరకు వారికి కలవని ఎవరును ఎన్నడును తలంపి యుండనట్టి భావము లిప్పుడు వారిలో నాకస్మికముగా కల్గినవి.

“రాజకీయములందు ప్రజాభిప్రాయమునకు బలముగగడించుటకు అవలంబింపదగిన సాధనములలో దేశమునందంతటను సమష్టికాసనోల్లంఘనమును జరుపుట యొక సాధనమగుననియే మేమునుముచున్నాము. అది యిప్పుడు సాధ్యము కాకపోయినచో వ్యక్తి, వ్యక్తినంఘముల కాసనోల్లంఘనము మాత్రము సాధ్యమగును కావున అవసరము కలిగినపుడు దాని నవలంబింపదగును.” అనివారు ప్రకటించిరి. అంతవర కనుకూలముగానే యున్నది. “రాజకీయసంస్కరణముల అమలు అసంతృప్తికరముగను అనమగ్రముగను ఆకాభంగకరముగను యుండినను ప్రస్తుతము వానియం జెంతవిలువయుండిన సంతకవరకే యధానుకూల సహాయ మొనరించుటతప్ప ప్రస్తుతము గత్యంతరమేమియునులేదని మీరు చమ్యుకలెను” అని వారు మనలను కోరుచున్నారు. ఇప్పటికినికరములేనది. వాక్యమత్కారము ముందువిరిసినట్లు విరిసి నిశ్చితాభిప్రాయము వెల్లడియైనది. వారిపుడు కపటవేషము వేసికొనినను వారు మనమిత్రులగు ప్రాథమికవాదులేయని మనము గుర్తింపకగలిగితిమి. “యధానుకూల సహాయముగా అధికారమును కాధ్యతయును కార్యారంభసౌలభ్యమును గల పదవులనన్నిటిని జోపరుచుకొనుటయే” అని వారు స్పష్టముగాజెప్పించిరి. ఆపదవులతోపాటు మంచితీరులుగూడ ముట్టగలవని జేరుగాలేకుండుననిలేదు.

ఈప్రాథమికవాదు లిప్పుడు యధానుకూల సహకారకారులమని ఏలపేరు తెట్టుకొనవలెనని మేము మొదటినుండియును హాశ్వర్యపడుచునేయుంటిమి. ఇప్పుడు సంతోషము తీరినది. నిరంకుశోద్యోగులు దేశీయుల కోరికలకెట్టి అనుకూలభావమును చూపరని వారెరుగుదురు. “మియజమానుల(ఆంగ్లేయులు) అట్లులకు మీరు (భారతీయులు) బద్ధులుకావలె”నని బర్మెసన్ పాడు వింటర్లను ప్రభువులు స్పష్టముగా తెలిపియున్నారు. అత్రకారము బద్ధులగుటకు యీయధానుకూలపక్షమువారు సమ్మతించిరి. కావున వారిపక్షమున కిట్టిపేరుపెట్టుట సరిగానేయున్నది (కలకత్తా ఫార్వర్డుపత్రిక ప్రధానవ్యాసము 27-7-26)

'పార్వర్తు' కేసు

సంపాదకుని పిటిషను

ఆలివియరు ప్రభువు విచారణ అవసరమని చెప్పుట

పార్వర్తు పత్రికా సంపాదకుడు సత్యరంజను భక్తి గారి కేసు విచారణ నేడు ప్రధాన రాజధాని న్యాయాధికారి యొక్క టకు రాగా కోర్టు తీర్పు ప్రేక్షకులు నిండియుండిరి. పార్వర్తు పత్రిక మానేజింగు డైరెక్టరు కరచంద్రబాబుగారు సంపాదకుని తరపున వకీలుగా పనిచేయుచున్నారు. ప్రభుత్వపక్షమున పబ్లికు ప్రాసిక్యూటరు పనిచేయుచున్నారు. పత్రికా సంపాదకుని తరపున ఈక్రింది అర్జీని దాఖలు చేసిరి.

పిటిషను

కలకత్తా, జూలై 28:— జూలై 7 వ తేదీన పార్వర్తు లో పాబ్లియం దరాజకము అని వ్రాసిన వ్యాసమునకు గాను ఐ. సి. సి. 124 (ఎ) సెక్షను క్రింద చార్జిజేయబడిన 'పార్వర్తు' సంపాదకులకు సత్యరంజను బక్షిగారు నేడు చీఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుకు పిటిషనుబంపుచు, తనపై రాజద్రోహనేరము క్రింద నిరూపింపబడిన 'పార్వర్తు' వ్యాసమునందు వ్యాఖ్యలును, అభిప్రాయములును, లండను టైమ్సులో జూలై 11 వ తేదీన ఆలివియరు ప్రభువు వ్రాసిన లేఖపద్ధతి నున్నవని చెప్పిరి. న్యాయమును పరీక్షించుటకు ఆలివియరు ప్రభువును గూడ విచారించుట అవసరము. కాని వారిని కోర్టులో హాజరుపెట్టుట సాధ్యముగాదు. అందుచేత లండను రికార్డరుకు గాని, లేదా ఫస్టు క్లాసు అధికారి కు గల లండను పబ్లికములోని మేజిస్ట్రేటుకుగాని కమిషను బంపి ఆయనను విచారించుటకు కమిషనరును నియమింపగోరవలెను. లండను టైమ్సులో ఆలివియరు ప్రభువు వ్రాసిన డిక్టుండెను:— "భారతదేశ వ్యవహారములు బాగ్రత్తగ పరిశీలించుచుండిన వారెవరు గాని ఇండియాలో బ్రిటిషు అధికారులకు మహమ్మదీయుల యొడ అత్యంతముగ పక్షపాతము లేదనజాలరు. ఇందుకు కారణము యెక్కువ సామభూతియుండుటయు, అంతకన్నయుక్తువ హిందూజాతికి ప్రతిపక్షుల జేయుటయునై యున్నది. ఇదియు ధ్వనింపగల్గు దుష్కారితములుగాక పోలీసువారి చర్యలయందు ఈ సులూ గాన్పించుచుండెను. ఇకను పోలీసుకోర్టు కొంతకాల మొకరి వైపునను మరికొంత కాలము యింకొకరి వైపున నుండి ఉభయములకును ప్రోత్సహ మొసంగి యున్నవనవచ్చునటుల జేయనిచ్చెను.

దేశములో నిటుల అల్లరులు జరుగునపుడు ప్రభుత్వవిధానాభివృద్ధి జరుగుట యెట్లని చెప్పటకు అధికారులు కావలెనని యావిధముగ జేయుచున్నారని భారతప్రముఖులందర అభిప్రాయమై యున్నది. (ఇది న్యాయమున నేననుకొనను.) భారతీయుల అభిప్రాయ మిట్లున్నను, యాచుధ్య టెంగాలీలో నుత్సవములవిషయమై ప్రకటింపబడిన నిబంధనలు యుక్తములుగానే యున్నటుల వాకు గాన్పించెను. కారణము ఆధర్మములును నిబంధనలును స్వదేశసంస్థానాధీశు లనుసరించువానివలె నుండెను.

పిటిషను దాఖలుచేయుచు బోసుగారిట్లు చెప్పిరి. తాను న్యాయాధికారికి తృప్తి గలిగింపవలసిన విషయము ఆలివియరుగా రెక్కడ సందర్భానుసారముగ మాటాడినో, ఈవిచారణలో నెంతవరకు పయోగించునో తెలుపుట, ఆలివియరు ప్రభువు పత్రికలకు వ్రాసిన వ్యాసమువై ఇప్పుడు తనుచే నభ్యంతరపెట్టబడిన వ్యాస మధారపడియున్నది-రెండు వ్యాసములను చదివి బోసు గారు పార్వర్తు ప్రధానవ్యాసములో భారత ప్రభుత్వోదయము ను ముఖ్యముగా టెంగాలీ తాత్కాలిక ప్రభువు యుద్దేశమును ఆలివియరు చెప్పియుట మహమ్మదీయులకు సాయముచేయుటయే. బోసు:— "నేను రాజద్రోహము చేసినవాడనైన యెడల పూర్వము ఇండియా మంత్రిగానున్న ఆలివియరు ప్రభువు నాకంటె ఎన్నియోకల్లు రాజద్రోహము చేసిన వాడగును" అని వాదించిరి.

న్యాయాధికారి:— అది సందర్భముగా నున్నదా?

బోసు:— దీనియర్థము నేను చేసిన వ్యాఖ్యానముల కన్న ఆలివియరుగారు చాల అధికముగ వ్యాఖ్యానము చేసిరి. పూర్వము భారతదేశమంత్రిగానుండి భారతదేశ సాభాగ్యాధిపతి గానున్న యాయనకు భారతదేశ వ్యవహారములలో భారత ప్రభుత్వమునకు ప్రత్యేక సామభూతియను పేర మహమ్మదీయుల యందు పక్షపాతమున్నదని ఆయన తెలిపిరి. ఇది సాను

భూతి కావచ్చును భారతజాతీయైక్యతాభివృద్ధిని తగ్గించుటకే. కాబట్టి ఆయన ఇప్పుడు అటుంకవరుసబడిన వ్యాసము తప్పి ఒక చెప్పటకు ఆయనయే తగును. ఈ పిటిషను ముద్దాయి కోర్టు వారికి తాను ఏ అధికారి, గౌరవనీయునిపై నాధారపడి వ్రాసెనో తెలుపగోరుచు దాఖలు చేయుచున్నాడు. బేలికుప్రాసిక్యూటరు గూడ ఆలివియరుగా రాడినమాటలకు వ్యతిరేకము చెప్పజాలడు. కావున కోర్టువారికి తెలియపరుపవలసిన విషయము ఆలివియరు ప్రభువు సందర్భముచేడకుండ అమూల్యమును సాత్వ్యమును ఈయగలరా? లేరా? యను విషయము మాత్రమే. ఆలివియరుగారి కక్కడనుండి సాత్వ్యమిచ్చిన వెంటయు బాగుండి యుండును. కోర్టువారికి ఆలివియరుగా రీవ్యాసమును బలపరచుచు సాత్వ్యమిచ్చినవారి యభిప్రాయ మెట్లుండునోగదా! ఆయన సాత్వ్యము నిచ్చునది బాధ్యతను గుర్తింపని జాతీయ పత్రికా నిర్వాహకుని హోదాలో గాక పూర్వపు భారత దేశమంత్రిగ! ముద్దాయి ఈపిటిషను పెట్టినది గుర్తించి ఆయన యే కమిషను ఖర్చుల భరించునని తెలిసికొని ప్రభుత్వపక్షమునకు పక్షపాతము చేయుచున్నది తలచుచు పిటిషనుకు ననుజ్ఞ ఈయగోరుచున్నాను.

న్యాయాధికారి:—ఆలివియరు ప్రభువును ఈవ్యాఖ్యానము తప్పి ఒక్క చెప్పవలయునందురా?

బోసు:—నేను వారిని భారతదేశమున భారతప్రభుత్వమునకు మహమ్మదీయులయందు పక్షపాతమున్నదని రుజువు చేయుమని కోరుచున్నాను.

న్యాయాధికారి:—ప్రభుత్వపక్షము ఏమనునో తెలియదు. కాని వారిని తప్పనియెడలనో?

బోసుగారు:—సంగతులు రుజువు చే వ్యాఖ్యానము నందు తప్పలేదు.

న్యాయాధికారి:—నిజమునే ప్రభుత్వమునందు అనూయగలుగునట్లు చెప్పినయెడల మీరు 124 ఏ సెక్షనుక్రిందకు వత్తురు. అది కావలెను. ఇదియే ప్రభుత్వపక్షపు టు తైరముగనని నేను తలచుచున్నాను.

బోసుగారు:—ఈ వ్యాఖ్యానము పాబ్లిలో ప్రభుత్వమువారి తీసికొన్నచర్య సరియైనదిగాదని తెలుపుచున్నది. పక్షపాతబుద్ధి ప్రబలుచున్నదని తెలియచెప్పుచున్నది. పబ్లికు ప్రాసిక్యూటరు ఇది నిజమున నాపిటిషనుజోడికి పోరు.

న్యాయాధికారి:—న్యాయమైన వ్యాఖ్యానమైనను నిజముగా అనూయను పురికొల్పినట్టిదైనయెడల ముద్దాయికి అంత లాభదాయకముగాదు.

బోసుగారు:—సరియైన వ్యాఖ్యానమైనచో రాజద్రోహము గానేరదు. సెక్షనువలన నది రుజువు గాగలదు. నేనా సెక్షనులోని మూడవభాగము క్రిందకు వత్తును.

న్యాయాధికారి:—నాకది తెలియదు. విషయములు నిజమైనను, వాఖ్యలు సరియైనవైనను మీరు అనూయను పురికొల్పినయెడల (124 ఏ) సెక్షనుక్రిందకు వత్తురు.

బోసుగారు:—నేను చెప్పనది నిజమైనయెడల నా వ్యాఖ్య చేయునంతవరకును నేను రాజద్రోహినిగాను.

న్యాయాధికారి:—పక్షపాతవిధానము ఆచరణలో నున్నదనుకొనుడు. పాబ్లి అరాజకస్థితి నున్నదనుకొనుడు. తను వ్యాఖ్యానము అనూయ జనింపజేయును. అప్పుడు మీరు 124 ఏ (క్రిందికివత్తురు.)

బోసుగారు:—ఉభయపక్షములను విని తమరు నిర్ణయించుడు. ఆ పక్షపాతవిధానమును ఖండించినందులకు రాజద్రోహమందురా తెలులునకు సిద్ధమే. ఏలన అక్కడ అట్టిదానిని సేర సింహువారు పలుపురుందురు.

ప్రాసిక్యూటరుగారు:—న్యాయాధికారిగారి హైకోర్టుగాని అట్టి కమిషనునిచ్చుటకు పీలులేను. వీరు ఆలివియరుకుకుటుంపి సాత్వ్యమును తెప్పించినను దేశకావసరము మూలమున ఒప్పుకొనజాలను" అని తాను చెప్పువానికి అనేక రుజువుల చూపెను.

బోసుగారు:—న్యాయాధికారికి ఇంగ్లాండులో కమిషను ఏర్పరుచుటకు మితిలేని అధికారమున్నది.

న్యాయాధికారి కుక్రవారమునాడు తీర్మానింతుననెను. ఏమన ఆగస్టునకు వాయిదా వేయబడెను.

మాటవరుసకు కొంతసాత్వ్యమును తీసికొనెను.

పోలీసు అసిస్టెంట్లు కమిషనరు హాజ్ గారు ప్రాసిక్యూటరుచే ప్రశ్నింపబడి యిట్లుచెప్పిరి. టెంగాలీ ప్రభుత్వము వారిచే అనుజ్ఞనంది ప్రధానరాజధాని న్యాయాధికారియెదుట కేసు ఫైలు చేసితిని". సాక్షికి అభ్యంతరపు వ్యాసమున చూపబడినవి.

ప్రాసిక్యూటరు:— 'అగ్నితో ఆకులు' అను వ్యాసము జూలై 16 వ తేదీన యున్నది!

బోసుగారు:— నేను దానికి ఒప్పును. అది బక్షి గారు. వ్రాసినట్లు చెప్పబడిన గాని ఈప్రశ్నకు ఒప్పుకాలను.

ప్రాసిక్యూటరు:— ఆరోజున సంపాదకుడు ఆతడేయని రుజువుచేసెదను.

బోసు:— ఆతడే వ్యాసకర్తయని రుజువు చేయవలెను మనము బక్షి గారి యుద్దేశములగూర్చి మాటాడుచున్నాము. ఇతరులవిషయము గాదు.

ప్రాసిక్యూటరు:— మన మాపత్రికలోరణిగూర్చి మాటాడుచున్నాము.

బోసు:— నాఅభ్యంతరము తెలిసికొని తరువాత తీర్మానింపుడు.

ఇట్టి ఆటంకములు అనేకముగ వచ్చెను.

ప్రాసిక్యూటరు:— అసయముందు హిందూ మహమ్మదీయుల స్థితి ఎట్లుండెను?

సాక్షి:— వైమమ్మములు మిమ్ముముట్టెను. 7 వ జూలై న ఎక్కువయ్యెను. అధికారులు కాంతిని నెలకొల్పి యత్నించుచుండిరి. తరువాత వాయిదావేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

పందిళ్ల పల్లి

దేవాంగమహిళాజనసభ

క్రిచ్చాడేశ్వరీ వరప్రసాద విద్యాలయ సమాజమువారి యాజమాన్యమున ది 24-7-1926 తేదీవారం సాయంత్రము 4 గంటలకు ముగిరాల్లి క్రి బండ్ల బసవయ్యగారిచే నూతనముగా కట్టించబడుచున్న మేడలోని విశాలప్రదేశమునందు వైసభ జరుపబడెను. యాసభకు పందిళ్లపల్లి పురపాలకాధ్యక్షు లగు ముగిరాల్లి దోగుపర్తి కోటిసాగయ్యగారు అధ్యక్షత వహించిరి. వీరు పూర్వ సారీమణులవరిత్రను ప్రకమముగా వర్ణించుచు బోధించిరి. తరుపరి నేటపాలెం ముగిరాల్లి బండ్ల వెంకయ్యగారు ఆచారము, విద్యావశ్యకత, పూజావిధానము మున్నగు విషయములను సుబోధగావించిరి. అనంతరము ముగిరాల్లి పృథివి గురవయ్యగారు ఆరోగ్యము, భూతదయ, విజ్ఞానము మున్నగు విషయములను పాచ్చరించిరి. అటుపిమ్మట ముగిరాల్లి క్రి గుత్తి వెంకటసుబ్బయ్యగారు శిశుసంరక్షణము ను గూర్చి ముచ్చటించిరి. అనంతరము ఈసభను సమావేశపరచు సందర్భమున వయోవృద్ధురా లయ్యెను సంఘ క్రేయోదాయకము శోర క్రిమరి బొడ్డు చందమ్మగారుగూడా గౌరీనతమును గూర్చి ముచ్చటించిరి. అనంతరము ఫలహారములు పంచిపెట్టుటలో సభ ముగించిరి.

పేరక గురవయ్య,

సెక్రటరీ.

కడియం బోర్డు బాలికాపాఠశాల

బహుమతుల నొసగుట

25-7-1926 తేదీన కడియంగ్రామములో బోర్డు బాలికా పాఠశాలలో తూర్పు గోదావరిజిల్లా రాజమండ్రి సబ్ కలెక్టరు వారి సతీమణి మెస్సెస్. వి. యస్. హేబ్బాయిడిగారి యాధిపత్యమున బాలికలకు బహుమతులు పంచిపెట్టబడెను. గోదావరిజిల్లా బాలికాపాఠశాలల యనస్పెక్టిరువారగు సరస్వతి బాయిమ్మగారును, శ్రీరాజమండ్రి సబ్ కలెక్టరువారును, గ్రామములోని స్త్రీపురుషులెల్ల సభ నలరించిరి. మామూలు ఆటపాటలుగాక మేమారి వరహాలమ్మ యనుబాలిక, "స్త్రీలకు ఉన్న తీవ్రద్య గరపించవలెననియు, రజస్వలానంతర వివాహములు గాని 16 సం||రముల తర్వాత కాపురమునకు పంపవలెననియు దేశోపకారములందు స్త్రీలు ప్రవేశించవలెననియు, శరీరము, దుస్తులు, యిల్లు మిక్కిలి శుభ్రముగాను అందముగాను యుండవలెననియు, ఎల్లప్పుడు ఈశ్వరు సారాధించవలెననియు స్త్రీ పది. ప్రధానోపాధ్యాయులు విశ్వనాథ సరళింహముగారు వారి దివ్యజ్ఞాన సమాజ యువవ్యాసముతో సభ్యుల నానందింపజేసిరి. ముఖ్యముగా విడ్డలను పెంచుటయందును చదువు చెప్పటయందును తల్లిదండ్రులు యుపాధ్యాయులు ప్రేమ యుపయోగించవలెనని నుడివిరి. అగ్రాసనాధిపురాలు బాలికలకు విద్యచెప్పించుట చాల అవసరము విధాయకమనియు, పురుషులకంటె స్త్రీవిద్య కెక్కువ శ్రద్ధవహించవలెననియు, యుక్తియుక్తముగ మృదు మధురముగ నుడివిరి. మంగళహారతులతోను వందనములతోను సభ ముగిసెను.

(ఒక విలేఖరి)

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము

గవర్నరుగారు సెనేటు సభ తెరచెదరు

(30-వ ఆగస్టు 26)

వైకుంఠాచార్యులగు యిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:-

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయాధ్యక్షులు గోపన ప్రభువుగారు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ సెనేటుసభ ను సోమవారం ఆగస్టు 30 వ తేదీన బెజవాడలో తెరవ నంగీకరించిరి.

అదినమున విశ్వవిద్యాలయ ప్రోఫాసర్ల రగు బొమ్మలి మహారాజుగారు వచ్చిన అతిథులందరికి విందు జరిగెదరు. వివరముగ కార్యక్రమము మున్ముందు ప్రకటించబడును.

సెనేటుసభ్యులజాబితా

చట్టమునందలి 15 వ సెక్షనుప్రకారము యిప్పటివరకు ఏర్పడిన సెనేటుసభ్యుల జాబితా:-

ఉద్యోగరీత్యా సభ్యులు

రైటు. హన్. వైకౌంటు గోపన, హనుమంత ప్రభువు జి. సి. వి. ఇ., సి. వి. ఇ. విశ్వవిద్యాలయ ఛాన్సలరు గారు.

మహారాజా శ్రీరావు శ్రీవేంకట శ్యామలపతి రంగా రావు బహదూరు వారు బొమ్మలి జి. సి. వి. ఇ., సి. వి. ఇ. ప్రోఫాసర్లు.

మ. రా. రా. కట్టమంచి రామలింగా రెడ్డిగారు ఎం. ఎ. ఎం. ఎల్. సి. వైకుంఠాచార్యులు.

మదరాసు విద్యాశాఖ డైరెక్టరుగారు. పరిశ్రమల డైరెక్టరు. వ్యవసాయశాఖ డైరెక్టరు.

మదరాసు సర్వజనరలుగారు దత్తమండలముల కాలేజి ప్రిన్సిపాలు అనంతపురం.

పితాపురం రాజాగారి కాలేజి ప్రిన్సిపాలు, కాకినాడ. ఎ. ఇ. ఎల్. ఎం. కాలేజి, ప్రిన్సిపాలు గుంటూరు.

థియసాఫీకలు కాలేజి ప్రిన్సిపాలు మదనపల్లి. నోబిలుకాలేజి ప్రిన్సిపాలు మదనపల్లి.

గవర్న మెంటుకాలేజి ప్రిన్సిపాలు రాజమండ్రి. మహారాజాన్ కాలేజి ప్రిన్సిపాలు విజయనగరం.

కల్లకోట కాలేజి ప్రిన్సిపాలు బరంపురం. వెంకటగిరిరాజా కాలేజి ప్రిన్సిపాలు నెల్లూరు.

రాజాగారికాలేజి ప్రిన్సిపాలు పల్నాటిమిడి. ఎ. వి. ఎల్. కాలేజిప్రిన్సిపాలు విశాఖపట్నం.

మెడికల్కాలేజి ప్రిన్సిపాలు, విశాఖపట్నం.

ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులు

చట్టములో 8 క్లాసు (8) ప్రకారము:-

రా|| బి|| ఎ. ఎస్. కృష్ణరావుగారు, నెల్లూరు. పి. సి. వెంకటపతిరాజుగారు, విశాఖపట్నం.

సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు, మదరాసు. పి. ఆంజనేయులు పంతులుగారు, తెనాలి.

పి. శివరావుగారు, బళ్లారి.

చట్టములో 8 వ క్లాసు (4) ప్రకారము:-

జయంతి గంగన్నగారు, రాజమండ్రి. మహంకాళి సుబ్రహ్మణ్యంగారు, రాజమండ్రి.

8 వ క్లాసు (5) ప్రకారము:-

కాకటూరి లింగారెడ్డిగారు, నెల్లూరు. అశ్వత్థ సూర్యనారాయణమూర్తిగారు ఛత్రపురం.

బుట్ల హనుమంతరావుగారు, విశాఖపట్నం. కందుల వీరరాఘవస్వామిగారు, రాజమండ్రి.

గ్రంథి వెంకటరెడ్డినాయుడుగారు నర్సాపురం (ప) గోదావరి. డి. గోవిందరాజులు నాయుడుగారు, బెజవాడ.

టి. రామస్వామి చౌదరిగారు, తెనాలి. డి. కొమార రెడ్డిగారు, బళ్లారి.

సి. బాలాజీరావుగారు, బళ్లారి. నాగు రంగారెడ్డిగారు, ప్రాచత్తూరు, కడప.

ఆవుల చాలయ్యగారి రంగారెడ్డిగారు, ఒంటిమెట్ట, కడప. రా|| బి|| సి. వెంకటరంగారెడ్డిగారు, కర్నూలు.

రా|| బి|| ఎస్. వి. శరణింహారావుగారు, కర్నూలు. ఎం. వి. రామబాసప్ప నాయుడుగారు, చిత్తూరు.

జి. లక్ష్మన్న రెడ్డిగారు, గుత్తి, అనంతపురం.

ఎల్. నారాయణరెడ్డిగారు చిత్తూరు. ఎ. కొండప్పగారు, అనంతపురం.

8 వ క్లాసు (6) ప్రకారము:-

శ్రీమంతు రాజా యార్లగడ్డ అంకినేడు ప్రసాదు బహదూరుగారు, చల్లపల్లి జమీందారు.

తెల్పే. శ్రీ శ్రీనివాసరాజుమణి రాజదేవుగారు మందసా రాజాగారు (గంజాం)

8 వ క్లాసు (9) ప్రకారము:- తెలుగు- వి. చిన్న సీతారామస్వామిశాస్త్రిగారుసంస్కృత-కె.కాల,విజయనగరం.

చల్లపల్లి సీతయ్యగారు హైస్కూలు, పెద్దాపురం. ఉర్దూ- మాలానా హాఫీ మహమ్మదు ఉమరు సాహెబుగారు, కర్నూలు.

ఒరియా- శ్రీమోహన్ మధుసూదన మహాపాత్రోగారు, పల్నాటిమిడి.

కన్నడం- లేరు. రిజిస్ట్రార్ గ్రామ్యయేలు 15 ప్రతినిధుల ఎన్నికయింకను జరుగుచున్నది.

గొప్పవిజృంభకుడు గతించుట

శీ|| శే|| విద్యాను వీణా శేషణ్ణగారు

మైసూరు, 25-7-26:- వైద్యక శిఖామణి వీణా శేషణ్ణగారు మైసూరులో స్వగృహమందు నిన్న ఉదయము కాలముజేరినది తెల్పుట కొంతయు విచారమగుచున్నది. గత నెలలో జాలనండి వారు అస్వస్థులుగనండి. వీరు ఉత్కృష్టమైన సంగీతజ్ఞానముగలవారు. వీరు వీణా ప్రదర్శనమునల్ల భారతీయమంతటను గౌరవము సంపాదించిరి. భూపాలు బీగముగారు, బరోడా గైక్వాడుగారు, రామ్మూరు రాజాగారు వీరిని సత్కరించి బహూకరించెడియుండిరి. మైసూరు మహారాజాగారు వీరిని ఎక్కువ గౌరవముతో జూచుచుండిరి. శేషణ్ణగారు తెల్లము కాంగ్రెసుసమయమున వీణపాట ప్రదర్శించి మహాత్ముగాంధి, పండిత మాలవ్యా, సరోజినీనాయుడుగార్ల ప్రశంసను బడసెను. వీరిని గోల్కొట్టెటలో దక్షిణదేశము చాలవత్సరాలయిననుటకు సందియములేదు. వీరిస్థాన వలంకరించుటకు తగినవా రింకొకరు లేరని యెల్లర ఆశీప్రాయము. వీరికి 75 వత్సరములు వయస్సు. వీరికి భార్యయు, ఒక మహదాను సుమారు ౧౭ సం. మునుపు డెప్పటి కైన తాతంతనాడు కాగలదు. శేషణ్ణగారి అంత్యక్రియలకు ఖర్చు ఆధానమనుండి వెచ్చింపవలెనని మహారాజావారు ఉత్తరువు జేసియుండిరి.

న్యాయస్థానవార్తలు

ఒకదావాలో అనుకూలముగ పనిజేసిన న్యాయవాది వేరొకదావాలో ప్రతికూలముగ నుండవచ్చునా?

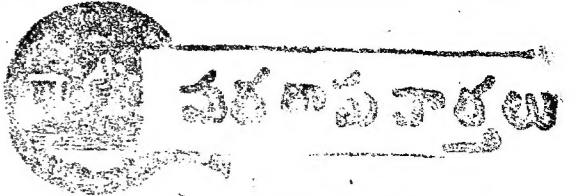
హైకోర్టువారి తీర్పు

ఒకనోక దావాయందు ఒక కక్షిదారుని పక్షమున బని జేసిన న్యాయవాది ఆకక్షిదారునికి ప్రతికూలముగ వేరొక దావాయందు పనిజేయవచ్చునా యనెడి విషయమును నేడు చెన్నపురి హైకోర్టునందు న్యాయమూర్తి జాక్సనుగారు నిర్ణయించిరి.

ఆలత్తూరు డిస్ట్రిక్టు మునసబువద్ద నారాయణ సంబూద్ర పాడు అనునతడు సిటికను దాఖలుజేయుచు ప్రతిక్షిప్తదారుని తరపున బనిజేయు పి. వీ. రామఅయ్యరుగారు న్యాయవాది 10 సం|| ల క్రితము అదేవిధముగ తనకు సంబంధించిన ఒకదావా యందు తనపక్షమున బనిజేసియుండెననియు అందుచే ఆదావా కును ప్రస్తుతపుదావాలోని విషయములకును సంబంధ ముండుటచే వా రిదావాయందు ప్రతిక్షిప్తతరపున పనిజేయుట కాక్షిపించిరి.

డిస్ట్రిక్టు మునసబుగా రాక్షేపణను ప్రోత్సేయించు 10 సం|| లకు పూర్వము బనిజేసినందున వెనుకటి విషయములు స్ఫూరణలో నుండదగు కాల మతిక్రమించె ననియు అదియును గాక అపుడు రామఅయ్యరుగారు సీనియరు డక్టరుగ బనిజేసి యున్నందున దావావివరములన్నియు నెరింగి యుండుట కనకాశము లేదనియు బట్టింది.

హైకోర్టులో జాక్సనుమూర్తి జాక్సనుగారును పైయభిప్రాయముతో గోకీభవిండువు విడిపను ప్రోత్సేసెరి.

రాక్షపోకలు:- గా|| సర్ పి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు, సర్. పి. ఎస్. శివస్వామిఅయ్యరుగారు, మేజరు జనరలు శేగారు, నేడుదయము వచ్చిరి.

గా|| మేజరు జనరలు వైకుంఠాచార్య, ఎస్. డబ్ల్యు. స్టీవర్లుగారు, సర్. హాజి ఇస్మాయిలుగారు నిన్న రాత్రి పోయిరి.

రైలుక్రింద బడి చచ్చుట:- నాయుడుకేటనద్ద ఒక స్త్రీ కూరుతుండే రైలుసట్టాను దాటుచుండగా ప్యాసెంజరు బండి వచ్చి యెత్తివేయగా రైల్వలు తగిలి చచ్చిపోయెను. రాయపురం రైల్వేపోలీసు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు రంగస్వామి అయ్యంగారు విచారణకు బోయిరి.

సవరణ-అనుబంధము 6 వ శేషలో నిన్నటిపత్రికలో "రావోపు కాసన సభల ఎన్నికలు" అని మాగంటి సీతయ్యయం. యల్. సి గారు వ్రాసిన వ్యాసములో 8 వ పంక్తిలో "అభిమానము చూపవలసినదని" అనుటకు బదులు "అనూనము చూపవలసినది" అని అద్దుసారబాటు కలిగినది. ఆ పదమును అభిమానము అని చదువుకొన చదువరులు ప్రార్థితులు.

ఖా. సా. డా|| జమాలుద్దీను సాహెబుగారు ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు:- కార్పొరేషనులో హాగ్వరు డివిజను (5) ప్రతినిధిగ నున్న జనాయి, సి. అబ్దుల్ హాకీము సాహెబుగారు కోరిన ప్రకారము వారి డివిజనుకు రానున్న ఎన్నికలలో నేను ఆర్గ్యుంట్ ౪౦ వ డలంఠిని. ఆగస్టు 18 నుండి నేను పోర్టు సర్జను ఉద్యోగమునుండి విరమించుచున్నాను.

వైటవే నర్కను:- చెన్నపురిలో వారముపదిరోజులనుండి ప్రదర్శించుచున్న వైటవే కిలారీ నర్కను జంతుసన్నాహ మేమియు లేకున్నను అనుభుతియగ నుండె నన్న సతితయోకి గాదు. బాలరును బాలికలును యువకులును తీగలమీదను, వైకిలమీదను, వ్రేపీడుమీదను, తాడుమీదను జూపిన వ్యాయామములు నిరంతరభ్యాసవశమున వ్యక్తమైనను సామాన్యన కచ్చెరువు గలిగించును. మధ్యమధ్య తీమాసగా చిన్న చిన్న పిల్లలు జేసిన వింతలు బాగుండెను.

దొంగతనము జరుగనిదే అబద్ధముగ రిపోర్టు జేసిన నేరము:- అయ్యపిల్లె విధిలో కాపురమున్న రాజసుబ్రహ్మణ్య మను నాతడు తనయిల్లు బ్రద్దుల జేసి దొంగలు పశినట్లును పత్రములు సాముపోయినట్లు కొందరపై పోలీసు రిపోర్టు యిచ్చియుండెను. విచారించగా అది అబద్ధమనియు ఆ కంపెయింటు చేయబడిన జ్ఞాతులపై సరిపడక అట్లుజేసెననియు ఆశ్రమము జ్ఞాతినదనే యుండె ననియు, ఆసాము కంపెయింటు జేసినాయనే ఒకవరాపు కమ్మె ననియు చెలిసెను. పోలీసుల కిది యంతయు చెలిసెను. సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు కస్తూరిరంగ అయ్యంగారు స్లవరుబజారు బోలీసుస్టేషనుకు ఆయనను క్వెరలోనే మేజస్ట్రేటుయెనుటల దెప్పెదరు. (ఆ. ప్రె.)

శ్రీనివాసముద్రణాలయము

ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు శేకుడుము తిరువల్లిక్కేటి హైకోర్టునందు సెం 208 శ్రీనివాస ముద్రణాలయము ప్రారంభోత్సవము జరిపిరి. బి. కంచస్వామిచెట్టిగారు అధ్యక్షతనహించిరి. ప్రార్థనతో కార్యక్రమము ప్రారంభమయ్యెను. తిరువల్లూరు కల్వ శిఖరము కార్యదర్శి అయ్యంగారికి సన్మానపత్ర మొసంగెను.

ఈ ముద్రణాలయము నిమ్మజాతుల నువ్వరింబుజ్జే సజ్జేశముతో స్థాపించబడినదనియు, దానిద్వారా నిమ్మజాతులవారికి కాంక్షానుజ్ఞాదేశము తెలియగలదనియు కంచస్వామిచెట్టిగారు మదిపిరి.

ప్రెసుమేనేటరు జయకేలుగారు, శ్రీనివాసయ్యంగారు నిమ్మజాతులకొనగొన్న మేలుగూర్చి దీర్ఘముగ సువర్ణనిందిరి. ఎం. రత్న సభాపతిమహర్షుగూడ ఉపన్యసించిరి.

శ్రీనివాసయ్యంగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు నిమ్మజాతుల నింది తనశేకుపెట్టి జయకేలుగారు స్థాపించిన యిల్ల ప్రెసు వా తీమాద్యములు ఆరని సంఘమువారికి వెల్లడిచేయ సంకల్పించుట చాల పంతోషదాయకమనిరి. దోరాభిన్నుడికి నిమ్మజాతుల వారుగూడ పూనుకొనుట అవశ్యకమనిరి. వారు దోరాభిన్నులము విగని ప్రభుత్వసహాయములకే జూచినచో ఎన్నటికి అభివృద్ధి గాండలేదు. వారు ప్రభుత్వసహాయమును విరాగించి హుద్దములేదు. ప్రభుత్వ సహాయముతోబాటు, దోరాభిన్నులము నందునూడ జేరి స్వయంఉత్సాహము చేసికొనవలెను. ఫలహారములు పంపుటతో సభ ముగిసెను.

కాంగ్రెసు ఎన్నికల ప్రచారము

స్వాతంత్ర్యమా - దాస్యమా?

చేపాకునందు బహిరంగసభ

నాయకుల యుద్ధోద్యమము

భారతదేశమునకు స్వాతంత్ర్యమా దాస్యమా యను విషయము రాజ్యాన్ని ఎన్నికలలో నిర్ణయము గావలసి యున్నదని దెలుపుచు కాంగ్రెసు నాయకులు విన్న సాయంత్రము చీపాకు నందు జరిగిన బహిరంగసభయందు యుద్ధోద్యమించిరి.

సభకు చాదాపు వెయ్యిమంది ప్రజలరుదించిరి. సభ మొదటిసారియు తుదిసారి కెట్టి గల్లంతును లేక ప్రకాశముగ జరిగెను. నాయకుల యుద్ధోద్యమము సభకు లత్యంతరకతో నాలకించెరి.

మహాత్ముడు హుస్సేను సాహెబుగారి సభ కన్యతత వహించిరి. శ్రీమంత్ శ్రీనివాస అయ్యంగారు, బి. కందసామి చెట్టి, వి. ఎల్. శాస్త్రి, బుర్రా సత్యనారాయణ, అబ్దుల్ హమీదుఖాన్, సత్యమూర్తి, డా. కొలండై, కృష్ణస్వామి పావలూరు, రత్నసభాపతి మొదలియారు, సి. వి. వెంకటరంగంనాయుడు, ఎ. రంగసామి అయ్యంగారు మొదలగు ప్రముఖులు పలువురు సభ సలకరి.

కొందరు దుండగీడులు సభయందు దుర్లభియ్యటకు సభావరణములోనికి ప్రవేశించుట కెత్తించిరి. వీరు ప్రతివారికిని పరిచితులే. వీరు మలము మొదలగు అసహ్యకర నస్తువులను సిగ్గుముగ దెచ్చిరి. కాని పోలీసువారు వానినిజూచి ముందుగానే జాగ్రత్త పడిరి. అందుచే భగ్నాశులై దుండగులు చెడలి పోవలసివచ్చెను.

కందసామిచెట్టిగారికి వోటుజేయవలెనా, డా. నటేశ మొదలియారుగారికి వోటు జేయవలెనా అనునదిగాదు ప్రస్తుత శ్రద్ధ. ఈ యెన్నికలలో వ్యక్తుల ప్రసక్తి యేమాత్రములేదు అని అన్యత్తుడు నుడిచెను. మీయెదుట రెండు రాజకీయపక్షము లున్నవి. అందు స్వరాజ్యపక్షమున కాదరమొనగవలెనా జస్తిను పక్షమున కాదర మొనగదననా యను సమస్యను చేపాకు డివి జనువోటరు లిప్పుడు పరిష్కరింపవలసియున్నది. గత ఆరువత్సరములనుండియు జస్తినుపక్షము, ప్రాబల్యముననుండి పరిపాలన మొనర్చుచుండెను. వీరింతకాలము అధికారమున నుండి ప్రజల కొనర్చిన మేల్మోదయను విషయమును ప్రతివారును బాగుగ పరిశీలించుకొనవలెను. వీరి యూరువత్సరములయందును గావించిన చర్యలు, ప్రభాభివృద్ధికి సంపూర్ణవిరుద్ధముగ నున్నవి. స్వరాజ్య పక్షమువారి నీ పర్యాయము ఎన్నుకొని, వారికార్యక్రమమున కసకాళ మొనగవలెను.

సత్యమూర్తిగారు

తుదకు, చీపాకు వోటరులు తమ మర్యాద, ఆత్మగౌరవము, దుండగుల చర్యలను పరాజయమొందించి, విజయమందినందులకు సత్యమూర్తిగారు ప్రథమును చీపాకు పౌరులను ప్రశంసించిరి. తాము చేయదలచుకొనిన పనులగురించియు, అవలంబింపదలచిన విధానమును గురించియు ప్రజలకు నివేదించుటకు ప్రతిపక్షమువారికిని హక్కుగలదు. చీపాకుపౌరులు తమ కీమాత్తుల నిలువచెట్టి, సభలం దల్లరులు జరుగకుండ చేయుట భారతహక్కులను పోరాడుదున్న ఉత్తమరాజకీయపక్షవిజయమునకు కుభి సూచకము.

శిఖిందుల మొదట తొలగింపవలెను

ఒక్కవిషయమును మాత్రము ప్రతిభారతీయుడును గమనింపవలెను. కొంతకాలము విదేశీయ బానిసత్వమున నుండి, బానిసత్వవిముక్తికొరకు పోరాడిన దేశము లెన్నియో ప్రపంచమునగలవు. అట్టి ప్రతిదేశమునందును గూడ, ఏదో పట్టుకాట్టికై కనువుల నమ్ముకొని, విదేశీయుల ప్రభుత్వముల యందే చేరి, వారికి బహుమతి, తమజాతికి ద్రోహ మొనర్చుచుండి బానిసయనె యంటివి. మనదేశమునందు గూడ అట్టివారు కొందరు గలరు. వీరు భిండులంటివారు. కాంగ్రెసు వహిసభ, నిరంకుశాధికార వర్గముతో పోరాడుటకు పూర్వ మిఖిందులను తొలగింపవలసియున్నది. అప్పుడుగాని విదేశీ హాధికారవర్గముతో ముఖముఖిని పోరాడుటకు నీలులేరు. అట్టి శిఖిందులు ప్రతిరాష్ట్రమునందును గలరు. కొన్ని రాష్ట్రములందు వీరిని, విలపింపదురు. మరి

కొన్ని రాష్ట్రములందు లిబరలులందురు. మనరాష్ట్రమున జస్తిను పక్షమందురు. డా. నటేశనుగారు మంచిపెద్దమనిషియే అయి యుండవచ్చును. కాని ఆతడు శిఖింపక్షమున జేరుటతోడనే ఆతడును నిరంకుశాధికార వర్గపు అనుచరులలో నొకడై పోవును. (వినుడు వినుడు అనుకేకలు) కందసామిచెట్టిగారు బానిసత్వవిముక్తికి చిహ్నముగ నిలిచియున్నారు. మీ వోటును మీ దాస్యవిముక్తికి పోరాడు చెట్టిగారి కొనగదరా? లేక మీబానిసత్వ శత్రువులముల మరంత బలపరచు నిరంకుశాధికారవర్గపు అనుచరు డగు మొదలియారుగారి కొనగదరా? ఇదియే మీరు పరిష్కరించుకొనవలసిన సమస్య ఈ శ్రద్ధ. కొక్కటే సమాధానము గలదు. చీపాకు ప్రజల కది చెలియును.

నటేశమొదలియారుగారు చాల మర్యాదగ్గులు. మా కుచితముగ మందులనిచ్చును అని చెప్పవారు కొందరుగలరు. అదివాస్తవమే యనుకొనుడు. మీ కీవోటింపు హక్కులందు కొనగవలెనది? రాజకీయపరిపాలనను సరియగు విధమున నడుపుటకు ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుట కొనగవలెను. ఏవో కొన్ని మందులకొరకు, ఈ హక్కును విక్రయించుకొనుట గొప్ప పాతకము. మహానేర

కాంగ్రెసు ప్రకటన

యాకూబు హుస్సేనుగారి శాసనసభ్యత్వమునకు ప్రతికూలురు

వారికి ఓటుజేయుదురా?

మదరాసు శాసనసభలో యాకూబు హుస్సేనుగారి శాసనసభ్యత్వము గూర్చి ఎన్. సత్యమూర్తిగారు గావించిన ప్రతిపాదనకు ఎన్నుకొనబడిన భారతీయసభ్యులలో యాదినవ వారు ప్రతికూలురుగ ఓటుజేసిరి.

ఆంధ్రసభ్యులు

సర్ ఎ. పి. పాత్రోగారు	గంజాము
సర్ పానగలు రాజాగారు, ఉత్తర మధ్య భూస్వాములవర్గము	
సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు	గోదావరి
డి. బి. పి. సి. ఎలిరాజులు నాయుడుగారు	గుంటూరు
రా. బి. బి. మునుస్వామి నాయుడుగారు	చిత్తూరు
డి. బి. కొ. సూర్యనారాయణమూర్తిగారు	కాకినాడ
కె. శరభారెడ్డిగారు	కర్నూలు
డి. బి. ఓ. తిరికాచలం చెట్టిగారు	మదరాసు
ఆర్. మదనగోపాల నాయుడుగారు	మదరాసు
రా. బి. పి. నటేశమదల్యారుగారు	మదరాసు
కల్లికోట జమిందారుగారు	గంజాం, విశాఖపట్నం
కాదిరుమోహిద్దీను సాహెబుగారు	తూర్పుతీరము ను.
అబ్దులువాహబు సాహెబుగారు	ఉ. సర్కారులు ను.
జి. డి. కామ్యూలుగారు	ఉ. జిల్లాలు క్రైస్తవస్థానము

వీరికి మరల ఓటునిత్తురా?

ము. ఇంతకంటె దుమ్మర్కము మరియొకటుండబోదు. (వినుడు వినుడు అనుకేకలు) అంతయుగాదు. మీ రివోటు నొసగుచున్నది పెద్దమనిషియగు మొదలియారుగారికి గాదు. పానుగల్లు రాజాగారి అనుచరుడగు మొదలియారుగారికి. మొదలియారుగారు కార్పొరేషనునకో, శాసనసభకో ఎన్నుకొనబడినయెడల, పంత్రి వర్గపక్షమున నొకసభ్యుడగు మాత్రమే పనిచేయవలెను. పానుగల్లు రాజాగారిపక్షము, మూర్తిభవించిన అనిసీతి యని ప్రతివారికిని దెలిసినవిషయమే.

నటేశనుగారి పట్టు

డాక్టరు నటేశను మొదలియారుగారే ఈ విషయము నంగీకరించి, పానుగల్లు పక్షమును ఖండించిరి. పానుగల్లు రాజాగారికిని, డాక్టరు సి. నటేశమొదలియారుగారికిని శాసనసభలో జరిగిన వాగ్యుద్ధమును ప్రజలంతర్వరలో మరచిపోరాదు. విశ్వాసరాహిత్యతీర్మానముపై చర్చ జరిగినపుడు, పానుగల్లు రాజాగారు దుశ్చేష్టులను, కృత్రిములను మొదలియారుగారికంటె సభికులుగ ఖండించినవారు లేరు. పానుగల్లురాజా నాయకత్వముగలది, జస్తినుపక్షము ఉన్న తాదర్శములనుండి పటిష్ఠమైన యైనదని వారే నుడివిరి. అవిషయమునే కందసామిచెట్టిగారు

రిప్పుడు చెప్పుచున్నారు. పానుగల్లురాజాగారు పాటుకజనమును మోసపుచ్చిరనియు, నిమ్మజాతుల నిర్లక్ష్యమొనర్చి, ఉద్యోగములవెంట పరుగు తెత్తుటలో నిమగ్నులైపోయి రనియు నటేశనుగారు రప్పుడు నుడివిరి. ఆ నటేశనుగారే ఇప్పుడు, పానుగల్లు రాజాగారి ముఖ్యానుచరనగ్రమునందు జేరిరి.

నటేశనుగారి ఉద్యోగాపేక్ష

తణి కాచలం చెట్టి గారాసయముననే లేచి, నటేశనుగారు ఉద్యోగముల నడిగిరనియు, ఉద్యోగము నియ్యకపోవుటతోడనే, ప్రతికూలపక్షమున చేరెననియు బయలుపెట్టిరి. కొన్ని దినములతరువాత తణి కాచలం చెట్టి గారు శాసనసభలో ప్రశ్న చేయుట నటేశనుగారు దుద్యోగముల నడిగినట్లు తనవద్ద ప్రాతములయగు సాక్ష్యముగలదని పానుగల్లు రాజాగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుట జరిగెను. నటేశనుగారు తనకు కార్పొరేషను కమిషనరు వదలని, తనమిత్రునకు, న్యాయశాఖలో ఉద్యోగమును ఇప్పించవలసినదని కోరుచు తనకు జాబులు వ్రాసిరిని, రాజాగారు నిండువధిలో వెల్లువెచ్చిరి. ఇది 1928 లో పానుగల్లు రాజాగారు మొన్న ఎంపైగు థి యేటరు లో మాటలాడుచు నటేశనుగారు గొప్ప నాయకు డని యు, బ్రాహ్మణేతరద్యమసాపకుడనియు నుడిచెను. ఎవరిని ముట్టి 1928 సం॥ పు పానుగల్లు రాజాగారిని? జస్తినుపక్ష అసాన పద్ధతియందు ఉచితానుచితము తెరుగకుండ మాటలాడుచున్న 1928 సం॥ పానుగల్లురాజాగారిని? (వినుడువినుడుకేకలు)

రంగులు మార్పు

నటేశనుగారు రెండు నిలుకడ లేనివాలో మరియొకవిషయమును గమనింపుడు. ఏదోవిధముగ మంత్రి గావలెనని వారి కా తురత మెండు. ఎన్నికలలో ఎక్కువ వోట్లు సంపాదించినయెడల గవర్నరు మంత్రిగ నియమించునని అతిసకలకోచెప్పిరి. పాపము వెంటనే జస్తినుపక్షములోనుండి వెడలివచ్చి, మంత్రివర్గ ప్రతికూలాభ్యర్థిగ నిలిచి ఎక్కువ వోట్లు సంపాదించుకొనెను. అప్పటికిని మంత్రిపదవి రాలేదు. అంతట ప్రతికూలపక్షమున జేరిరి. అచ్చట లాభము గనుపించలేదు. త్యాగరాయ చెట్టిగారి నిర్మాణము తటస్థించెను. అచ్చటకు జూడవచ్చినవారిని నాపక్షము మార్చుకొని తిరిగి జస్తినుపక్షమున జేరనా అని డాక్టరు గారు ప్రశ్నించిరి. వారు చేరునువరల అంత దాను తిరిగిజస్తిను పక్షమున జేరెనట. రాజకీయసిద్ధాంతములు కార్యక్రమములపై పీరికెంత పట్టుదలగలదో దీనినిబట్టిగమనించుడు. రాజకీయసిద్ధాంతములను తనమనస్సాక్షిని ఇంతమలకనగ పరిగణించుచు నిమిషమునకు రంగులుమార్చుకొనువారి కామాటల నొసగదరు. లేక భారతస్వాతంత్ర్యసంపాదనకు కంకణము కట్టుకొని ఎట్టి కష్టములైన నెదుర్కొన సిద్ధముగనున్నవారి కొనగదరా?

బ్రాహ్మణులకు హెచ్చరిక

నటేశమొదలియారుగారికొరకు పనిజేయుచున్న బ్రాహ్మణులనుగురించి సత్యమూర్తిగారు మాటలాడుచు, డాక్టరు నటేశనుగారిపక్షము బ్రాహ్మణుల నాశనమునర్పింపుట బద్ధకం కణయై యున్నదను విషయమును జ్ఞాపకముంచుకొనవలసినదని హెచ్చరించెను. బ్రాహ్మణుల స్వాధీనపరత్వము నుద్బోధించుటకు తానిట్లు నడుపుటలేదు. నటేశనుగారు తమకేవో సహాయమున ర్చుచున్నంతమాత్రమున స్వార్థపరులై, బ్రాహ్మణులు జాతికం తటికిని ద్రోహమొనర్చరాదు. బ్రాహ్మణుల లీసయమున తమ ఉత్తమధర్మమును గమనించి తగువిధముగ ప్రవర్తించెదరని ఆశించెదను.

మహాత్ముడిప్రజలను సత్యమూర్తిగారు దుద్బోధించుచు, కారాగారములయందు రాపాడుచున్న వేలకొలది మాషికాసోదరుల హరువలదని హెచ్చరించెను. త్రాగుటకు నీరు లేక, పీల్చుటకు గాలి లేక, రైల్వే వాగునలో ఉపిరితిరుగక మరణించిన 70 మంది మహాత్ముడియుల ఆత్మలను మరవవలదని హెచ్చరించెను. వీరు మాషికాలకు న్యాయమొనర్పింపుట జస్తినుపక్షము వారు తమ చిటికెవ్రేలుపై కదపలేదు. వేలకొలది, మహిమ శ్రీలు, అంధమాను దీవులం దహారాత్రములు గుడ్లగుండి రక్తపువారులు ప్రవహింపుచుండ విలపించుచున్నారు. శాంత నిశ్చలసయమును, వారివిలాపములు మీచెవులకు వినిపించుట లేదా? యా మా బ్ హుస్సేనుగారి ఆంక్ష ను తొలగింపరాదని జస్తినుపక్షమువారు రద్దుపడుట కుపన్యాసపడు తీవ్రముగ ఖండించి, ప్రభాహక్కుల నీరసముగ భగ్నపరచు వారి కెవ్వరును వోటు నొసగరాదని నుడిచిరి. (పూర్వస్థులు)

డా॥ కొళంబైగారు

ఈ పోరాటము జాతీయపోరాటమని కొళంబైగారు నుడిచిరి. రిగి కోట్ల భారతీయుల భావిస్థితి ఈఎన్నికలవిషయ సాధారణ

పడియున్నది. మహాత్మాగాంధీ, లోకమాన్యతిలక్, దాదాభాయి నౌరోజీ, చిత్రరంజనదాసు, మోతీలాలు నెహ్రూ మొదలగు పూతచారిత్రులచే నిర్మింపబడిన కాంగ్రెసుమహాసభ ఈపాఠాటముల సాగించుచున్నది. మీకు స్వాతంత్ర్యము గావలెనా? లేక ఇంకను బానిసలుగానే యుండదలచితిరా? ఈ సమయమున వదలకొనినయెడల చాలకాలమువరకు మన కిట్టితరుణము లభింపదు. 150 సం॥ లుగా మనము బానిసత్వమునందున్నాము. ఇంతటితో జాలదా?

జన్మిగుపక్షము ఉద్యోగములకొరకు పెనగులాడువారి గుంపు. వారి కింకొక ఆదర్శము లేదు. తిరువళ్ళూరు మొదలగు ప్రదేశములందు బ్రాహ్మణులే జన్మిగుపక్షముకొరకు పనిజేయుచుండుట సిగ్గుచేటు. బ్రాహ్మణులు తమ సంఘగౌరవముకొరకునను అట్టివారిని బహిష్కరింపవలెనని గోరుచున్నాను.

ఈ స్వాతంత్ర్యపోరాటమెవరిదోగాదు. మీదే. మీ భరతమాత, దాస్యశృంఖలములందున్నది. ఆమె దేహమునుండి రక్తము కాల్వబడి ప్రవహించుచున్నది. ఆదుర్భరజేదన ననుభవింపజాలక, భారతమాత విలపించుచున్నది. ఆవిలాపము మీ చెవులకు వినుబడుటలేదా! నిశ్చయముయందు భారతమాత పిల్లలందు రోదనమొనర్చుచు తిరుగుచున్నది. ప్రతిగృహమువద్దకును వచ్చి తలుపు తట్టుచున్నది. మీ కాశ్చక్రము వినుబడుటలేదా!

“మహారా, ఇంకను నిద్రయా? నీ నీదుర్భరదాస్యమును భవింపజాలను. నీ నీచైరనుండి విడిపింపవాలి!” యని ఎలుగెత్తిన స్వరముతో నేడుకొనుచున్నది. అదీనాలాపములు మీచెవికి వినుపించుటలేదా? మీమాతయొక్క ఆదేశమును నిర్వర్తింపరా? మీరిప్పు డెక్కునత్యాగమొనర్చ నవసరములేదు. మీ వోలును మాత్రము కాంగ్రెసు సంస్థ కిండు. ఈమాత్ర మొనర్చినయెడల మీ ధర్మమును చాలవరకు నిర్వర్తించినవారయ్యెదరు.

శ్రీనివాసయ్యంగారు

గాంధీమహాత్మునకు జయజయధ్వానములు చెలరేగ శ్రీనివాస అయ్యంగారు, ప్రజల కర్తవ్యమును గురించి ఉద్బోధించిరి. స్వరాజ్యపక్షము భగ్నుమయినయెడల భారతదేశమునకు కొంతకాలము వరకు ఎట్టి సంస్కరణలను ఇవ్వనక్కరలేదను భావమును చెల్లెపును నడిపిన వాక్యములను వహించిరి. భారతదేశమునకు స్వాతంత్ర్యము వచ్చువరకును, బ్రాహ్మణులుగాని, బ్రాహ్మణేతరులుగాని మరేకులమువారు గాని అభివృద్ధి నందజాలరు. అన్ని కులములవారను గలసి మొట్టమొదట స్వరాజ్యసాధనకు ప్రయత్నింపవలెను. గతరెండు వత్సరములలోను చెన్నపురిపాఠశాల కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల నెన్నుకొని, స్వాతంత్ర్యసంగ్రామమును చాలవరకు విజయ మొనర్చిరి. ఈవత్సరము మరొకవిధముగ జేయరాదు.

బుర్రా సత్యనారాయణగారు

నలేకనుగారి వ్యక్తిత్వే తమకెట్టి అగౌరవభావమును లేదని సత్యనారాయణగారు నుడిచిరి. జన్మిగుపక్షమునుండి, అధికారమునందున్నను, బ్రాహ్మణేతరప్రజాసామాన్యమున కెట్టి అభివృద్ధిని చేకూర్చుటకే పోయిరి.

రత్నసభాపతి మొదలియ్యంగారు

తరువాత మాటలాడుచు, జన్మిగుపక్షమువారు నైతుల విరోధులని నుడిచిరి. తింజావూరు జిల్లాలో భూమి పన్నులు నూటికి 25 చొ॥ న హెచ్చింపరాదని ఎస్. ముత్తయ్యమొదలియ్యంగారు తీర్మానము చేగా జన్మిగుపక్షమువారు దాని నెదిర్చి 25 చొ॥ న హెచ్చింపవలెనని అధికారవర్గమువారిని ప్రోత్సహించిన విషయమును మరవరాదు. ఈరైతు లెవరు? దాదాపు అందరు బ్రాహ్మణేతరులే. బ్రాహ్మణేతరులపై పన్నులు హెచ్చింపజేయుటయే గదా. బ్రాహ్మణేతరపక్షముని సేరుపెట్టుకొనిన మంత్రివర్గమువారు చేయుచున్న ఉపకారము.

వందేమాతరధ్వనములు చెలరేగ, రాత్రి 8 గం॥ లకు సభ ముగిసెను.

కాంగ్రెసునాయకులపై

దౌర్జన్యము

జన్మిగుమండగములు

వి. యల్. శాస్త్రిగారి గుండెపై గుద్దుట - త్రోవలో మలము పెదచల్లుట అయ్యా! నేను నిన్న రాత్రి కాంగ్రెసువారు జరుప ప్రకటించిన ఎన్నికల ప్రచార సమావేశమునకు పోయియుంటిని, ఇదివరలో

నే పోయియున్న సభలన్నిటి కంటెను అన్ని విధముల ఈసభ జయప్రదముగ జరిగినది. ఏలన గలభా తేకుండుట మొదటి కారణము. రెండవది ఇదివరలో సమావేశములకంటె ఈ సమావేశముందు ఓటర్లు ఎక్కువమంది విచ్చేసియుండిరి. విద్యార్థులును ప్రేక్షకులును పలువురు విచ్చేసియుండిరి. మధ్య మధ్య పార్లమెంటులో సభచాల జయప్రదముగ జరిగి చివరగాంధీమహాత్ము కు జేయి యను యత్నాహారిత విజయ నానములతో సభ ముగిసెను.

అందరమును గృహోన్ముఖుల మైతిమి. గేటువద్దకురాగా నే “దోపిల” మలము, బాగ్రత్త” అనుచు కాంగ్రెసు స్వచ్ఛంద నేతలకు కేకలు మాకు వినిపించెను. సభ్యులందరును గేటుచెలుపలికి వచ్చునప్పటికి ఆశుధమును పలువురు త్రొక్కి “ఇట్టిఆశుధమును కాంగ్రెసు సభ్యులందు నేయుండును లున్నంతకాలము భారతదేశమునకు స్వరాజ్య మొక్కడ” యనుచు ఇండ్లకు జోపుమండిరి. ఈ మలము గేటులోనికి ఎట్లు రావలెనదో నాకెరుకలేదు. నాకు ఊహించుటకు తక్కుమును గాకున్నది. ఏలనన పోలీసువారు మొదటి గేటువద్దను రెండవ గేటువద్దనుగూడ నుండియుండిరి.

వి. యల్. శాస్త్రిగారిపై దౌర్జన్యము

శాస్త్రిగారు మరియొక అయ్యంగారును (వారిపేరు నాకు తెలియదు) నేనను పెద్ద ఓటర్లగుంపుతో పోపుమండిగా దాక్కరునలేకట గారియింటినిదాటునరికి ఒకగుంపునలేకను, జేయను కేకలుజేయుచు నెదురైరి. వారందరు సుమారు 50, 60 మందియుందురు. ముందు ఎల్వేను తడికెలు పట్టుకొనియున్న పిల్లకాయలు మా సమూహమును తోసికొనుచుపోయి వారితిడికెలతో పొడువలెనని పొడుచుచుకల్రలతో కొట్టుచు పొంతిదూరమునారిరి. వారివెనుక పెద్దవాళ్లు పిల్లకాయల నాయకులు గుంపుగావచ్చిరి. వారిలో నొకడు ధూర్తముగా వచ్చి శాస్త్రిగారి జెబ్బుపట్టికొని “ఏమిరా లంజకొడకా! నిన్న నీవేమి ప్రాసెస్ అయిరా?” యనియడిగెను. అంత కాండ్రెంపులు ఉమ్ములవర్గము వరిసినది. ఉన్నవారిలో శాస్త్రిగారు అయ్యంగారు నేనుగాక మరిపదిమంది ఆ ఉమ్ములవర్గములో స్నానంచేసినారు. ఈలోపుగా ఒకతడికపట్టుకొని పిల్లకాయ నామెడపై వెదురుకల్రతో కొట్టి నేను వెనుకకు తిరుగునరికి పారిపోయెను. పిరికివాడు పారిపోయెను గదా యనుకొనుచు ముందుకుసాగితిమి. ఈలోపుగా మరియొక ధూర్తడు (తరువాత కనుగొనగా ఆతనిపేరు బాలగురుస్వామియ్య) వచ్చి శాస్త్రిగారిగుండెలలో గుద్దెను. ఒకడు ఆయనచేతిలోని కల్రను లాగసాగెను. కాని పాపము, శాస్త్రిగారు గుండెలలో దెబ్బతిన్నను, కల్ర ఊడిరాకపోయెను. గలభానాయకుడు చిరంజీవి బాలగురుస్వామిగారును, అనుచరులును, తిట్టుతిట్లుకు జవాబుచెప్పక శాస్త్రిగారి కక్కడ నిలబడి “అంతయు మీదయ్య. రాజ్యము మీది. నాలవ లేదీవరకు ప్రభు మాపుడు” అనుచు మందహాసము చేయగా ఈమాటలు విని తిరుగ ఉమ్ములవర్గము ప్రారంభమైనది. చిరంజీవి మొదలైన సోదరులందరు నాడిన దుర్భావము ప్రాయుటకు నాచేతగాదు. నోటరో గూడని, వినరాని, చెప్పరాని బూతుల తిట్టిరి. ఈ విధముగ ఒక ఘర్షణ దూరము లో 4, 5 చొ॥ ట్ల నాగ నలసినచేసెను. ఆ ఉమ్ములలో తడిసి ఇంటి కాగుడ్డలతో పాజాలక శాస్త్రిగారి యింటికిపోయి తత్క్షణమే స్నానము చేసితిమి.

మట్టు ప్రక్కల, వీరరాఘవ మొదలి పీఠియందలి ఆరుగులపై నున్నవారందరును, పెద్దలు పిన్నలు అందరును ఆశ్చర్య నిమగ్నులైరి. త్రోవలో నెల్లరు “ఈ రోడ్డుపై పట్టుపగలే కద్దరు కట్టికొని వెళ్లుట చాల కష్టముగా నున్నదని” పలువురు చెప్పిరి.

ఇట్టి పనులవలన జన్మిగు పార్టీ యందు సానుభూతియుండినవాడెవరైననుండినో నాకుమాడ వ్యతిరేకులు గాగలరు. ఇట్టి పోకిరిలను దుండగీడులను చేరదీయుట ఏ పక్షమునకైనను శుభ దాయకముగాదు. ఇంతతయు చూచిన నాకు “వివాళికాతే విపరీత బుద్ధి” యనుసామెత జ్ఞప్తికి వచ్చినది.

సభయంత జయప్రదముగా జరుగుటకు కారణమేమాయని పరుండి యాలోచింపగా చిరంజీవి బాలగురుస్వామిగారి కక్కడకు రాకుండుటయేనని తోచినది. ఈయన పీఠలో సభకు వచ్చినవారి నెల్లరి చేయుటకు ఏర్పాటులు చేయ బోయియుండును. ఇదివరలో నొకసభ కాయన వచ్చి వక్తలను ఆసేక విధములగ గేలిసేయుచు తన బలగముచే నెల్లరి చేయించుచు సభను గగ్గోలుగా వియించుచుండెడివారు. కావుననే నామనసునకు ఈ దుండగీడులు రాకుండుటవలననే సభ జయప్రదముగ జరిగినదని తలచుచున్నాను.

వల్లూరి రామారావు,

పటణమందు కాంగ్రెసు ప్రచారము

చాకలపేట వద్ద బహిరంగసభ

కాంగ్రెసు అభ్యర్థులను బలపరచుటకు గాను నిన్నటి సాయంత్రము చాకలపేట మైదానము దోక పొరసభ జరుపబడెను. సభ జరుగుచుండగ ఒక రిద్దరు ప్రక్కలు వైచి అలజడి గలిగింపజూచిరి, గాని ఎట్టి అల్లరి జరుగకుండునటుల కాంగ్రెసు వారు తగు జాగ్రత్తతో మెలంగిరి. సభ నిర్విఘ్నముగ కొనసాగెను. శ్రీ ఆదికేశవులు నాయకరుగా రధ్యక్షత వహించిరి.

అభ్యర్థులు

శ్రీ ఆదికేశవులు నాయకరుగా మహ్లాడును కాంగ్రెసు సంస్థ స్థాపించబడిన నాటనుండి కాంగ్రెసు దేశసేనకై ఎట్టి కృషి నేయుచున్నది అభివర్ణించి, దేశబంధు చిత్రరంజనుడు స్వరాజ్యపక్షమును స్థాపించుటకు గల కారణమును, స్వరాజ్య పక్షమువారి కార్యక్రమమును వివరించిరి. కాంగ్రెసు యొక్క లక్ష్యము, స్వరాజ్యపక్ష లక్ష్యము, స్వరాజ్యసంపాదనమే అని బల్కిరి. ఎవరియింటి వసులును వారు చక్క పెట్టుకొను స్వాతంత్ర్యమే కాంగ్రెసుసభ నేడు గోరుచున్నది. భారతీయులు పరిపాలనకర్తులని ప్రపంచమునకు చాటుచున్నది. జన్మస్వత్వమును స్వరాజ్యమును సంపాదించుట కెట్టి త్యాగమునైనను జేయుటకు సిగ్గుగ నున్నది. విదేశాధికారధర్మము నుంచి భారతీయులు పరిపాలనను తమచేతులలోనికి గైకొనుటకు కాంగ్రెస్ ప్రయత్నించుచుండ జన్మిగుపక్ష మాదిగా గల కక్షలు అధికారవర్గమును బలపరచుచున్నవి. దేశసేనందరి కాసన, స్థానికసంఘము లెల్లను కాంగ్రెసువారు స్వాధీనపరచుకొని కాసనసభల వెలుపలను ప్రతిష్ఠాంధులను కొనసాగించి విదేశపరిపాలన నాటంకపరచవలెనని ఉద్దేశించిరి. దేశబంధుని నాయకత్వముక్రింద స్థాపించబడిన స్వరాజ్యపక్షము రెండునూడు రాష్ట్రములందు జయముచిసెడి. ఆనేకపట్ల యులందు స్వనిసిహాటి ను చిత్రపరచ కొనిరి. అటులే చెన్నరాష్ట్ర కాసనసభము, కార్వోరేషనుకును స్వరాజ్య పక్షమువారు అభ్యర్థులుగ నిలిచియున్నారు. కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల సభిమానించుటలో ప్రజలు దేశభక్తిని వెల్లడించుచున్నారు. స్వరాజ్యమునకు చేరువకు దెచ్చుచున్నారు. ఏదేశమందైనను, ఏకాలమందైనను ప్రజాసామాన్యమే స్వాతంత్ర్యమును గడించెను గాని ధనాధికులు త్యాగమునకొర్చి స్వాతంత్ర్యమును లేతేదు. కాన జనసామాన్యపక్ష ము కాంగ్రెసుపక్షమునే బలపరచుదని గోరిరి.

మాఫిమహమ్మదుగారు

మాఫ్లాడును గత రెండునవత్సరములు కార్వోరేషను ఎన్నికలందు 20 స్థానములందు కాంగ్రెసువారు 15 స్థానముల జయింపజాలిరినియు, ప్రతికూలపక్ష మందలి అభ్యర్థులు ధనాధి కృత్యచేతను, పలుకుబడిచేతను ఎంతెబురుతులై యుండినను కాంగ్రెసువారికి ప్రజానుకూల్యము, ప్రజాదరణ లుండుటవలన జయమును బడయగలిగిరిని పల్కిరి. ఈజీవిజనులో జన్మిగుపక్ష ముతరపున పి. టి. కుమారస్వామి కెట్టి గారును, కాంగ్రెసుపక్షము తరపున రామలింగంపిళ్ళే గారును అభ్యర్థులుగ పోటిజేయుచున్నారు. వ్యక్తులతోమన కెట్టి పోరాటమును లేదు. పి. టి. కుమారస్వామి కెట్టిగారు జేరిన జన్మిగుపక్షము యొక్క ఆశయమేమి? 5 సం॥ ల నుంచి జన్మిగుపక్ష మధికారమునందుండి దేశమునకు గావించిన మేలయెందో! జన్మిగుపక్ష లక్ష్యము ఉద్యోగాభిమానము; వారి కార్యక్రమము స్వార్థపరత్వము, పరాధీనము, సాంఘికవిద్యేషము. కాంగ్రెసుపక్షముందు బనిజేసినవారిలో ఎందరో మహామహులు, త్యాగవ్రతులు గలరు. 80 వేలమంది సహాయనిరాకరణోద్యమ మందు దేశస్వాతంత్ర్యమునకై చెరసాల కనుపబడిరి. పలుబాధల పాలైరి. అట్టివెతిలపాలు జేసిన అధికారవర్గమునకు తోడ్పడు జోహాతుముదారులగు జన్మిగుపక్షము నభిమానింతురా? కావున ప్రజాపక్ష ము కాంగ్రెసు పక్షమును బలపరచి దేశాభ్యుదయమునకు తోడ్పడుడు. అని బల్కిరి.

పి. భక్తవత్సలునాయుడుగారు

తమిళభాషయందు పునస్సంఘము కాంగ్రెసువారు శ్రీకృష్ణమలలో ప్రవేశించిన పిదప ప్రజల కెట్టి సౌకర్యముల కభివృద్ధి జేసినది వివరముగ చెప్పిరి. కాంగ్రెసువారు ప్రవేశించిన పిదప 100 కి 8 కి వంతు పన్ను తగ్గించిరి.

ఈసమయమందు సభ్యులందరికిరు అసంబద్ధము లగు కొన్ని ప్రక్కలందుగుటచే సభ్యులలో కొంతకలవరము జనించెను. కాంగ్రెసువారు కొంతసేపములలో అల్లరిలేకుండ మాన్చిరి.

పి. భక్తవత్సలునాయుడుగారింకను మాఫ్లాడును కాంగ్రెసుపక్షము దేశమందన్ని రాజకీయ పక్షములలోను బలయు తమును కట్టుబాటు గల దనియు, స్వరాజ్యపక్షమునకు వోలు జేసిన నే స్వరాజ్యము రాగలదనియు బల్కిరి. డా॥ బి. యస్, మల్లయ్యగారు మాఫ్లాడిన పిదప సభ ముగింపబడెను.

కాంగ్రెసు ప్రచారము

చెంగల్పట్టణము

1926 జూలై నెల 24 తేది నాడు ఉదయం చెంగల్పట్టణ జిల్లాకు కాంగ్రెసు తరపున ఆధ్వర్యముగా నిలవ నుద్దేశించిన వారు అసెంబ్లీకి యం. కె. ఆచార్యగారు (వడ్డేకొండ్రు చెంగల్పట్టణ జిల్లా తరపున) మద్రాసు లెజిస్లేటివ్ కాన్ఫరెన్సు) చట్ట కాసనసభకు శ్రీమూర్తి ముత్తరంగ ముదలియారగారు, క. క్రీష్ణస్వామి నాయకరు పీఠ ముగ్గురున్న శ్రీమూర్తి యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, శ్రీమూర్తి సత్యమూర్తి ఆయ్యర్ గారును ఆ. మయ్యలై రత్న సభాపతి ముదలియారగారు స్వదేశీమిత్ర పత్రికాధిపతి ఆయన ఎ. రంగస్వామి ఆయ్యంగారును కృష్ణస్వామి పావలూరు, పి. భక్తవల్సలు నాయడుగారు (మద్రాసు) మొదలగు దేశభిమానులు ఎండ్లవానయనక చెంగల్పట్టణము నగరము చుట్టి ఈజిల్లాలో సుమారు 6 సంవత్సరముల కాలముగా కేటాపాతుకొని ఉన్న జప్తికువర్తవువారి నిరంకు శాధికారమును ఉన్నాననుచు చేయుటకై అహోరాత్రములు పనిచేయుచున్నారు. ఈజిల్లాలో కాంగ్రెసు ప్రబోధము చాల కష్టమై, కష్టము ధరించినవారు చాలకష్టమై, 1926 జూలై 24 ఉదయం నాడరాసు నుంచి బయలుదేరి 7 గంటలకు టులకల సభములో ఉపన్యసించిరి. పీఠ కాంగ్రెసు విషయములు ప్రజలకు బోధించుచుండగా జప్తికువర్తమునకు చేరినవారిచే పంప బడినవారు జనులకు పీఠిమాలలు వినిపించుటకు పిలువనట్లు బయలుపాటుమొదలు అందులో రామనాథన్ అనువాతడు పీఠ కాంగ్రెసు వారు కారనియ గాంధీ గారి అనుచరులు కారనియ ఇంకా ఏమోమో చెప్పుటకు యత్నించుచుండగా ప్రజలే "మీమాటలు మాకు నచ్చవు. మీజప్తికువర్తవువారు మాకు చేసిన మేలుచాలు" అని హెచ్చరించిరి. ఎటులైన జనులకు 6 సంవత్సరములకాలముగా పీఠ నడవడిక తెలుసున గనుక, కాంగ్రెసువారి ఆజ్ఞలను అనుసరించి మాహక్మను ఓటును ఇకమీద సద్వినియోగముచేసెదమని జను లేకగ్రీనుగా పటికి వందేమాతరం గాంధీజీ తిలకగారికిజే శ్రీమూర్తి యస్. సత్యమూర్తి గారికిజే యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారికిజే ఇత్యాదిధ్వనలతో సభ ముగిసెను. అది రోజున 8 గం. 9 గంటలవరకు చోళవరములో కాంగ్రెసువిషయములో పైకొనిన దేశనాయకులు ప్రజలకు ఉపన్యసించుటయు పీఠాన్ని తిలుగుటయు ప్రజలే తిలకుయినట్లు సమాధానముచెప్పబడియు జప్తికువర్తప్రబోధములు విఫలమగుటయు జరిగెను. 10 గంటలకు చోళవరంనుంచి వారు బయలుదేరుటయు వారు వెనుక నేనప్పు టయు జరిగెను. ఇవలనుంచి ఈవ్యాసవిలేతులు వి. కృష్ణకౌశ్మి గారుస్వయముగా ఉభయల చర్యయుచూచినవాడగుటచే సవిస్తరముగా విడిచిపెట్టెను. ప్రాగ్రాములో వేసినట్లు 10 గంటలకు కన్పిగప్పేరు అనుగ్రామమునకు వచ్చిచేరిరి. ఇచట పీఠికాకు ఎదురుగాజని తంబుమొదలారి అని శ్రుతిభక్తిగల రంగ సామిమొదలియారగారును పాన్నసామి మొదలియార గారు గ్రామములో అందరున్న మర్యాదతో కట్టాటకవాద్యధ్వనములతో వందేమాతరం మహాత్మాజీ జే తిలకుమహారాజీజీ జే ఇత్యాది జయజయ ధ్వనిములతో తంబుమొదలియారగారి (రంగసామి మొదలియారు) స్వంతిం గాకాలో విడియించిరి. పీఠ వచ్చుసరికే ఈవిషయమునందు శ్రద్ధగలవారు సుమారు 300 మందియట్లు పట్టగ్రామముల నుంచి వచ్చియుండిరి. ఇంకా అనేకజనులు ముగియుండిరి. ప్రాచీన కాలపు అతిథి మర్యాదవలె పాదప్రక్షాళనపూర్వకముగా అన్నిమర్యాదలు చేసిరి. పూలహారములు దేశనాయకులకు ముందు గా అర్పింపబడిన తర్వాత అచ్చట పీఠిని దర్శింపవచ్చినవారికి గూడా అర్పింపబడెను. కొంతసేపు మార్గములో జప్తికువర్తమువారు తమకు కలగచేసిన అనవరత నిరోధమువల్ల ప్రజలకు వారియొడ విసుగుదల కలుగుటయు, తమయొడ సవధిప్రాముము గలుగుటయు మొదలగు ఇష్టాగోష్ఠి జరిగినది. వెనుక శ్రీ(తంబు) రంగసామి మొదలియారగారు, దేశనాయకు లగు శ్రీమూర్తి యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, సత్యమూర్తిగారు భక్తవల్సలు నాయడుగారు, రత్న సభాపతి మొదలియారగారునును సుమారు పదిహేను పరిచయము కలగచేయుటయు, 1 గంటలవరకు జరిగెను. మార్గక్రమ యనక వోలర్లతో పీఠ సంభాషించి ఓలర్లకు పీఠ ప్రజాపక్షమునకు తలమయినవారు అను సమర్థవిశ్వాసమునకు పాత్రులయిరి. మంబాంగారణి అను గ్రామము నుంచి పలువురు కమ్మసోదరులు మంచి పలుకుబడి గలవారు వచ్చియుండిరి. తిరు క్కెళ్ళం గ్రామమునుంచి శ్రీమూర్తి కృష్ణమాచార్యులు, ఆనం ఠాచార్యులుగారు మొదలగు ప్రముఖులు విచ్చేసిరి.

కని గొప్పేరుకు 2 మైళ్ళదూరముననుండు చండమిట్ట గట్టిపాటి శ్రీరాములు చాడరిగారు పలుకుబడియు ధైర్యము రాజకీయ వ్యవహారవిశేషములవారు వచ్చియుండిరి. మదరవాళి, పనయం జేరి, మనప్పాకం, నడవనూరు, తిమ్మలి మొదలగు గ్రామములనుంచి ప్రాహ్లాదులును బ్రాహ్మణేతరులును వచ్చియుండిరి. భోజనాంతరం 8 గంటలకు కొద్దిగా వర్షమువల్ల నీనిరోధ మేర్పడినను రిక్తి గంటలకు వాన నిలువగానే రోడ్డు సమీపములో దేవాలయమువద్ద బహిరంగసభ గూడినది. శ్రీమూర్తి యస్. రంగస్వామి ఆయ్యంగారు (స్వదేశీపత్రికాధిపతి మద్రాస్) ప్రజలపక్షమున ఈసభకు రంగసామిమొదలిగారిని అధ్యక్షుడుగా నుండవలయునని నియమించిరి. రంగసామిమొదలిగారు దేశభక్తులగు పెద్దలు పలువురుండగా ఈ అగ్రాసము నాకు అర్హతలేదనిరి. అప్పుడు శ్రీనివాసయ్యంగారు మేము చెప్పుచున్నారము ఆ అర్హత ఇచ్చుట 20-30 గ్రామములవరకు చక్కని పలుకుబడిగల మిగిసభకు తగుదురని చెప్పిరి. భక్తవల్సలునాయడుగారు స్పష్టమైనవిషయాల అగ్రాసన మధిష్ఠించి ఈసభలో మొదలు రత్న సభాపతి మొదల్యారుగా రుపన్యసించుననియు ఆవల యం. కె. ఆచార్యగారు రుపన్యసించుననియు, ఓ స్వాతంత్ర్యసంపాదనోత్సావంతులారా! ఈ సత్యమూర్తిగారు, యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు భక్తవల్సలునాయడుగారు మున్నగువారు వచ్చుట మనభాగ్యవిశేష మనియు దేశబంధువుముక్తికి సమయ మాసన్నమయినదనియు గనుక దేశీయ మహాజనసభయొక్క ఆజ్ఞప్రకారము మీ రంధరు మీ ఓట్లను సద్వినియోగముచేయవలయుననియు చెప్పి తా మగ్రాసనమును స్వీకరించిరి. సభ వందేమాతరం జనుజయధ్వనములతో ప్రారంభింపబడి జప్తికువర్తవువారి ఆలయంలో ముగింపబడెను.

భారతవాణిజ్యసంఘము

నర్ కై మెంటు హింద్ గారిలో సంప్రతించుట
కలకత్తా, జూలై 28:—రైల్వేల ప్రధాన కమిషనరగు సర్ కై మెంటు హింద్ గారు భారతవాణిజ్యసంఘ కమిటీ, యండియను మైనింగు ఫెడరేషనులతో నేటిమధ్యాహ్నము సంప్రతించెను.
నేలబొగ్గ కేవు, కోమలపెనను కలకత్తానుండి ఎగుమతియగు నేలబొగ్గపై రిటేటు, పిండిబొగ్గ మోతాదేలు మొదలగు విషయములగురించి యండియను మైనింగు ఫెడరేషను అధ్యక్షుడగు రా. బి. ఎ. సి. బెనర్జీగారు ఆలోచనకు దెచ్చిరి. 400 మైళ్ళ దూరమునకు మించి వంపబడు నేలబొగ్గపై కేవుతగ్గించవలసినదని బెనర్జీగారు గోరిరి. దేశమునందు నదులపై వంపబడు నేలబొగ్గపై రిటేటు నీయవలయుననికూడ గోరెను.
నర్ కై మెంటుహింద్ ప్రత్యుత్తరము
భారతదేశ పరిశ్రమలందు దేశమందలి ఉత్పత్తియగునున్న నేలబొగ్గ ప్రయముకావలయునని రైల్వేబోర్డుయండియను గ్రినింగు ఫెడరేషనువలె ఆభిలషించుచున్నను, ఇందుకొరకు విస్తారము ఆదాయమును తృణించుట లాభకరముగాదని తన అభిప్రాయముని సర్ హింద్ గారు దెచ్చిరి. దేశములోనికి నదుల ద్వారా తొట్టి పడవలమీద కొనిపోవడు నేలబొగ్గపై రిటేటు నుగురించి, ప్రిమరు, తొట్టి పడవలమీద నేలబొగ్గ ఎగుమతి జేయబడుటయందు రైల్వేబోర్డునకు సంబంధములేదు. నూటికి రూ. 50 లు పిండిబొగ్గపై కేవు తగ్గింపవలయునని గోరుట దురాశయనియు, తగ్గింపుటగురించి యోచింపబడుననియు హింద్ గారు సమాధానమిచ్చెను. (ఆ. ప్రె.)

పబ్లిక్ అక్కౌంట్సు కమిటీ

పోస్టు టెలిగ్రాము శాఖల లెక్కలు తనిఖీజేయుట
సిద్ధా, జూలై 28:—1924—1925 సంవత్సరపు పోస్టు టెలిగ్రాము శాఖల లెక్కలను, వ్యయమును పబ్లిక్ అక్కౌంట్సు కమిటీ నేడు తనిఖీజేసెను. ధన అభివృద్ధి, దగాజేయుట మొదలగువిషయముల గురించి శాఖలు మొదలగు తనిఖీ జేయవలయునని కమిటీ డిబ్బువచ్చెను. ఉద్యోగుల వద్దనుండి సెక్యూరిటీ హెచ్చుగ డిస్కొనవలయునని ఆలోచించుచున్నట్లు సర్. జి. రాయగారు సాక్ష్యమిచ్చుచుదెచ్చిరి. సెక్యూరిటీ ధనము హెచ్చించినయెడ పరిపాలనయంధు చిక్కులుగలుగును. బత్తము విరాళముగ హెచ్చింపబడిన గాని తనిఖీపలన లాభములేదు. కొన్ని ఘానముల తనిఖీజేయుటకు పోయిన యన్ స్పెక్టరులు ప్రయాణపుఖర్చులు దొరతనమిచ్చునది చాలక బాధపడుచున్నారు.

నానాజాతినమితిసభ

అబ్దుల్ ఖాదరుగారు ఆగస్టు 7 తేదీన బయలుదేరు చున్నారు
లాహోరు, జూలై 28:—నానాజాతి సభకు ప్రతినిధిగా పోవుచున్న ఖాద్ బహదూర్ షేక్ అబ్దుల్ ఖాదర్ గారు లాహోరునుండి బొంబాయికి ఆగస్టు 4 తేదీన బయలుదేరుచున్నారు. బొంబాయినుండి జినివాస్ ఆగస్టు 7 తేదీన రాజ్యమృత్తిమరులో వెళ్లుచున్నారు. టెన్నిసు ఇంటర్ నేషనలు బారిష్టరునగు సలీలుగారు వీరి వెంట ప్రయివేటు సెక్రటరీగా వెళ్లుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)
అఖిల తిరువాన్మూరు సహకారసభ
తిరువనంతపురం- జూలై 29:—అఖిల తిరువాన్మూరు సహకారసభయ దానికి సంబంధించిన వ్యవసాయ పారిశ్రామిక ప్రదర్శనమును ఉత్తర తిరువాన్మూరులో చెంగనచేరి యందు నేడు తెరవబడెను. సహకారసభ గవర్నరు జెనరలు. ఏ. జెంటు హెచ్. ఏ. యస్. వర్మన్ గారిచేతను, ప్రదర్శనము రావుబహదూర్ కృష్ణపిల్లగారిచేతను తెరవబడెను. సహకార సభకు సహకారసంఘ రిజిస్ట్రార్ నేదావలం అయ్యరుగారు అధ్యక్షత వహించురు. సభ మూడుదినములవరకు జరుగును. (ఆ. ప్రె.)

జపానుపాటి తగ్గుటకు కారణమేమి?

అక్కడినరు కక్కడే అమ్ముడుబోవుచుండెను
బొంబాయి, జూలై 28:—క్రిందటి జానునుండియు జపానుగుడ్డ దిగుమతి ఒక్కసారి పడిపోయిననియు, యిచటి మిల్లలకు చైనాతో నూలు వ్యాపారము యెక్కువయ్యెననియునే వింపబడెను. రెండవ టారిఫ్ బోర్డు నియామకము కాగానే బట్టలవ్యాపారము నం దాధిక్యము గలుగుట వలన కొందరు వ్యాపారస్థులు మరియొకవిధముగ నిర్వచించిరి. జపాను ఫ్యాక్టరీలు జపానుపాటి యేమియులేదని టారిఫ్ బోర్డుకు డెలియజేయవలెనని పన్నుటవలన యిట్టి ఫలితముగల్గెనని జెప్పిరి. ఈదురభిప్రాయము బొంబాయిలోని జపానువర్తకులు దెల్పి అభిప్రాయములతో లాల్ గిపోయెను. బొంబాయిలో జపాను దిగుమతులు నూటికి 60 వంతున తగ్గుటకు కారణము జపానుమిల్లులు తమసరకులను అచటనే అమ్ముకొన్న యెక్కువ లాభముని కనుగొనెనని చెప్పిరి. ఇకను చైనాతో నూలువ్యాపారమెక్కువైన విషయమున, చైనాకు జపానునుండిగాక ఇండియానుండి నూలుగొనుట యెక్కువ లాభకరమని దలంచినటులజెప్పబడెను. (ఆ. ప్రె.)

సూపరెంటు హత్య

తిరిగి వాయిదావేయబడుట
కలకత్తా, జూలై 28:—అతిపూరు జేయిలు హత్య గా వింపబడిన సూపరెంటు హత్యకేరమందలి ముద్దాయిల అప్పీలు విచారింపబడుచున్నది. ఆడ్యోకేటు జనరలు, పోలీసువారి రిపోర్టుతో నేకీభవింపలేదు.
న్యాయమూర్తి:—క్రిమినలు ప్రాసీజరుకోడు ప్రకారము వార్డరుకధనము ముఖ్యము.
ఆడ్యోకేటు:—క్రిమినలు ప్రాసీజరుకోడు చాలవరకు అనుసరింపరు. వారు వారి స్వంతకోడునుపట్టి నడతురు. దాని వలననే కష్టము.
న్యాయమూర్తి:—వారు ఫారములుమాత్రమే ఉపయోగించినారు.
ఆడ్యోకేటు:—వారు ఒక్కోరేపి అదిమాత్రము చేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

కనిగిరి డి॥ మునసబుగారికోర్టు

ఫైలు అసలు 547/1924
వాది:—గోనుగుంట లక్ష్మయ్య
ప్రతివాదులు:—ముళకని రాఘవులువగై రా యీనెంబరు డిక్రీఅమలులో ప్రతివాదుల తాలూకు చుందిలోవుండే భూములు జప్తికాబడి యేలముకువచ్చియున్న వి.యాలం ఆజే పణకుగోను 9-8-1926 వాయిదావేయబడివున్నది. ఆజే పణ వుండేవారు ఆరోజు కోర్టులోమనవిచేసుకొనవలెను. 26-7-1926 } వెన్నెలగంటి గోపాలరావు, కనిగిరి } వాదిష్టిడరు.

వ్యాసపూజ

25-7-28 తేది ఆదివారమునాటి యువయమున కాకి నాడపురవాస్తవ్యులగు బ్రహ్మశ్రీ రామప్రోలు సూర్యనారాయణమూర్తిగారు కొండలు మిత్రుల సాహాయ్యముతో, సూర్యరాత్రుపేటలోని శ్రీ బాలాత్రిపురసుందరీసమేతులైన శ్రీరామలింగేశ్వర స్వామ్యాలయమున శ్రీమత్సరమహాస పరివ్రాజకాచార్యవర్య శ్రీపరమశివేంద్ర సరస్వతీ స్వామిలవారిచే వ్యాసపూజ జయప్రదముగాఁ జేయించి ద్వైజాలకుఁ దృప్తాన్న వ్రదానముం గావించిరి. నాటి సాయంకాలమున 5 గంటలకుఁ దదాలయమున బ్రహ్మశ్రీ నోరి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారి యాధిపత్యమున నొక బహిరంగపథయు నడిపించిరి. ఆసభలో మొదట నధ్యక్షులు వ్యాసుని గూర్చియు నస్వామీశ్రమముంగూర్చియుఁ గొంత యుపన్యసించిరి. పిమ్మట శ్రీ సూరవరపు పురుషోత్తమ శాస్త్రిగారు యత్యాశ్రమప్రాశస్త్యముంగూర్చి శ్రుతిస్మృతి పురాణాదిహాస కథనములతో లెస్సగ సుపన్యసించిరి. ఆవల మెక్లాన్ హైస్కూలులోని యాంధ్రపథానోపాధ్యాయులగు వింజమూరి వేంకటలక్ష్మీ సరసింహరావుగారు వ్యాసునిగూర్చి తాము రచించిన యాక్రిందిపద్యములం జదివినభట్ట నానందకల్లోరిని ముంచిరి. ఆవల శ్రీ కాశీభట్టబ్రహ్మయ్యశాస్త్రిగారు తమ సహజ వాక్యాధ్యుర్యుణ్ణితవి విగ్రహారాధనమును గుఱించి చక్కగ మాటాడిరి. తర్వాత శ్రీయతులగు పెద్దిభొట్ల సుబ్బారాయుడుగారు (వకీలు) తామలంకించిన ద్విజ్ఞానసమాజ ధర్మములం బ్రతిపాదించుచు “సన్న్యాసుల ధర్మములగూర్చి ఇహోపన్యాసముం గావించిరి. కడపట శ్రీ వంకరత్నశాస్త్రిగారుకూడఁ గొన్ని యతిధర్మవిశేషములం చెల్పుచు మనోహరోపన్యాసమిచ్చిరి. అంత నధ్యక్షులు పవన్యాసపత్ర యభిప్రాయములపైఁ గొంత చర్చ జరపి తురియశ్రమమును గూర్చి కొన్ని మూర్ఖియముల జోధించిరి. సభ్యుల కరతాశ్చర్యములతో సభముగి నెను. సభాసంతరమున రాత్రి 8-30 గంటలకు శ్రీయేలేశ్వరపు కృష్ణయ్యగారు ‘రామదాసు చరిత్ర’ను హరికథారూపమున మనోజ్ఞవైఖరిని జెప్పి ప్రేక్షకుల నానందింపఁజేసిరి.

వ్యాసస్మృతి

- సీ. నీమూలమునఁగదా నిరతాన్న పూర్ణయై,
- కాశికాక్షేత్రంబు కాలఁగలిగె
- నీమూలమునఁగదా నివిహారఖని యైవ,
- గీతారహస్యంబు కేయయ్యె
- నీమూలమునఁగదా నీతిసముద్రమా,
- భారతసంహిత ప్రజల కమరె
- నీమూలమునఁగదా నిగమమార్గము ను,
- గమమై చతుష్పదగామి యయ్యె
- గీ. జగము వైరాగ్యమార్గముం దెగడి శేవ
- తై హికనుఖపరాయణం బగుటఁ గాంచి
- ధర్మసంస్థాపనార్థమై ధర జనించు
- శ్రీమహావిష్ణు వీవు ఋషిప్రకాండ.
- సీ. అభిమన్యులనయ్యని కపవర్గముం గూర్చు
- భాగవతపురాణపతి యొకఁడు
- జనమేజయుని సర్ప-హాసనదోష మదంచు
- భారతసంహిత-పాతి యొకఁడు
- భారతసంహితు దాఁ బడిరించుటెగాక
- మీమాంసరచితయై మింఁమనోకఁడు
- స్మృతిశాస్త్రములు రచి-యించి గురుని లోక
- హితకార్యములఁ బ్రోత్సహించె నొకఁడు
- గీ. ఇట్లు ద్వైపాయన మహామునీంద్ర నీతి
- సూజాడును శిష్యులొట్టును బూజనీయ
- చరితులై భారతీయయ-శంబుఁ దెంపఁ
- గనుట నీదుపవిత్ర సంకల్పమెకద.
- వింజమూరి వేంకటలక్ష్మీ సరసింహరావు.

సాండుహర్ష్యకమిటి డిప్యటేషను

పర్యటనక్రమము

సిల్వా, జూలై 28:—సాండుహర్ష్యకమిటి ఆధ్యక్షుడు లె|| క|| సర్ ఆండ్రూస్పీసు, డా|| జియా ఉద్దీను అహమదు, కత్తెను బ్లాసాహిద్ డాఫెల్ గార్లు గలసి భారతదేశముందుగల వివిధ విశ్వవిద్యాలయముల ఆగష్టు మాసములో సందర్శించెదరు. ఆగష్టు 3 వ తేదిన డిప్యటేషను పర్యటనము ప్రారంభమగును. బొంబాయి, పునహ్, మదరాసు, కలకత్తా, కాశి, అలహాబాదు నగరముల డిప్యటేషను సందర్శింపనున్నది. ఈ నగరములందలి భిన్నవిశ్వవిద్యాలయముల, విశ్వవిద్యాలయ ప్రెయినింగ్ కోరులకహతును, పునహ్‌యందలి పెర్సనన్న కళాశాలను డిప్యటేషను సందర్శింపనున్నది. ప్రతినగరముందును రెండేడియములం డిప్యటేషను గడపి 21 వ ఆగష్టునాటికి సిల్వాకు తిరిగి చేరును.

కలకత్తా అల్లరుల విచారణ సంఘ నివేదికము

మహమ్మదీయుల దేశస్థుని నిర్ణయించుట కలకత్తా, జూలై 28:—భారతీయ సంఘముచే నియమింపబడిన అల్లరుల విచారణసంఘము తమ నివేదికమును ప్రమురించిరి. అందు కలకత్తా అల్లరులు జరిగిన మొదటికోజగు ఏప్రిలు 2 వ తేదీని జరిగిన ఆర్యసమాజపు బూరేగింపునుగూర్చి వివరింపబడెను. అందు ఆర్యసామాజకులు క్షేపింప దుండగము యేమియు లేదనియు, మహమ్మదీయులే దీనుమా మశీదుయెదుట నుగింపును చెదరగొట్టుటతో సంశ్చిప్తిచెందక చాల హిందూ మతానులను లూటిజేసి కొన్నిటికి నివ్వించిందని యీ విచారణ సంఘము చెల్పుచున్నది. మహమ్మదీయ హిందూ పూజాస్థలము న పవిత్రము చేయ పట్టుబట్టి యుండిరని నివేదికము గట్టిగ చెల్పుచున్నది. ఈ అల్లరుల సందర్భమున జరిగినవిషయములజూడ అల్లరి యేదోజరుగునటుల ముందు పోలీసువారికి దెలిసినట్లును అట్లుచెలిసినను మొదట అల్లరి జరుగకుండునటుల తగిన ప్రయత్నముల దీసికొననట్లును కొద్దిమందిని పోలీసులను దండహతులనుగ మశీదువద్ద నిలపజెట్టిన యెడల అల్లరియేమియు జరిగడిగిదనియు గాన్పించుచున్నది. కలకత్తా పోలీసులు ఆలస్యముజేసి యిటునటు నూగులాడుచు నుండిన కమిటీవారు తుదకు చెల్పుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

ఆయుధశాసనము

ముగ్గురు అయిరోపీయులు కలకత్తా, జూలై 28:— మువ్వరు యూరపియనులను నేడు ఆయుధశాసనముక్రింద లై సెన్సులేని తుపాకిని యుంచుకొన్నందులకు విచారించబడిరి. ముద్దాయిలును మరియొక అయిరోపీయుడు పక్షులను వేటాడుటకు మార్చి 12 వ తేదీనవెల్గిరి. ఒక యూరపియనుడైనను, బాలీగారివద్ద తుపాకి దాచుకొనెను. ఒక నాడు ముద్దాయిలలో నిరువురు ఈ తుపాకితోను వారితోను వేటాడబోయిరి. 5 పక్షులను చంపిరి. కాని వారిచేతి కొకటి యేయుండెను. అప్పుడు మిగిలినవానిని తీసికొనివచ్చుటకు ఒక నాకరును పంపగా నామలో చిక్కుకొని చనిపోయెను. ఆకేసు జరుగుచున్నది. ముద్దాయిలకు సమ్యముల బంపిరి. (ఆ. ప్రె.)

కాంగ్రెసుకార్మికసంఘటిర్ధానములు

కానుపురం కార్యక్రమము ముగింప నిశ్చయించుట కలకత్తా, జూలై 28:— నేడు సమావేశమైన కాంగ్రెసు కార్మికసంఘ సభయందు దిగువ ప్రకటించిన తీర్మానములు గావించబడెను:— (1) బోగ్లాలో శ్రీమతి సరోజినీదేవి కార్మికసంఘ సభ్యుల దెప్పుట ఖండింపబడెను. (2) కాసనసభల ఎన్నికల నిమిత్తము బెంగాలు హిందూమహమ్మదీయ ఒడంబడిక పరిష్కారముగ బెంగాలు రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు కమిటి జేసెనుగాన కార్మికసంఘము దానిని ప్రతిఘటించి కానుపురం కాంగ్రెసు కార్యక్రమము ప్రకారముగ కాంగ్రెసు కార్మికసంఘము ప్రత్యేకముగ సభ్యుల ఎన్నికల నిమిత్తము నిల్పనున్నది యనియు తీర్మానింపబడెను.

సుభానుచంద్రబోసుగారికి కలకత్తా కార్పలేషను ప్రధాన కార్యనిర్వాహకుడుగ నియమించినది మొదలు నేనుగుప్తాను మేయరుగా ఎన్నుకొనబడినంతవరకును జరిగిన సంగతుల వివరించుచు నొకపేటుమెంటు ప్రకటించుటకు కార్యదర్శికి అధికారమొసంగుచు మరియొక తీర్మానము గావించబడెను. (ఆ. ప్రె.)

తిరుత్తని

కద్దరుప్రచారము చిత్తూరుజిల్లా కద్దరుబోర్డు నిలయము వారాయణవరము నుండి తాత్కాలికముగ తిరుత్తనికిరేగింపరామునకుమార్చబడును. జూలయి 31 తేదీనుండి ఆగష్టు 6 తేదీవరకు కిట్టుబడిధరకు విక్రయించబడును. చుట్టుపట్ల గ్రామములకు హాకరులు గొనిపోవుదురు. కద్దరుకొనుట యనగ అనేకమంది పేదల కన్నము కలిగించుట. కుబ్రహ్మణ్యస్వామి సంతసించును. సి. వి. రంగంచెట్టి

బొంబాయి శాసనసభ

స్వరాజ్యపక్షసభ్యులు హాజరగుట

హిందూపురోహితుల ఆహ్వానము చట్టముపై చర్చ డాక్టరు పరంజిపాయిగారి రాజీప్రయత్నములు పునహ్, జూలై 28:— స్వరాజ్యపక్షము ఉనికిచే నేడు జరిగిన బొంబాయి శాసనసభ కార్యక్రమము కదిలికగ నుండెను. హిందూపురోహితుల ఆదాయము గురించిన శాసనమును సమరించుటకు ఎన్. కె. బోలియగారు ప్రవేశపెట్టిన చట్టమును బ్రతిఘటించుటకు స్వరాజ్యపక్షము మిక్కుటముగ పథ కరుచెందిరి. ఈబిల్లు ఛార్జివహించిన సభ్యుడు ఉపసంఘము గావించిన రిపోర్టు సభయందు ప్రవేశపెట్టెను. ఎవరి యిష్టము విచ్చిన ప్రకారముగ వారు మతాచారముల సల్యుకొనుటకు స్వాతంత్ర్యముండవలయునని చట్టముయొక్క ముఖ్యోద్దేశము. అమాయకులగు ప్రజాసామాన్యముయొక్క ఆజ్ఞానముచే జీవించుచున్న హిందూపురోహితులకు చట్టము నష్టమును గలిగించుట సహజము. అనాదీనుండియు వారు పొందుచున్న లాభమును అంగీరింప జేయుటకు పూనుకొనుచున్నది.

పురోహితులపక్షము స్వరాజ్యపక్ష మవలంబించెను. రివిన్యా ఛార్జివహించిన సభ్యుడు ఉపసంఘ సమావేశమునకు రాలేదనియు మొదలగు పెక్కు అక్రమముల వివరించి చట్టము ప్రవేశపెట్టుటను గురించి పెక్కుసభ్యులు సందేహముల చెల్పిరి. రివిన్యా సభ్యుడు ఉపసంఘమునకు రాకపోయినను ఆయన అధికారముల ప్రతినిధి చెలాయించ శాసనసభ స్టాండింగ్ ఆర్డరు గలదని చెల్పి అభ్యంతరములు పాటింపజేడు. స్వరాజ్య సభ్యులు జూపిన అభ్యంతరకారణములు పెక్కికలు కారణములనియు, అభ్యంతరము లెంతమాత్రమును చట్టఉద్దేశమునకు సంబంధించినవి గానవియు అభ్యక్షుడు త్రోసివేసెను. ఉపసంఘ నివేదిక అంగీకరింపబడిన బిడప, రాబోవు శాసనసభా సమావేశము వరకు చర్చ ఆపుజేసి, ఉపసంఘము చట్టమును సవరించుటకు తిరిగి పంపవలసినదనియు చాల సవరణలు ప్రతిపాదించబడెను. బిల్లు ప్రవేశపెట్టుట కభ్యంతరములు చెల్పువారికాగణముల వినన బిడప, ప్రధమసవరణపై వోట్లు దీసికొనబడెను. సవరణ ఓడి పోయెను. గవర్న మెంటు సభ్యులెల్లరు ఏకముగ బిల్లును కనుకూలముగ వోటు జేసిరి. రెండవ సవరణపై చర్చ జరుగుచున్నది.

డా|| పరంజిపాయిగారి రాజీప్రయత్నములు

చట్టముగురించి పరస్పరవిభేదములు గల ఉభయపక్షములకును రాజీపరచుటకు ప్రయత్నించు, వంకాను గతముగ పొందులాభముల దీసివేయ ప్రయత్నించుటచే పురోహితులకు పరిహారము నీయవలసిన దని డాక్టరు మాచించెను. సంస్కరణముల బ్రవేశపెట్టునప్పుడు వి. సి. ఎన్. సభ్యులు “వెచ్చెడు రైట్లు” పోవుటచే పనిజేసినంత కాలమునకు వింధనుల నియమ, నష్టపరిహారముల నీయవలయునని గగ్గోలుబయలుదేరుట డాక్టరు పరంజిపాయిగారు సభ్యుల జ్ఞప్తికి చెచ్చిరి. కొన్నితాజ్ఞములనుండి, కొన్నికేల సంవత్సరములనుండి అనుభవించుచున్న “మోసాపలి”ని దీసివేయుసభ్యుల స్థానముందు కాసనసభాసభ్యులన్నట్లు తలంచి విషయము బహిష్కరింపవలసిన దని పరంజిపాయిగారు శాసనసభ్యుల గోరెను. పురోహితులకు నష్టపరిహార యేర్పాట్లు గావించుటకు చట్టమును ఉపసంఘమున కనుపవలసినదని పరంజిపాయిగారు గోరిరి.

విద్యామంత్రి సమాధానము

కృతయుగమునుండి నిరంకుశము సనుభవించుచున్న వారలకు స్వాతంత్ర్య విప్లించుట చట్టముయొక్క ముఖ్యోద్దేశముగాన నష్టపరిహారపు యేర్పాట్లు గావించుటకుద్ధ సంగతమని డాక్టరు పరంజిపాయిగారి నూచనకు విద్యామంత్రి సమాధానమిచ్చెను. ఈ దుష్టవిధానము అవిరామముగ జరుపుటకు పూనుకొనిన వారికి నష్టపరిహారమునీయు టసంబద్ధమనియు అన్యాయమనియు మంత్రి వచించెను.

చర్చ ఆపుజేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

సర్ బి. యన్. మిత్రగారికి విందు

కలకత్తా జూలై 28:— నేడు సర్ బి. యన్. మిత్రగారికి విందొసంగిన పిమ్మట యిస్టాగోష్టిగా జరిగిన విందులో మూరిషదాబాదు నవాబు అగ్రత్యక్తతైన హిందూమహమ్మదీయుల సమానసంఖ్యతో కలహ నివారణసంఘమును తిరిగి స్థాపించుటకు మస్లింనాయకు లంగీకరించి నట్లు తెలియజేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

కాంగ్రెసుపక్షము : శాసనసభలు

శాసనసభలు

I

జస్తిసుపక్ష దుశ్చరీత్ర

కాంగ్రెసుపక్షము శాసనసభల నాక్రమింప వలసిన యవసరము గూర్చి చెలుపకముందు, జస్తి సుపక్షమువారి యావసరములు జేసిన హాని నిండుక వివరించుట యవసరము. ద్వంద్వప్రభుత్వము నిరుపయోగమని, జస్తిసుమంత్రుల పక్షమును చెలుపు సంగతులవలన గ్రహింపవచ్చును. రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్య తీర్మానముగూర్చి 1924 సంవత్సరము ఆగస్టునెలలో చర్చజరిగినపుడు, సర్ కూర్మా వెంకటరెడ్డి నాయుడుగారు తమ యనుభవముల నిటుల వెల్లెబ్బిరి.

“నేను అభివృద్ధిశాఖా మంత్రిగనుంటిని. కాని నాకింద అడవులు లేకుండెను. వ్యవసాయ మంత్రిగ నుంటిని కాని ఇరిగేషను నాకింద లేకుండెను. పరిశ్రమల మంత్రిగ నుంటిని. కాని నాకింద ఫ్యాక్టరీలు గాని, బాయిలర్లుగాని, పరిశ్రమగాని లేకుండెను. పరిశ్రమపైగాని, ఫ్యాక్టరీలపైగాని, బాయిలర్లపైగాని, ఎలిక్ట్రిసిటీపైగాని ఈవ్యక్తమైనను అధికారము లేకుండ పారిశ్రామిక మంత్రి పరిశ్రమల నభివృద్ధి పరచుట కెటుల సాధ్యమగును? ఇట్టి వర్కు శాఖను తీసుకొనుడు. ఇది ప్రజాయత్తశాఖ. ఇరిగేషనుకును పల్లికపర్కులకును రాజధాని యంధంతటను ఒక్కటేయద్యోగపు సిబ్బందిగలదు. అయినను ఇరిగేషను, రిజర్వుడు శాఖకు జెందిన కార్యనిర్వాహక సభ్యునిపరమై యున్నది. పల్లికపర్కులు ట్రాన్సుఫర్డుశాఖపై పరమైయున్నవి. పల్లికపర్కు శాఖోద్యోగులలో సగముమంది శాసనసభకు బాధ్యతవహించుచో, మిగిలిన సగము మరియొకరి కుత్తేరవాదులగు చున్నారు. బాధ్యత నిటుల విభజించు విధానము విఫలము గాంచకమానదు. నే డిట్టి దుస్థితి ప్రబలి యున్నది. ఇందుకు సూచించదగిన ప్రతిక్రియ ఒక్కటేగలదు. రాష్ట్రమునకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము నిచ్చుటయే.”

దైవాక్యములబట్టి ద్వంద్వప్రభుత్వము నిరర్థకమని స్పష్టమగుటలేదా? ఇట్టి సంస్కరణములేనే బర్క్-హెడ్డు ప్రభువుగారు చేపట్టవలయునని గోరుచున్నారు. ఇంకను వీనిని పట్టుకొని ప్రాకులాడవలయుననియే జస్తిసుపక్షమువారు తంటాలు పడుచున్నారు. ద్వంద్వప్రభుత్వము నెట్టివాగు చేపట్టినను, అయ్యది విజయము గాంచజాలదు. స్వపరిపాలనమునకు ప్రజలను గొంపోవజాలదు. దీనికిదోడుగ, జస్తిసుపక్షమువారు ప్రజలస్వేచ్ఛను నిరోధించెడి అధికారవర్గచర్యలపట్ల అసమ్మతినయినను జూపుటకుమాగుగ, వానిని మరింతబలపరచి సుఖమగు

జాయింటు కుటుంబముగ నేర్పడిరి. జస్తిసుపక్షమును అధికారవర్గమును చేతుల గలుపుటవలన మద్రాసు రాష్ట్ర ప్రజలస్థితి మరింత దుర్భర మయ్యెను. స్వల్పాభివృద్ధికిగూడ సవకాశము దప్పిపోయెను. 1925 సంవత్సరము మార్చినెలలో ఎక్స్ ప్రెజివిషయముగూర్చి చర్చవచ్చినపుడు, సర్ పాత్రోగారు తమ నిస్సహాయత నిటుల చెలిపిరి.

“ఎక్స్ ప్రెజిశాఖ, ప్రజాయత్తశాఖయను సంగతి నిజమే. కాని మంత్రిచేతులు కట్టివేయబడినవి. (నినుడు, వినుడు, అనునత్రికూలపక్షపు కేకలు)”

వీరి దీనిలాపముగాంచిన, నిజస్థితి తేటపడును. ఎక్స్ ప్రెజిమంత్రిగారి హస్తములను కట్టివైచినచో, మద్యపాన నిషేధమునకు తాము తోడ్పడజాలమని మంత్రిగారుమనఃస్ఫూర్తిగా భావించుచో, వారి కనీస ధర్మకేమి? రాజీనామానిచ్చుట దప్ప వేరుగాదు. చేతులకట్టుకొని మూల గొర్కుచుటవలన నేమి ప్రయోజనము? తమ శాఖలద్వారా ప్రజల కెట్టి లాభము జేయజాల నని జస్తిసుమంత్రులకు చెలిసినను, వారు తమ స్థానములను విడువక వానినే అంటి పట్టుకొనియుండిరి. తమ శాఖలలో నెట్టి లాభము జేయజాలక బోయినను ప్రజలస్వేచ్ఛ సరికట్టువిషయము నమాత్రము మంత్రులును వారిపక్షమువారును దిట్టలనుటకు సందియములేదు. అధికారవర్గము వారికన్నను జన్మస్వాతంత్ర్య నిరోధవిషయమున వీరే యొక యడుగు ముందుకు వైచెదరు. యాకుబు హుస్సేనుగారి విషయము దీసికొనుడు. గతశాసనసభ జరిగినపుడు, సత్యమూర్తిగారి తీర్మానము నెదిరించుచు కార్యనిర్వాహక సభ్యులెట్టి కారణములను బహిరంగముగ చెలుపక తగు కారణములు గలవని మాత్రము సూచించిరి. ఇందునుబట్టి సరియగు కారణములు లేవని, సులభముగ గ్రహింపవచ్చును. జస్తిసుపక్ష సభ్యులగు తణికాచెలంకెట్టిగారును, రామస్వామి మొదలియారుగారునుమాత్రము, యాకుబు హుస్సేనుగారు మాజీశా అల్లరులకు కారకులని అసత్యములను బహిరంగముగ బలికి, తమ సంకుచిత స్వభావమును వెల్లడి చేసిరి. ప్రభుత్వము వారు సాహసించనిచోట, జస్తిసుపక్ష సభ్యులు సాహసించి బలికిరి. ప్రతికూలపక్షమువారి నే తీరున నయినను శాసనసభలలో నడుగిడకుండ జేయుటయే వీరి ముఖ్యోద్దేశ్యము. అసహాయోద్యమము ప్రారంభమయినపుడు, దేశమునందలి కాంగ్రెసు ప్రముఖులు శాసనసభా బహిష్కార తీర్మానమునకు బద్ధులై, శాసనసభలలో ప్రవేశింపకపోయిరి. టటరులతో సత్యధిక సంఖ్యాకులు ఎన్నికలలో పాల్గొనక పోయిరి. ఆంధ్రదేశమున పలుతావుల బాలెలు పెట్టెలు ఖాళీగనుండెను. ఎవరును శాసనసభలను స్పృశింపని సమయమున, జస్తిసుపక్షమువారు రాజకీయసంబంధముగ కార్యక్రమమును దేనిని ప్రజలయెదుటబెట్టక, కేవల జాతీద్వేషమునే ముఖ్యాధారముగ జేసికొని ఎట్టి పోటీలేకుండ శాసనసభలలో ప్రవేశించిరి. అధికారులకు ప్రక్క తాళము వాయించుచు, దేశభక్తులను నిందించుచు నింతవరకుకాలముగడపిరి. కడచిన ఎన్నికల సమయమున గూడ కాంగ్రెసు సభా శాసనసభా ప్రవేశమును విధిగ నిరూపింపనికారణమున,

నాయకులు పలుపుక్కువానిలో జేరకపోయిరి. కాని, సాంఘిక ద్వేషమునుసహించని జాతీయపక్షమువారు కొందరు శాసనసభలలో జేరిరి. అందుచే జస్తిసుపక్షమువారి యాటలు, మొదటి మూడు సంవత్సరములలో నలె స్వేచ్ఛగ కొనసాగలేదు. ఈమారు కాంగ్రెసుసభ శాసనసభా ప్రవేశమును విధించుటచే, జస్తిసుపక్షమువారు తమ స్థానముల కెక్కడ భంగము కలుగునోయని భయపడుచున్నారు. ఏ తీరుననయినను కాంగ్రెసుపక్షము వారిని శాసనసభలలోనికి రాకుండ జేయుటకు సర్వవిధముల ప్రయత్నించుచున్నారు. యాకుబు హుస్సేనుజోలు వారిక్కరు వచ్చినను, తమకు నష్టముగలుగునని వీరు భయపడుచున్నారు. అందుచే అధికారవర్గము వారితో చేతులగలిపి, వీరు యాకుబు హుస్సేనుగారిని బహిష్కరించుటలో విజయము గాంచిరి. యాకుబు హుస్సేనుగారిని వీరు ప్రబలశత్రువుగ భావించుట కిది మొదటిమారుగాదు. వెనుక గూడ వీరిటులనే ప్రవర్తించియుండిరి. కాని యాకుబు హుస్సేనుగారి నెరిగినవారెవరు వారు దౌర్జన్యమును పురిగొల్పెనరని, కలనయినను దలచియుండరు. యాకుబు హుస్సేనుగారు తమ యుపన్యాసమున అహింసనే బోధించిరి. తమ విశ్వాసములకొరకై వీరు కారాగృహనిర్బంధము ననుభవించిరి. న్యాయస్థానమున జరిగిన విచారణలో పాల్గొనక పోయిరి. ఇట్టి దేశభక్తునిపై నిదివరకు విధించినశిక్షలుచాలక, శాసనసభలో ప్రవేశింపకుండగూడ నిరోధించి, జస్తిసుపక్షమువారు మరియొకమారు శిక్షించుటకు కంకణము గట్టుగొనిరి. ఇతరరాష్ట్రములలో సంవత్సరము పైకాలము. శిక్షింపబడినవారిపై గల ఆంక్షను ప్రభుత్వమువారు తీసివైచు చున్నారు. పంజాబులోను, బాంబాయిలోను, ప్రభుత్వము వారిటుల గావించిరని, ప్రచురింపబడెను. చెన్నరాజధానిలో మాత్రము నేరువిధముగ జరుగుచున్నది. కారణమేమి? నిరంకుశాధికారవర్గమయినను కొంత కనికరముతో ప్రవర్తించుచు గాని, జస్తిసుపక్షము వారవంతయు దయసూపరు. తోడిభారతీయ సోదరుల హక్కులను రక్షింపరు. ఇంతకుపూర్వము ఆరు నెలలశిక్షవరకుమాత్రమే ఆంక్షలేకుండెను. తరువాత సంవత్సరపుఖయియవరకు ఎట్టి ఆంక్షలేకుండ జేయబడెను. సంవత్సరముపైకాలమున శిక్షింపబడినవారి విషయమునమాత్రము, ఆంక్షను తొలగించు సభికారము స్థానిక ప్రభుత్వములకొనగబడెను. ఈవిషయమై ఎట్టి నిరోధము లుండగూడదనియు, రాజకీయ నిర్బంధితులందరకును శాసనసభలలో ప్రవేశించుటకు సంపూర్ణావకాశము లుండవలెననియు, పండిత శ్యామలాల్ నెహ్రూగారు, 1925 సంవత్సరము సెప్టెంబరునెలలో సామ్రాజ్యశాసనసభలో నొక తీర్మానము దెచ్చియుండిరి. ఆతీర్మానము చర్చకు వచ్చినపుడు, హోంమెంబరు సర్ మడ్డిమెనుగారు చెలిపిన వాక్యముల నిండుక గమనింపవచ్చును. స్థానిక ప్రభుత్వములకు విచక్షణాధికారము నొసగెడి ఏర్పాటు తృప్తికరము గాదని, మడ్డిమెనుగారే అంగీకరించిరి. ఎవరి జోక్యము లేకుండ కొనసాగువద్దతియే శ్రేయస్కరమని వాగు సూచించిరి. సక్రమాందోళన బదులగువారి నందరను శాసనసభలలోనికి రానిచ్చుట యవసరమని,

యొప్పుకొనిరి. అయినను ప్రస్తుత నియమము కారణమేమిటగానని. శ్యామలాలు నైహూగారి తీర్మానమునకు వీరికిగల ముఖ్యమగు ఆక్షేపణ యొక్కటేగలదు. ఇదివరకు కారాగృహ నిర్బంధము ననుభవించిన వారినిగాక, అనుభవించుచున్న వారినిగూడ శాసనసభ్యులుగ నెన్నుకొందు లేమో యని వీరికి భయముగలదు. యాకులు హుస్సేనుగారి విషయమున అట్టిభయముగూడ లేదు. వారు కారాగృహ నిర్బంధము నిదివరకే యనుభవించిరి. అయినను జస్టిసుపక్షమువారికి భయము వదలలేదు. శ్యామలాల్ నైహూగారిగయినను, కారాగృహ నిర్బంధమును ముగించిన వారికిమాత్రమే తమతీర్మానమును వర్తింపజేయుట కంగీకరించిరి. తుటతుడకు నైహూగారి తీర్మానము, భారతశాసనసభవారిచే సంగీకరింపబడెను. ఈ తీర్మానమునకు విరుద్ధముగ జస్టిసుపక్షమువారిటీవలమొగుట తటస్థమైనది. ప్రభుత్వమువారికి, వీరుసరియగు త్రోవజూపి, యాకులు హుస్సేనుగారి ఆంక్షను తొలగింపజాలెనని గోరియున్నచో, మిగిలిన ప్రభుత్వములవలె మద్రాసు ప్రభుత్వమును నడచియుండెడిది. దేశభక్తుల విషయమున జస్టిసు పక్షమువారిటుల మెలగుట మొదటిసారిగాదు. వీరి పరిపాలన కాలములో పెక్కుపర్యాయములు నిర్బంధవిధానము నామోదింది, జన్మస్వాతంత్ర్య భంగమునకు తోడ్పడిరి. ఈ విషయమును మరి యొకవ్యాసమున విపుల పరచెదము.

మాతృదేశము పనికిరాదా?

సింహాప్రభువు “ఇంగ్లీషుమెరు” పత్రికాపత్రి నిధితో లండనులో ముచ్చటించుచు, ఇప్పటిసీతీలో హిందూదేశము తనకు వానయోగ్యమయినది గాదనియు తన కింకను సంస్కరణములపై నమ్మకముగల దనియు, సంస్కరణములను చులకన జేసిన కొలదియు తనహృదయము బ్రద్దలగుననియు, విలపించెనట. సింహాప్రభువుగారి వైఖరి కడు విచిత్రముగ నున్నది. సంస్కరణములు నిరర్థకములని అత్యంతమిత వాదులు గూడ అంగీకరించుచున్నను, సింహాప్రభువుగారికి వానిపై నమ్మకము బోలేదు. బ్రిటిషువారి సద్భావమును నమ్ముకొనుడు, మియాభీష్టములు సిద్ధించునని సింహాప్రభువు వెనుక ఒకవ్యాసములో ప్రజలను హెచ్చరించెను. కాని శ్రీనివాసశాస్త్రి గారిబోలు మితవాదులకు గూడ వీరి వ్యాసము రుచింపలేదు. ఆస్ట్రేలియా ప్రముఖులొకరు తమకు ప్రవాసినలేఖ నుదాహరించుచు, ఇంగ్లీషువారు బలమును గౌరవించెదరు గాని మనవులను ప్రార్థనలను గాదని శాస్త్రిగారు తెల్లము గావించిరి. ఏసంస్కరణము నయినను ప్రసాదించక తప్పనపుడు, తమ బౌద్ధార్యమే ఇందుకుకారణమని బ్రిటిషువారు తెలుపుట మొదటినుండియు ఆచారముగ వచ్చుచున్నదని ఆస్ట్రేలియా ప్రముఖుడు ప్రాసెను. సింహాప్రభువుగారి దృక్పథముబట్టి సంస్కరణములలోనే మోక్షముగలదని వారు నమ్ముటలో వింతలేదు. ఇంతియగాక, వారు అధికారవర్గముకింద అనేక యున్నతోద్యోగములలో బనిచేసియుండిరి. అడ్వకేటు జనరలుగను, ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహక సభ్యులుగను, ఇండియాసహాయముత్రిగను, బీహారు గవర్నరుగను, నానారాష్ట్రసంఘ ప్రతినిధిగను, భారతీయుని కీయదగిన గొప్పపదవుల నన్నిటి నాక్ర

మించిరి. కాని వీరు సయితము గవర్నరుపదవికి రాజీనామా నిచ్చుటకు, కేవలము అనారోగ్యమే కారణముగాదని ప్రజలనుకొనిరి. ఆవిషయ మెటులున్నను, సింహాప్రభువు గారు సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధియనిన గాబరాపడుట వింతగాదు. దెబ్బలుతగిలినవానికి తొందరపడి కట్ల నెటుల విప్పగూడదో, హిందూదేశమును బంధించిన కట్లను గూడ నటులనే త్వరితముగ తొలగింపగూడదని, బాంబాయి కాంగ్రెసుసభలో వీరు వెనుక జెప్పి యుండిరి. ప్రజ్వలెల్లరును వీరి యుజ్ఞాసమును ఖండించిరి. అధికారవర్గ పరిపాలనముపట్ల వీరికిగల వ్యామోహ మింకనుతొలగలేదనుకొనుడు. కాంగ్రెసు పక్షము వారినివీరు ఏవగింతరనకొనుడు. అయిననుమాతృ భూమియగు హిందూదేశమునకు వచ్చుటకు వీరేల సంకోచింపవలయును? తమ సందేశమును భారత భూమిలో నేల వ్యాపింపజేయగూడదు? చెడిపోవుచున్న హైందవ సోదరులను ప్రభువుగా రేల రక్షింపగూడదు? సింహాప్రభువుగా రింతవరకును, ప్రజాపక్షేననుచున్నారు. ఇంతటి యున్నతపదవుల నధిష్ఠించుటకు సింహాప్రభువుగారి కవకాశమిచ్చినది హిందూదేశ ద్రవ్యమేగద! అట్టిసీతీలో స్వార్థము నాలోచించియెనను మాతృదేశముపై కృతజ్ఞత జూపగూడదా? రాజకీయాభిప్రాయము లెటులున్నను మాతృదేశమును తిరస్కరించువా రుందురా? తల్లిని విడనాడి, ఇతరుల నాశ్రయించువారికితి ఎట్టిదో దెలుప నక్కరలేదు. సింహాప్రభువుబోలు వారు ఆంగ్లవిద్యాధికులలో నింకనుగలరు. వీరిదృష్టి హిందూదేశ ప్రజలవంకకు ప్రసరింపదు. ప్రజాశక్తి పై వీరికేమాత్రము నమ్మకములేదు. ఇంగ్లండ్ వీరికి కన్నతల్లి. బ్రిటిషువారే మోక్షదాతలు. వారిని నమ్ముకొననివారు ద్రోహులు. సింహాప్రభువు గారికి హిందూదేశముపై ప్రేమబాతుగ తొలగినది. ఇట్టివా రెక్కడనున్నను, భారతీయులు చింతింపరు.

కీ. శే. విద్వాన్ వీణశేషన్నగారు

విద్వాన్ వీణశేషన్నగారు 25 తేదిన మైసూరులో స్వగృహమున చనిపోయిరని, స్వకీయ విలేఖకులు తెలిపిన విచారకరమగు వార్తను, వేరొకచోట ప్రచురించితిమి. శేషన్నగారికి చనిపోవునరికి 75 సంవత్సరములు కలవు. వీణవాద్యమునందు శేషన్నగారు అద్వితీయస్థానము నలంకరించి, అత్యంత గౌరవనన్యాయముల బడసి రనుటకు సందియము లేదు. పెక్కుమంది సంస్థానాధీశుల చేతున్న నల బడసి యుండిరి. వార్ధక్యమునగూడ వారి వాద్యము నందు పటుత్వము తగ్గలేదు. బెల్గాంనందు కాంగ్రెసుసభజరిగినపుడు, సుప్రసిద్ధ దేశనాయకులు వీరివాద్యమును విని ఆనందాభివ్రంజితులైరి. వీరిస్థానమును మరియొక రాక్రమించుట సులభసాధ్యము గాదు. విద్వాంసులు పలువురుండవచ్చును. కానిబాలురుగూడవిని యానందింపదగినరీతిని వీరుఅతిసుఖముగవీణవాయిం చుచు, పండితులను పామరులను గూడ సంతృప్త హృదయుల గావించుచుండిరి. సువర్ణముపై మణులు చెక్కినరీతిని, వీరివాద్యము శ్రేష్ఠతరమై భాసిల్లుచుండెను. కొరమాలినవంగతులు లేవు. విరసపుధ్యమలేమాలను కనుపింపవు. నిగ్గునంతనుజేర్చి ఒక్కచోట గూర్చినటుల శేషన్నగారు రాగాల పనచేయుచుండిరి. సంగీతవిద్య యుచ్ఛస్థితి యందు

న్న కాలమున వీరు అఖిల భారత ప్రసిద్ధి వహించిరి. నేటి కాలపువారికి వీరివాద్యము మరింత అబ్బురము గొలుపుచుండెను. అనిర్వచనీయానందము నిచ్చెడి యిట్టి వీణావాద్యము నెవరువర్ణింపగలరు? ఒకమారువినినవారెవరుమరువగలరు? శేషన్నగారు విగతజీవులయినను వారికీర్తి శాశ్వతముగా నిలిచియుండును. మైసూరు సంస్థానమువారు వారి అంత్యక్రియలకు ధనమొసగి గౌరవించిరి. కాని వారిని ఖజముగ గౌరవింపవలెననిన, వీణావాద్యమున కర్హప్రత్యాహ మొసగి, శేషన్నగారు సలిపిన కృషిఫలము వారితో సంతరింపకుండ జూచుట, యవసరము. మైసూరు సంస్థానమువారు తగు శ్రద్ధపహించి, సంగీత కళాపోషణకు తోడ్పడెదరని నమ్మెదము.

జస్టిసుపక్ష దుండగములు

సభలలో జస్టిసుపక్ష దుండగము లణగినయెడలకు సంతసించుట కవకాశము లేకుండ, వెలుపల నింకను కాంగ్రెసు ప్రచారకులపై దౌర్జన్యము ప్రయోగింపబడు చున్నటులవార్తలు చేరుచున్నవి. వి. యల్. శాస్త్రిగారిని నిన్నరాత్రి గుండెపై గ్రుద్దుటయు, ఇతరవిధముల అల్లరుల గావించుటయు మిగుల హేయకార్యములు. జస్టిసు సభ్యుల చర్యలు నిరాశకు ఫలముగాని వేరుగావు. వారిని చూచి కోపగించుకొనుటకు మారుగ, అజ్ఞానము వలన జేయుచున్న కార్యములకు జాలి జూపవలయును. ఇట్టిసోదరుల అజ్ఞానమును బాపుటకు, కాంగ్రెసు సభ్యులు భగవంతుని ప్రార్థించి, తమప్రచారమును మరింత పట్టుదలతో కొనసాగింపవలయును. దేశము కాంగ్రెసు పక్షమున నున్నదనుటకు సందియము లేదు.

కాంగ్రెసు అధ్యక్ష పదవి

డాక్టరు అన్నాసీ ఉపసంహరించుకొనుట

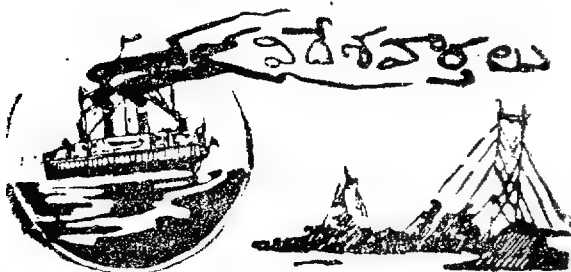
(అసోసియేటెడుప్రెసు స్పెషలుసర్వీసు)

జిల్లీ, జూలై 28:— “డాక్టరు అన్నాసీ యా క్రిందివిధముగ ప్రకటించెను:— కొన్ని రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘములు రానున్న భారతదేశీయ మహాసభకు నన్ను అధ్యక్షునిగ నుండగోరి నాయందు విశ్వాసముంచినందులకు యెంతయు కృతజ్ఞుడను. కాని బాగా ఆలోచించియే నేను నాఅధ్యక్షిత్వము నుపసంహరించుకొని తీర్మానించుకొని ఆసాసే మజరులుహక్కు శ్రీనివాసయ్యంగారలతో వెరినో ఒకరి నెన్నుకొని గోరుచున్నాను. ఇందుకు నేను జెప్ప కారణము లేవనగా వారు నాన్న యెక్కువగ దేశసేవ జేసినవారు. నాన్న యెక్కువ సమర్థులు. ఎక్కువ అనుభవజ్ఞులు. వయోవృద్ధులు. అన్నిటికన్న యెక్కువవారు. తమ కాలమున కిది అంతకు భారబోసి ఆస్థానమున నుండి పనిజేయగల స్థితిలోనున్నారు. నేను అటుల జేయు స్థితిలో నేను గాన నుపసంహరించుకొని తీర్మానించుకొంటిని”

లంచగొండితనము

7 గురు లంచదాతులు, మధ్యవర్తులు

సిద్ధా, జూలై 28:— నేను 2891 తేజ్రాముగ ప్ర లంచగొండితనపు నేరము విచారకురాగా 16 గురు సాక్షులు విచరింపబడిరి. వారిలో 7 గురు లంచము లిచ్చినవారనియు, మధ్యవర్తులనియు ప్రాసిక్యమనుతరపున పిలువబడిరి. వారందరున లంచమాయ లేదనియు మధ్యవర్తులు గారనియు, మాజిప్రేటుగ నున్నప్పుడే మద్రాసుని యెరుగుదురనియు చెప్పిరి. మిగిలిన గురిలోను కొందరు వకీళ్లు. వారందరును మద్రాసు లంచముల పుచ్చుకొనుట ఎరుగరని చెప్పిరి. (ఆ. ప్రె.)

గనుల సమస్య

కుక్కు-గారియభిప్రాయము

ప్రభుత్వవైఖరి

రుగ్బీ, జూలై 27:—గనులసంఘమువారి కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు రేపు సమావేశమగుటకు ఏర్పాటుజేసికొనిరి. కుక్కు-గారియభిప్రాయమును పట్టించుకొనిరి.

ఈసభగూడుటకును వార్షికుమైన గనులందు పనివాండ్లు పనిచేయుటకును సంబంధములేదు. నిన్న 1000 మంది గనుల నుండి పనివాండ్లు తొలగిపోయిరి. ఇంకొక 650 మంది తిరిగివచ్చుటచే క్రిందటివారము ఆఖరున పనిచేసినవారికంటె 300 లో తక్కువ 400 లో ఉండురని కుక్కు-గారిని.

కార్యనిర్వాహకవర్గమువారి విధానమును పనివాండ్లు (డ్రామో) దించిరా లేదా యనువిషయమును నిర్ధారణజేయవలసి యున్నదనిరి. క్రిందటివారమును ప్రతినిధిసభలో వేతనములను తగ్గించరాదనియు పనిచేయుగంటలను హెచ్చించరాదనియు నిర్ధారణజేసిరి. జిల్లాలచొప్పున పరిష్కారమును జేయరాదనిరి.

పనివాండ్లు పనిలోనికిపోకుండ ఆగిపోవుటకు ముందున్న ఏర్పాటులమీద ప్రవేశించుట కంగీకరించిన రాయబారములను వేతనములనుగూర్చి జరుపుటకు ప్రయత్నించెదనని కుక్కు-గారినిరి. వార్షికుమైనవారు జాతీయవిధానము నుల్లంఘించి ప్రవర్తించిన విషయమునుగూర్చియు రాయబారములు వ్యర్థమగుచో పంచాయితీ సేర్పాటుజేయుటకు మత్ప్రచారకుల సూచనలను కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు రంగీకరించరాదని దర్శి, దక్షిణ జేల్లు జేతనులు పంపించినవైఖరిని ప్రతినిధిసభవారు నిశ్చయించవలెననిరి.

ప్రభువులసభలో చర్చ

ప్రధానామాత్యుడు చెలిపినటులు ఆర్థికసహాయమును ఎంతెక్కుమైనను చేయుటకు వీలులేదని నిశ్చయించుకొనిరి. ప్రభువులు చెలిపినట్లు ఆ ట్లు సహాయమునర్హిన ప్రజలను బాధించినవార మగుదుము. ఇదియొక అదర్శముగ ఏర్పడి ప్రమాదముగ పరిణమించును. సహాయముచేయు కాలము ముగియునవరకు రాయబారములు ఆలస్య మగును. అందుచే ఆపీర్చాటు నివృత్తియొజనము. తక్షణమే రాయబారములు ప్రారంభము గావలెననే ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశ్యము. ఒకవేళ ఒడంబడిక కుదురనిచో మధ్యవర్తిత్వము పరిష్కారము చేసికొనుటకు ప్రభుత్వమువారు రొప్పకొందు రనిరి. ప్రభుత్వమువారు తమంతట తాము బలవంతముచేసి ఉభయపక్షముల వారికి ఒప్పించలేదు. పరిష్కారము కుదురుటకు వలయు సౌకర్యము లన్నిటిని సర్పదరనిరి. ఇంతవరకు వ్యవహారములు ముందుకుపోవుట మంచిదే యనిరి. రాయబారములచేతను, మధ్యవర్తిత్వముచేతను పరిష్కారము కుదురునని గనులపనివాండ్లు గ్రహించుట మంచిదే యనిరి. ఉభయములు ఈపదతి నేయవలసివలెననిరి.

సముద్రముమీద వాయువార్తలు

పసిఫిక్ సముద్రము, తూర్పుభాగమున వాయువార్తలు చేరుటకు కొంచెము కష్టముగ నున్నదని పోస్టుమాస్టరు జనరలు కామన్సుసభలో తెలియజేసెను. తెలిఫోనువార్తల విషయమై ప్రత్యేకముగ ఫలితములు తేలినగాని ఏమి చెప్పటకు వీలులేదనిరి.

స్వారిసులో దౌర్జన్యము

స్వారిస్, జూలై 27:—యుద్ధములో మిడిసిన అమెరికను ఓడల గౌరవార్థము గట్టిక స్వారికచిహ్నమును కరోముతో అను రుషియను వ్యక్తి నుత్తితో ముక్కులుచేసెను. అతని నుత్తి తేసిరి.

గనుల పారిశ్రామిక చట్టము

లండన్, జూలై 27:—గనుల పారిశ్రామిక ఏర్పాటులను జేయుచట్టమును కామన్సుసభవారు మూడవవారము ఆమోదించిరి.

ఫ్రెంచి ఆర్థిక పరిస్థితులు

ప్రభుత్వమువారు సౌకర్యములను గోరుట

పారిస్, జూలై 27:—ఆర్థిక ఏర్పాటులను కొనసాగించుకొనుటకు ప్రత్యేక సౌకర్యములను ప్రభుత్వమువారు జేతుకొనిరి. ప్రత్యేక త్రవములనుగూడ నాపుజేయవలెననిరి. ఈవిషయమును విశ్వాసమున్న దా లేదాయను విషయముతో జేర్చెదరు.

ఆర్థిక పరిస్థితులను చక్క-బరచగలమనియు, మారకమును కుదురుజాటుజేయగలమనియు విశ్వాసము కుదిరెనుట మంత్రులు ప్రకటించిరి. పర్యవసానము ప్రభుత్వమునకు పార్లమెంటుచే యుసహాయము ననుసరించి యుండుననిరి. తీర్మానలనిన అప్పులను ఇచ్చివేయుటకు లోపమును పూర్తిజేయుట కొక బిల్లును ప్రవేశపెట్టెదరు. మరల నోట్లచెలామణి హెచ్చు గాకుండ ఆదాయము నకు గావలసిన మొత్తమును గూడ పార్లమెంటువారు ఓటు చేయవలెననిరి. ప్రభుత్వమునందు విశ్వాసము కలదని 358 అను కూలుడుగను, 131 ప్రతికూలురుగను తీర్మానించిరి. ఆర్థికవ్యవహారములు సాంకేయగువరకు ప్రత్యేకత్రవములను ఆపుజేయుటకు ఒప్పుకొనిరి.

వివరములు

ఆలస్యము లేకుండ పని నెరవేరుటకు నిపుణులు నూచించినటుల పరోక్షపు పన్నులను హెచ్చుజేయక తప్పినది గాదనిరి. ధనము నార్జించినవారిని ప్రత్యేక పన్నుల రూపముగ నప్త పూర్ణ నిధికి కొంతమొత్తము నీయవలె నని కోరెదము. ప్రాంతు ఇయ్యవలసిన ఋణాదాతలగుడ ఆర్థిక చిక్కులను మాన్పవలె ననుచున్నారు. యువత్రు ఆర్థికవిషయమును కొద్దివారములలో గాని కొద్ది నెలలలో గాని పరిష్కారము చేసికొనెద మని అనుకొనరాదు. ఐకమత్యముతోడను ఓపికతోడను పనిచేసి ఇంతకంటె ఎక్కుడు దుర్లభమిది తప్పించుకొన్నది. నేడుగూడ విజయము గలుగుటకు అటులనే పనిచేయవలె ననిరి.

పార్లమెంటు విశ్వాసము

ఉపన్యాసములకు గూడ కాలనియమమును గావించవలెననియు ఆర్థికవ్యవహారముల తక్షణము పరిష్కారము చేయుటకు పూనుకొనవలె నను తీర్మానములను పార్లమెంటు ఆమోదించి తన విశ్వాసమును జూపెను.

సెనెటు అంగీకారము

సెనెటువారు గూడ ప్రభుత్వమునందు ఏకగ్రీవముగ విశ్వాసమును గలిగియుండిరి.

ఆర్థికసంఘమువారు ఆర్థికచట్టమును గూర్చి 24 గంటలలో తెలుపవలె నని పార్లమెంటు నిశ్చయించెను. పిదప తక్కువ వారమువరకు పార్లమెంటును ఆపుజేసెదరు.

ప్రభుత్వోద్దేశములు

పారిస్, జూలై 28:—మరల పరపత్తిని గలగజేయుట; ఆర్థికప్రత్యము సరిపుచ్చుట; జాతీయఋణమునుదీర్చుట; విదేశములకు దున్ను ప్రైవిలీజులను ధనమును ప్రాంతుకు రప్పించుట, ప్రభుత్వవ్యయమును తగ్గించుట, పరోక్షపు పన్నులను విధించి 250,000,000 ప్రాంతుల మొత్తమును సమకూర్చుటకును ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించుకొనిరి.

పన్నులను హెచ్చించుట

ఐవికపన్నులను మరల సర్దుట, రైల్వేరేల్లును హెచ్చించుట, ఆరోగ్యసాఫల్యవేతముపై హెచ్చుపన్నునువిధించుట, మోటారు బండ్లపై పన్నులనుజేయుట, కష్టము పన్నులను సవరణజేయుటకును పూనుకొనిరి. సాధారణముగ ఆదాయపుపన్నును తగ్గించెదరు.

యునైటెడ్ స్టేట్స్ రాయబారిని

మొగముమీద కొట్టుట

బుకారెస్టు, జూలై 28:—యునైటెడ్ స్టేట్స్ రాయబారులలోనొకరు కల్చర్ నాగారు బెసరబేయాకు ప్రత్యేకపనిమీద నియమించిరి. వేడి ఎక్కువగ నుండుటచే ఆతడు కొట్టును తీసివేసెను. బుకారెస్టు చేరినపిదప మర్నతో రైలునుండి బయటికివచ్చెను. అప్పుడు మేనియా నైనికకప్తను కల్చర్ నాగ సరిగా దుస్తుధరించలేదనుకారణముచే బండిలోనికి పొమ్మని ఆజ్ఞాపించి, ఆతడు వెలుపలకు రాకుండ మాననని పట్టుదలతో బయటకెరిగి ముఖముపై రుమేనియా నైనికొద్దొగి కొట్టెను. రుమేనియా ప్రభుత్వమునకు యునైటెడ్ స్టేట్స్ వారు ఆక్షేపణనందజేసిరి. రుమేనియా ప్రభుత్వమువారు ఆయుద్ధోగిని శిక్షించుటకు ఏర్పాటుజేసిరి.

ప్రాపంచిక నౌకావ్యాపారము

మోటారునౌక, పొగయోడలు హెచ్చుట

లండన్, జూలై 27:—ప్రపంచములో నున్న 64784000 టన్నుల నౌకావ్యాపారములో జూను ఆఖరునకు బ్రిటిషు దీవులు 19400000 టన్నుల నౌకావ్యాపారమును జేసెను. ఈ సంవత్సరము ప్రాపంచిక నౌకావ్యాపారము 198000 టన్నులు హెచ్చినది. నిరుడు 618000 టన్నులు హెచ్చెను.

యునైటెడ్ స్టేట్స్ నౌకావ్యాపారము 500000 టన్నులు తగ్గినది. బ్రిటిషు దీవులలో 41000 టన్నులు తగ్గినది. నిరుడు 335000 టన్నులు హెచ్చినది.

మోటారునౌకలు పొగయోడల సంఖ్య హెచ్చినది. 1914 జూన్ మాసమునుండి ఇట్లు హెచ్చినవి:—

	టన్నులు.
యునైటెడ్ స్టేట్స్	9500000
జపాను	2250000
ఇటలీ	1720000
ప్రాంతు	142000
హాలండు	1081000
బ్రిటిషు డొమినియనులు	1057000

1914 కంటె నూటికి 2 టన్నుల చొప్పున బ్రిటిషు దీవుల నౌకావ్యాపారము హెచ్చినది. విదేశ నౌకావ్యాపారము నూటికి 64 టన్నులు హెచ్చెను. జర్మనీలో 2078000 టన్నులు నష్టమే గలెను.

1914 లో ఉన్నదానికంటె ఇప్పుడు నూటికి 31 టన్నులచొప్పున పొగయోడల, మోటారునౌకల సంఖ్య తగ్గినది.

దొంగసారాయి వ్యాపారము

నాపుజేయుట

ఆంగ్లో అమెరికనుప్రయత్నములు

లండన్, జూలై 27:—18 వ తేదీని లండనులో గూడిన సమావేశమున ఆంగ్లో - అమెరికను ప్రతినిధులసభ ముగిసెను.

సభ చక్కగ జరిగెననియు బ్రిటిషువారు న్యాయముగ ప్రవర్తించినందుకు దొంగసారాయివ్యాపారము సరికట్టు ఏర్పాటులను సభలో నాలోచించితిమనియు అమెరికను ప్రధాన ప్రతినిధి రూటర్తో తనసంతృప్తిని చెలిపెను.

నౌకలను వెదకు అధికారమును హెచ్చుజేయుప్రస్తావన రాలేదని లాకర్ ల్యాంపుక్ గా రనిరి. దొంగసారాయిని గొంపోవు కొన్ని నౌకలను అక్రమముగా బ్రిటిషుపట్టిలో జేర్చిరి. ఆంగ్లో - అమెరికను ప్రతినిధులు సన్నివశసంగములను కొన్ని కారణములచే ప్రకటించ వీలులేదనిరి. కొంతవ్యవహారము జరుగవలసియున్న దనిరి.

దివ్యజ్ఞాననమాజము

కాంగ్రెస్ కార్యదర్శి అడియారు (ఇండియా) ఓమ్రెక్ సిద్ధి, ఓడెయి (క్యాలిఫోర్నియా) లందు ఆర్డర్ ఆఫ్ దిస్టార్ ఆఫ్ ఈస్టుసంఘముల సేర్పాటుజేసెదరని ప్రకటించుచున్నారు. కష్టమూర్తిగారు క్యాసిలు బెర్లిలో మూడునెలలుఉండి తమయుద్యమమునకు దానిని ప్రధాన కార్యాలయముగ యేర్పాటు జేసెదరు.

దక్షిణఆఫ్రికా రాయబారులు

ఇండియాకు వచ్చుట

కేపుటౌన్, జూలై 28:—దై బర్నసు పత్రిక ఇట్లు చెప్పుచున్నది. పార్లమెంటు రాయబారమునకుమంత్రి బేయర్న్ గా రధ్యతులుగవత్తురు. ఇండియా ప్రభుత్వమునకు అతిథులుగ నుండురు. డాక్టరు మాలనుగారికి జరుగు పనులు, ఇంతకంటె ముఖ్యమైన రాచకార్యముండుటచే ఇండియాకు వెడలరు. ఏషియాటికు బిల్లు నాలోచించుట కేర్పడిన సెలవుకమిటీ సభ్యులు, యూనియను కాపనసభ్యులు, డిక్ కెకోరోడ్, ఎం. ఎల్. మాలక్, రేబరను, పార్థాంగార్లు అగ్నము 30 తేదీని దర్బారునుండి ఇండియాకు బయలుదేరెదరు. దక్షిణఆఫ్రికాలో భారతీయుల విషయమునకు సంబంధించిన సంగతులను చెలిసికొనుటకును, స్నేహితిగ జేసుచున్నారు.

బర్మో హౌస్ ప్రభుని యువన్యాసము

భారతదేశ సాంఘిక కలహములు

సాంఘిక ప్రాతినిధ్యముచే మరింత సాత్వికమున

ఇండియా ప్రభుత్వముగాని బ్రిటన్ ప్రభుత్వముగాని మహమ్మదీయులపట్ల అనుకూలభావముతో నున్నారని ఆలివియరు ప్రభువు అన్నమాట తప్పు.

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంత్ర)

లండన్, జూలై 28:—ఇండియాలో ఆర్థిక, మతపరమైన వ్యతిరేకతలను తీర్చడానికి అతితీవ్రముగ సాంఘిక కలహములు మరింత ప్రారంభమగుటచే గొప్ప ఆందోళనలు భయమును గల్గించుచున్నవి.

మతకలహములు-బ్రిటిషువిధానము

ఇటీవల ఆంధ్రులలో బ్రిటిషువిధానము అన్ని మతముల వారికిని నిష్పక్షపాతముగ సమానముగ కాపాడవలెనని వర్తింపజేసి కాపాడవలెనని విజ్ఞాపించిన ప్రకారము 1858 లో జెప్పినట్లులే యుండును. హిందూ మతస్థులకు సంబంధములగుగొప్ప అలవాదలు ఇండియన్ ఐర్లండ్ మతస్థులకు తరుచు సాంఘిక అల్లరులను ఏనగింపుకొనిన బర్మో హౌస్ ప్రభు వనెను. భావిరాజకీయభివృద్ధికి ఎంతయు ఆటంకముగ ఏర్పడునని గ్రహించినది. కాని మరింత ఉభయత్ర రెండు సంఘము లందును భాగ్యతగల వ్యక్తులు కొందరు తమనుతమలలో కొత్తగ బయలుదేరిన ఈ మతభావములను తీవ్రముగ పెంపొందించేయచున్నారు. లేదా నిరర్థకమగుట లేదనియు నుడివిరి. దానివలన మొదట సఖ్యతగాని ఓరిమిగాని సహనముగాని ఎన్నటికిని ఏర్పడదు. రెండు సంఘములను సదా ప్రతిఘటముగనే ప్రవర్తించు చుండునట్లునూ, అందుచే ప్రస్తుతము జరుగుచున్న సాంఘిక కలహములను రెండువర్తముల నాయకులను మద్దతుగ ప్రోత్సహించుచున్నారని ఒప్పుకొనక తప్పదు. లేదని చెప్పటమే వలెదను.

ఈ సందర్భముచే ప్రస్తుత సాంఘిక కలహములను ప్రాత కలహములకు చాల చిత్రముగ భేద మేర్పడుచున్నది. విమలూరితమగు భేదమున్నది. హిందూ మతస్థుల కలహములకు సంస్కరణములకు బొత్తుగ సంబంధము లేదని జెప్పట నిజముగాదు. కాని బాటికిని సంస్కరణములకు ముడిపెట్టుట గాని సంస్కరణ స్వభావములే ఈ కలహములు గల్గెననుట గాని అంతటముగ సమాధానము గాదనిరి. తాను తొందరగ తేసిన సింహావలోకనముచే ఆధున తొలగిపోవుననిరి.

సాంఘికకలహములకు అనలుకారణము

అసలు కొంతవరకు కారణము యుద్ధానంతరమున వ్యవహారములు సరిగా పరిష్కారము కాకుండుటచే భారతీయులు అందరూ తమ కొత్తపరిస్థితుల నారసి ప్రతివారును తమ తమ హక్కులను సత్వములను గుర్తించి తీరవలెనని పట్టుదలతో పనిజేయునలెనని కృషి సల్పుటయే యని బర్మో హౌస్ ప్రభు వనెను.

సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము

మతకలహములను మరింత సాత్వికమునటుల జేయునన్న మాట నిష్పందియమనిరి. కాని సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము వలన మొత్తం యనుమన్నను పార్లమెంటు ప్రవేశపెట్టుటచే హిందూ మహమ్మదీయ కలహములు తలస్థించెనని జెప్ప వలెదనిరి. ఇంతకంటె చాల అనుకూలముగ మేలగు మండలి వారసు టు పీలు లేదనిరి. కాని అట్లు సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము నేర్పాటు జేసియుండనినో మరింత పరిస్థితులు వివరించెదనిరి. బహుళసంఖ్యాకుల ఆభిప్రాయమును గుర్తించు తప్పదను సిద్ధాంతమును గ్రహించి మండలియందలి హిందూ మతస్థులకు సంఘములవారు హిందువులను మహమ్మదీయులలోనికని, మహమ్మదీయులలో గలిగినవారిని హిందువులతోనూ గలుపుకొనుచున్నారు.

ఆలివియరు ప్రభుని లేఖ

ఇండియా ప్రభుత్వముగాని బ్రిటన్ ప్రభుత్వముగాని మహమ్మదీయులపట్ల కొన్ని సంవత్సరములనుండి అనుకూలభావమును జూపుచున్నారను భావముతో మైమ్మపత్రికకు ఆలివియరు ప్రభువు వ్రాయుట విచారకరమనిరి. అంతేమతము నిజము గాదని, మతస్థుల పక్షమును ప్రోత్సహించుటలేదని ఈసభ వారికి అభయమిచ్చితిమి. ఆలివియరు ప్రభువుగూడ తాను అధికారములో నున్నపుడు ఇరుపక్షములవారి ఎడల నిష్పక్షపాత భావముతోనే యుండెను. కాని తనకును, రీడింగ్ ప్రభునకును ఆలివియరు ప్రభువు ఇటీవలీక భావము నాకోపించునని తలంచ నైతినిరి. ఆలివియరు ప్రభువు ఇర్విన్ ప్రభునిగూడ అట్లు అన జాలడు. ఇర్విన్ ప్రభువు చెప్పిన మహదాత్యయములు భారతీయుల మానముల నపహరించినవి. అందరకును నచ్చినవి. అందుచే ఆలివియరు ప్రభువు ఇర్విన్ ప్రభువుగూడ పక్షపాతియన జాలడనిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు సదా తగాదాలపట్ల సమానముగ, న్యాయముగ నిష్పక్షపాతముగ ప్రవర్తించిరి. స్థానముల నిచ్చిరి. హిందూ మతస్థులగుటచే ఇండియా ప్రభుత్వము వారు అట్టివిషయములను నిష్పక్షపాతముగా ప్రవర్తించుదురని ఎఱుగుదురు.

అందుచేతనే వారు తమ అల్లరులను తమచు బ్రిటిషు ప్రభుత్వాధికారులు పరిష్కారముజేయగోరుచున్నారనిరి. ఇండియా ప్రభుత్వముగాని బ్రిటన్ ప్రభుత్వముగాని ఈ మతకలహములను ఏనగించుకొనలేదనిగాని విముఖతనుజూపలేదనిగాని జెప్పట శుద్ధ అబద్ధమనిరి.

జపానులో మూక తిరుగబడుట

వ్యయము తగ్గించుట తప్పనట

టోక్యో, జూలై 28:—అనేకవార్తలు జపాను తిరుగబడుచున్నారట. ఆదివారమునాడు 150 పోలీసుతో వేయిమంది గ్రామస్థులు పోరాడిరి. ప్రమాదములు లేవు. శుక్రవారమునాడు చాలమందికి గాయములు తగినవని, 100 యువకులు ఉత్సవముజేసి కొనుమ పోలీసుతో తలపడిరి. పోలీసువైపునకు దీనివేయిల వ్యయము తగ్గించుట ప్రభుత్వమువారి తప్పనిది.

సంస్కరణముల భ్రమ

సింహా ప్రభునకు పోలేదు

ఇంగ్లీష్ పత్రికా లంఘన విశేష రిల్లు తెలుపుచున్నాడు:—ఇండియాకు తా నెప్పుడు బయలుదేరునది జెప్పజాల ననియు, ఈరోజులలో ఇండియాలో ఉండుట తనకు సరిపడదనియు, తన కింకను సంస్కరణములందు నమ్మక మెంతమాత్రము పోలేదనియు, సంస్కరణములను తృణీకరించిన తన హృదయము బ్రద్దలగుననియు సింహా ప్రభువు తెలియజేసెను.

ప్ర్యాంకు ధర

లండన్ లో 195½ ప్ర్యాంకులు ఒక పానుకు సమానముగ నున్నవి.

వేల్స్ నైక ప్రయత్నములందు యువరాజు పాల్గొనెను.

భారతజాతీయమిత్రసంఘము

నిర్మాణసంఘమువారి ప్రథమసభ

సిన్ధూ, జూలై 28:—భారతజాతీయమిత్రసంఘముయొక్క నిర్మాణసంఘమువారి ప్రథమసభ నేటిసాయంత్రమున సికింద్రాబాదులో జరిగెను. సర్ బాసిల్ బ్లాక్ బర్న్ గారు రధ్యక్షతవహించిరి. వచ్చినసభ్యులలో సర్ బాస్ థామస్, సర్ జియా ఫరీషాంట్లు మొరెన్సి, డాక్టరు యన్. కె. దత్త యం. యల్. ఏ., కోట్నాన్, యం. యల్. కేన్ (గౌరవకార్యదర్శి) గార్లుండెరి. సభకురాజాలకుంటిమి తెలుపుచు ది. బ. రామచంద్రరావు, బిశ్మిరు మహారాజా, బర్మాన్ మహారాజా, యన్. సింహా (పాట్నా) డాక్ట జి. యల్. చక్రవర్తి (లక్నో) గార్లు పంపినజాబులను తంత్రివార్తలను కార్యదర్శి చదివి వినిపించెను. కేంద్రనిర్మాణసభకు బిశ్మిరుమహారాజుగారు రధ్యక్షులుగను గొ యన్. ఆర్. దాసుగారు ఉపాధ్యక్షులుగను ఎన్నుకొనబడిరి. ముందుజరుగదగిన కార్యక్రమమునుగూర్చి చర్చ జరిగి దానినవలంబించుటకు తీర్మానములు గావింపబడెను. ఈకమిటీవారి వచ్చేసభ ఆగస్టుమధ్యలో జరుగును. ఈదినవసభ్యులు కొత్తగా ఎన్నుకొనబడిరి:—

బరోడా గైక్వాడు, పాటియాలా, ఆల్వారు కాఫూర్తాలా మహారాజులు, రావు ఆఫ్ కచ్చి, నావాగరు జామ్ సాహెబు, సర్ హెన్రీ మాంక్రీఫ్ట్, వి. జె. పటేల్ ఆర్. ఏ. రిచ్చీ, లెఫ్ టెనెంటు కలనల్ భోలానాథ్ వి.యం. యల్. గార్లు. (అ. ప్రె.)

సర్ భూపేంద్రనాథ మిత్రగారికి నిందు

బాసుగారి ప్రశంస

కలకత్తా, జూలై 28:—భారతీయ సంఘ మందిరమున నిసాయత్రము సర్ భూపేంద్రనాథ మిత్రగారికి వింధిసంగబడెను. చాలమంది ప్రముఖులు వచ్చిరి. బెంగాలీకావ్యసభ్యులకు జే. యల్. దాసుగారు సర్ భూపేంద్రనాథుగారికి స్వాగతముసంగుచు, అచట సమావేశమైనది రాజకీయకారణములచే గాదని చెప్పిరి. సర్ మిత్రగారుతిమవలెనే మధ్యతరగతియుంబు మన జన్మించిరి. ఆయన భారతప్రభుత్వమునం దున్నతస్థానమునకు బోయినను తమలోవారనియే తలంపవలెనని చెప్పిరి.

సర్ భూపేంద్రనాథు ధృష్టముగ ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు కలకత్తాకు వెదతతో వచ్చితినియు, పనేన కష్టమునకు ఫలితము లేకపోయెననియు ఆయన అనుకొన్నట్లు గా లేదనియు జెప్పిరి. ఆయన చేయలేకపోయినది కాలక్రమే గురువనని నమ్ముచున్నానని చెప్పిరి. (అ. ప్రె.)

ఇంగ్లండు-సామ్రాజ్యము

సమానసంబంధము-బాధ్యతాపరిమితి

లండన్, జూలై 27:—ప్రభువులసభలో సార్వజ్ఞ ప్రభునకు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చుచు సామ్రాజ్యసభనుగూర్చి బాల్ఫూర్ ప్రభునిట్లు జెప్పెను:—

డొమినియనుల సౌకర్యార్థము సామ్రాజ్యసభను అట్లో బరు బదవజేసి కావలయుట అవశ్యమనిరి.

అనంతరమునో సామ్రాజ్యసభలో డొమినియనులు, బ్రిటనుకు సంబంధమునుగూర్చి ప్రస్తావన రావచ్చును డొమినియనులు గోరెనో.

ఈవిషయము నెత్తుకొనెదరనుటకు సంధియు లేదనిరి. తన యభిప్రాయమడిగిన గ్రేటుబ్రిటన్ డొమినియనులు సమానముగ నుండవలెననిరి. ఇదియే బ్రిటిషుసామ్రాజ్యముయొక్క ప్రధానతత్వము. సామ్రాజ్యములో ఏభాగమునైన శత్రులు ముట్టడించిరే దానిని గాపాడుటకు గ్రేటుబ్రిటన్ విధియనిరి. ఇతరులుగూడ సామ్రాజ్యముపట్ల గ్రేటుబ్రిటన్ పట్ల అటులే ప్రవర్తించవలెననిరి. మనము సామ్రాజ్యమును గాపాడుట మనవిధి. డొమినియనులగూడ మన ఆలోచనలలోనికి దీసికొనవలెను. మనవిధానముయొక్క ఉద్దేశమును డొమినియనులకు పూర్తిగ తెలుపవలెను. ప్రతిసమయమున మనతో వారిని చెప్పుటకు గోరితిమి. పరస్పరవిశ్వాస ముండవలెననిరి. ఒకరియభిప్రాయముల నొకరు చెప్పికొనవలెననిరి.

ఎంపైరునెటి లెంటు

డొమినియనులకు బ్రిటిషువారు వలసపోవుట

దుగ్గీ, జూలై 27:—మే 31 తేదీతో అంక్వెగను సలవత్సరములో 8586 పుడమలు, 6826 స్త్రీలు, 11086 పిల్లలు ఆస్ట్రేలియాకు పోవుటకు సహాయము చేసినరి అమెరికాద కాసున్స సభలో చెప్పిరి. న్యూజిలండుకు 2587 పురుషులు, 2455 స్త్రీలు, 3765 పిల్లలు వెళ్లిరి.

బ్రిటిషు దీవులనుండి మంచి సంతతివారు వృద్ధిలోనికి రావలెననియు అయ్యది ఆస్ట్రేలియాకు ప్రాపంచిక కాంతికి లాభకరమని ప్రధానామాత్యుడినెను.

అబ్దులకరీంగారిని దయతో చూడవలెననుట

స్వాగ్గీ, జూలై 26:—మరాఠీ నుల్లాను అబ్దులు కరీంగారు శత్రువే అయినను ఆతడు లోబడి తనకప్పును ఒప్పుకొన్నందున దయతో చూడవలెనని చెప్పెను. ఇకముందు మరాఠీ కాంతియుతముగ నుండుగాక.

గ్లాస్గోవరదలు

గ్లాస్గో, జూలై 28:—కనివారము ఆకాశము చిల్లిపడునటుల వర్షించెను. నాలుగంటలలో 1½ అంగళముల వానకురినెను. వీధులన్నియు తుడిచిపెట్టుకపోయెను. ఎరదలై పారుచుండెను.

దేశ సేవయా, జాతి ప్రాతినిధ్యమా?

మహమ్మదీయులకోర్కెలకు రాజ ప్రతినిధిసమాధానము

నాయకుల బాధ్యత

బొంబాయి మహమ్మదీయుల స్వాగతవ్రతమునకు రాజప్రతినిధిసమాధానము

పూనా, జూలై 28:—బొంబాయిరాజధాని మహమ్మదీయులు సేవీయులయము 11 గంటలకు గజేషఖుండు ప్రభుత్వ మందిరమున రాజప్రతినిధిసమక్షమున సన్మానపత్ర మొకదానిని తీసి కొని రాయబారము పోయిరి. ఈ రాయబారవర్గములో దాదాపు బొంబాయిరాజధానిలోని జిల్లాలన్నియు నున్నవి. స్టేటు కాన్సిలుసభ్యులు గౌరీ సర్ హరూన్ బాషరుగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

సన్మానపత్రము ముందు రాజప్రతినిధికి స్వాగతముపం గును పరిపాలనయంతయు వ్యవసాయము విషయము బాగుగా నెరిగినట్టి రాజకీయవేత్తయనియు నందుండుట గొప్పయదృష్ట మనియు హిందూ దేశమున వ్యవసాయకేక మొకటి బహులదేర వచ్చుననియు తెలుపుచుండెను.

సాంఘిక వైమనశ్యములపట్ల మహమ్మదీయుల కిగందర గోళము లేవనెత్తుటలేనయి జనసంఖ్యలో మహమ్మదీయులను ఒక ముఖ్య భాగముగనుటచే పరిస్థితులవైచిత్ర్యముగూర్చి మహమ్మదీయులు అక్రభతో నుండజాలరనియు సన్మానపత్రమునందు తెలుపబడెను. తమ హక్కులను కాపాడుటలో ప్రభుత్వమువారు తగిన సహాయము జేయుదురని వారు నమ్మియుండిరి.

ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితులనల సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము మురిత అవసరమైనదనియు ఇంక మరొకొంతకాలమువరకు సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము లేకుండ హిందూ దేశమునిలవజాలద నియు తెలుపబడెను. ఈ విషయమున ఎట్టిమార్పును చేయకుండురగాక యని వారు కోరిరి.

పిమ్మట మహమ్మదీయులకు కేంద్రరాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము లందుగూడ పట్టుపట్టియులలో ఎక్కువ ప్రాతినిధ్య ముండవలెన నియు, యిండియా దొరతనమువారు 1918 సంవత్సరముందు మహమ్మదీయుల సెకండరీ ఉన్నత విద్యకొరకు తియారు. తేసిన స్కీమును పూర్తిగా నమలునందుంచ వలెననియు, మహమ్మదీయులు విదేశములందు విద్యనభ్యసించు నిమిత్తము ఎక్కువ విద్యార్థి వేతనములుండ వలెననియు సన్మాన పత్రము రాజప్రతినిధిని కోరుచుండెను.

అందరును ఎరుక చేయబడిన పిమ్మట రాయబారులు వైదలిపోయిరి.

గజేషఖుండు, జూలై 28:—పూనాలో 28 తేదీన బొంబాయి రాజధాని మహమ్మదీయు లొసంగిన సన్మానపత్ర మునకు రాజప్రతినిధి యిట్లు జవాబు చెప్పెను.

ఆర్యులారా, మేము ప్రథమ పర్యాయము మీపట్లము నకు వచ్చినప్పుడు మీసంఘమువారి నింతమందిని కలిసికొను టకును ఇర్రివ్ ప్రభిక్తిని నాకును మీరు స్నేహపూర్వకముగ నొసంగిన సన్మానపత్రమునకును మాసంతకమును వందనములను దెల్పుట ప్రథమకర్తవ్యమై యున్నది. మీరు సన్మానపత్ర ముంచిన పేటికను నే నెంతో గౌరవముతో చూచుకొందును. ఆ సన్మానపత్రములో నాకులుంబమువారికిని హిందూ దేశమునకు ను గల సంబంధమును గూర్చియు నాకు ముఖ్యముగా వ్యవసాయమునందు గల అభిలాషను గూర్చియు మీరు తెలిపియు న్నారు.

వ్యవసాయము

అన్ని సమస్యలలోనికి వ్యవసాయసమస్య యుగిన నాకు మిక్కిలి యిష్ట మునుట సత్యమే. ప్రకృతికాంత్రమునుండి యు విద్యమందియు మనము నేర్చుకొన్న నూతన విషయము లన్నింటిని వ్యవసాయమునకు విరివిజేయుట అవసరమని నేను కొద్దిరోజుల క్రిందటనే నాగపూరులో తెలిపియుంటిని. పురాతన పద్ధతుల కాలము వెల్లిపోయినది. కావున వాటిస్థానే నూతన పద్ధతుల మించుకొనవలెను. రానున్న రాయల్ కమిషనువారు వ్యవసాయాభివృద్ధికి చక్కని ప్రోత్సహించుదురని నాకెంతో ఆశకలను. నేను చెయగలిగిన సాయము నెట్టి సంగోపమును లేక చేయగలనని చెప్పగలను.

మతకలహములు

ఇప్పుడు హిందూ దేశమంతయు అన్యాయముగా ఆక్రమించియున్న మతకలహముల బారినండి మీ మతస్థుల హక్కు

లను కాపాడవలసినదని మీరడిగియున్నారు. సింధులో ఒక్కవారము క్రిందటనే ఛెల్మిస్థాన్ క్లబ్బునందీవిషయమై సవిస్తరముగా మాట్లాడియుంటిని గాన యిప్పు డావిషయముల నన్నిటిని ఏకరువు పెట్టనక్కరలేదు. వీనివలన కలుగు అనర్థములు నాకు తెలియక పోలేదు. మీ యొక్క యు హిందూ సంఘము యొక్క యు సహాయముతో హిందూ దేశమున కీకళంకమును బాపుటకునేను సంసిద్ధుడనుగా నేయున్నాను. కాంతిఆర్థుల నెలకొలుపబడవలసియున్నది. కాని నాయకులు లెలమకొనినట్లయిన పోరాటములవలన కలుగు అనర్థములనుగూర్చి ఎట్టిదుండగొడవనను నచ్చజేర్చుట దుస్సాధ్యమని నేను నమ్మును. ఇందువలన మీ ధర్మములను మీరు విసర్జింపవచ్చునని మీరెన్నటికిని తలంపరాదు. నేనట్లు అడిగడివారిలో కడపటివాడను. అట్టిపని చేయవలసినదని నేనెప్పు రిని అడుగను. నిజస్థితులను విచారించినచో ఎచ్చోట్లనైనను మతమును పేరుతో అనేక అక్రమకార్యములు జరుగుచున్నవని తెలియకపోదు.

సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము

మీరు ఆతురత గనబరచినట్టి సాంఘిక ప్రాతినిధ్యసమస్య మిగల క్లిష్టపరిస్థితులతో కూడుకొన్నది. నే నిదివరలో నొక చోటచెప్పినట్లుగా హిందూ దేశసేవకై ఏయేసంఘమునా రెంతచేయగలరో స్వేచ్ఛగా తెలుపుకొనగలుగుటకే అయ్యది యుద్దేశం పబడినది. కాని ఎందుకొరకై తే ఉద్దేశం పబడినదో ఆ విషయము మరచి పోయి అడ్డయే మోక్ష మునుకొనినయెడల సాంఘికవాదమును రూపుమాపి అది తెచ్చెడి అసర్థములు తెలియనే తెలియుచున్నవి. వేర్వేరుసంఘములు కలిసి యున్నప్పుడు కాంతి నిలుపవలెన నినప్రతిసంఘము వారును పరస్పర సహనభావమును జూపుట అవసరమైయున్నది. మనమేది కావలయునని కోరుచున్నామో దానినిమనలోడి వారల కొనింగుటకు కూడ మనము సంసిద్ధులమై యుండవలెను. ఈ భావమే పుట్టి పెంపొంద గల్గినయెడల ఏ ప్రాతినిధ్యముల కన్నను ప్రస్తుత వైమనశ్యములకు పరిష్కారమార్గము కాగలదు. కాని ఆ స్థితి వచ్చే వరకు ఏదోయొక రూపములో సాంఘిక ప్రాతినిధ్యముండుట మిక్కిలి అవసరము. మరియు నా ప్రాతినిధ్యము నిష్ప డేవిధముగానైన మార్ప దలంచినట్లయిన సర్వ సంఘములవారియొక్క అనుమతియు అవసరము.

పల్లికు సర్వీసులు

మీ సంఘమువారికి పల్లికు సర్వీసులందు ఎక్కువ ప్రాతినిధ్య ముండవలసినదని కూడ మీ రడిగియున్నారు. అన్ని సంఘములనుండియు గవర్నమెంటు సర్వీసులలోనికి మనస్ఫూర్తు తీసికొనుట ప్రజోపయోగకరమని నాకు పూర్తిగా తెలియును. ఈ యీసంఘములవారి కియీ యుద్వ్యోగములని ప్రత్యేకించుట యుండదు. అట్టి పద్ధతి కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు సంబంధించి నంతవరకైనను నాధ్యపడదు. మాకు సహేతుకమని తోచినట్టి ప్రయత్నములను మేము చేయుచున్నామని మీకును తెలియును. వారియొక్క ఫలితములు ఆ సంవత్సరమున కాసంవత్సరము కనబడనే కనబడుచున్నవి.

మీరాజధానిలో ముగ్గురు మంత్రులలో రెండు మంత్రు పదవులు మీ సంఘమువారి కొసంగబడినందుకును పల్లికు సర్వీసులలో మీ కిదివరకే చాల యుద్వ్యోగములు వచ్చియున్నందులకును మీ సంఘమువారి సభినందించుచున్నాను. మీరు చెప్పియున్నట్లుగా నిది రాష్ట్రీయపరిపాలనా విషయము. ఇందులోను తక్కిన విషయములలోను కూడ బొంబాయి గవర్నరు బొంబాయి ప్రభుత్వమువారును మీకు న్యాయమే చేయుదురని మీరు నమ్మవచ్చును. కొన్ని కొన్నిచోట్ల మీ రిదివరలో కష్టము లకు భరించియున్నమాట నిజమే.

విద్యాభివృద్ధి

మీరు సన్మానపత్రములో చెప్పినట్లుగా మీ సంఘము లోను నిజముగా అన్నిచోట్లను కూడ విద్యాభివృద్ధి క్రముముగా నుండవలెను. నాగరకత విద్యాభివృద్ధిపై నాధారపడ్డియుండు నేని నిజమైన విద్యాభివృద్ధి మంచి యుపాధ్యాయులపై నాధార

పడియున్నది. ఏయక పుస్తకములను చదువునట్లుగాక కేవలము పుస్తక ర్తనమువలన ఏచ్చేకే విద్యను వారే యు సంగ గలరు. కడదిన కొన్నిసంవత్సరములనుండి యీరాజధాని మహమ్మదీయులలో విద్యాభివృద్ధి బాగుగా నున్నట్లుగపడుచున్నది. ప్రజాసామాన్యముయొక్క పోటీవలన వారికి భయపడ నక్కరలేదని లెక్కలు తెలుపుచున్నవి.

కాని మీ విద్య కొన్నిధర్మములపై ఆధారపడియుండు నట్లుగా మీరు చూడవలెను. విద్య యొసంగడి అవకాశముల మీరు విరివిగా వ్యాపింపజేయుటకు మీరు పాటుబడవలెను. మీరట్లు చేయగలిగితేనే మీరు హిందూ దేశమునకు మంచిసేవజేసిన వారగుదురు. ఏయన, మంచి దేశసేవాత్మ్యరలను తయారు జేయుటకు మీరు అవకాశముల నొసంగుచున్నారు.

మీరు చెప్పిన విధమున విద్యావిషయము స్థానిక ప్రభుత్వములకు స్వాధీనము చేయబడిన దైనను ఇండియాదొరతనము వారికి దానియందు పూర్వ మున్నంత ఉత్సాహమును ఉన్నదని నేను చెప్పగలను. కాని దానికి ప్రథమప్రయత్నములు రాష్ట్రములనుండియే జరుగవలెను. కాని మీ విషయమున ఆశ పరుగిడి నంత వేగముతో మన ప్రయత్నములు కార్యరూపమును దాల్చక పోయినను బొంబాయి ప్రభుత్వమునా రి విద్యావిషయమున నిదివరకే కొంతచేసి యున్నారనియు పిన్తెనంతలో లోపము లేకుండ యింకను చేయగలదనియు నాకు నమ్మకము కలదు.

ముగింపు

ఈ మహమ్మదీయ రాయబారులను నే నెంతో సంతసముతో కలిసికొని మహమ్మదీయ మతస్థులకును సార్వభౌముని ప్రభుత్వమువారికిని మనము కోరునట్టి స్నేహ సంబంధముకలదని ధ్రువపరుప గలిగితిమి తుదకు మరియొక సారి చెప్పనిండు. హిందూ దేశ మహమ్మదీయులు ఇస్లాములో నొక ముఖ్యభాగమై యున్నారు. మహమ్మదీయమతముందు గల సుప్రసిద్ధ సిద్ధాంతముల కన్నింటికిని మీరు తగియున్నారని అనిపించుకొనవలెను.

సులభసాధ్యములు కాకపోయినను మేలైనఫలములొసంగగల మాడువిషయములనుగూర్చి విమర్శలు నడుగుచున్నాను. మీమతమునకు మీదేశమునకు మీమనస్సాక్షి మీరు న్యాయముగా ప్రవర్తించవలెను. ఈ మాడుసిద్ధాంతములవైనను దృష్టి నుంచి పట్టుదలతో పనిచేయగలిగినయెడల జీవితరహస్యమునకు దరిజేరి మానవసాధారతృత్వమునకు వలయు పనులను మీరు నిర్వర్తించగలరు.

పూనా సుబర్బన్ మ్యునిసిపాలిటీ సన్మాన పత్రము

రాజప్రతినిధిసమాధానము

గజేషఖుండు, జూలై 28:—పూనా సుబర్బన్ మ్యునిసిపాలిటీవారు 28 తేదీ బుధవారమునాడు పూనాయం దొసంగిన సన్మాన పత్రమునకు రాజప్రతినిధి యిట్లు జవాబు చెప్పెను:—

ఆర్యులారా, మేము పూనాకు వచ్చిన వెంటనే మీరు హృదయ పూర్వకముగ పేటికయిం దుంచి మాకొసంగిన సన్మాన పత్రమునకు ఇర్రివ్ ప్రభిక్తి తరపున నాతరపునను మీకు వందనము లర్పించుటలో నేను మామూలు ధోరణి ప్రకారము మాటలనుపయోగించుచున్నానని మీరనుకొనవద్దు. సార్వభౌముని ప్రతినిధిగారి హిందూ దేశములో వేర్వేరు ప్రదేశములకు పోవునది చారిత్రాత్మక మైనట్టియు ప్రకృత సంబంధమైనట్టియు చిత్ర దృశ్యములను చూచుటకు కాదు. అట్టి వెన్నియో హిందూ దేశమున కలవు. కాని నేను తిరుగునది పొలము దున్నుకొను వ్యవసాయ దాదనికిని బజారులో తిరుగు పరదేశీయునికిని గప్ప దురితి జీవితము యొక్క దిన సమస్యలను తెలుసుకొనుట కొరకై యున్నది. 80 కోట్ల ప్రజలను పాలించవలసిన బాధ్యత నాయం దున్నదని నేను తలంచినకొద్ది వారు జీవములేని కొయ్యలుగారనియు వారలను నావలెనే జీవజంతులనియు వారికిని వ్యక్తిత్వము కలదనియు వారి క్షేమములను కాపాడవలసియున్నదనియు తోచుచున్నది.

ఈ యాలోచనలనున్న నాకు మీ ప్రేమతోగూడిన మాటలను వినుటకెంతయు సంతసము గొల్పుచున్నది. విద్యారా మ్యునిసిపాలిటీ ప్రజలతో కొంచెము పరిచయము కలిగినది. ఈ వ్యవస్థ పరిచయము చేతనే నే నిచ్చటనుండి వెళ్లక పూర్వము మీకు కావలసిన నాని నన్నింటినిగూర్చి తెలుసుకొన గోడ్చుచున్నాను.

మీ ముగిసి పాలిటివారికివరలోగావించియుండినదాని తో మీరు సంకల్పిస్తే నీ టూ గా తెలిపి యున్నాను. అభివృద్ధి విషయమున మీరు మంచి ఉత్సాహమును గనబరచుచున్నారని. ముందు సంతివారి అభివృద్ధివిషయము నగరనిర్మాణముకంటె మించినదనిలేదు. ఇందు మంచిస్కీమును తయారుచేయవచ్చును. మీ ముగిసిపాలిటిలోనే గొప్పగొప్ప భవనములున్నవని మీరు చెప్పుచున్నారు. మీ సహేతుకమైన గర్వమునకు నేనానందించుచున్నాను. కాని అందరి సభనములందు నివసించజాలరు. మీ నగర నిర్మాణ స్కీములో మీరు అందరికీపునకు మాట్లాడుచున్నారని నేనుతలచెదను. మీ మునిసిపాలిటీ యందున్న ప్రతిబికిని ఎంతవృద్ధిమైనదైనను ఒక్కొక్క గృహమును నిర్మించి యొసంగగలిగి నప్పుడే మీరునిజముగా గర్వింపవలసియున్నది. ఈ విషయమున మీకు బాంబాయి ప్రభుత్వమువారు తగినసాయమును చేయుదురని నమ్మెదను. ఈ విషయమున ప్రభుత్వము వారి పూర్వ సహాయమును గూర్చియు గవర్నరు గారిసహభూతినిగూర్చియు మీరు గావించిన ప్రశంసయే చాలు. ఈ విషయమున జలమైన సహాయము కావలయుననిన ప్రభుత్వమువారి తరపునగాని స్థానిక సంఘముల తరపునగాని కేవల వ్యక్తుల తరపునగాని సహాయము చేయగలిగినవారందరును కలిసి సహాయము చేయవలెను. ఇట్లు పరస్పరసహాయములేదేని ప్రతియొక్కొక్క సంస్థయొక్క పనియు నిష్ఫలమునకు. ఇనన్నియు కలిసి పనిచేయ గలిగినప్పుడే ఎట్టియాటంకములైన దాటిపోగలుగుదుము. స్థానికాభిమానము విశేషముగానుండేనేని సమిష్టిగాఅభివృద్ధిపొందజాలము. విద్యాసౌకర్యములు విరివిగావ్యాపించుచుండుటచేతస్థానిక, జాతీయ జీవనమునకు పునాదులను వేయగలుగుచున్నారని నాకు సంతసముగానున్నది. హిందూజేతభాషాభివృద్ధి యంతయువీనిమీదనేఆధారపడియున్నది. గావున నేను మీ ప్రయత్నముల నభినందించి మీకు జయము కలుగవలెనని కోరుచున్నాను.

ఇన్స్ ప్రెక్షియన్ నేను ను మీ పట్టణమునకు మొట్టమొదటిసారి వచ్చినపుడు మీ రొసంగిన హృదయ పూర్వకస్వాగతమునకు మిక్కిలి సంతసించుచున్నామని మరియొకసారి చెప్పుట తప్ప యిక్కడ చెప్పనలసివచ్చలేదు. (అ. ప్రె.)

రాయలకరంసికమీషనురిపోర్టు
ఏకకాలమున ఆగస్టు 4-వ తేదిన ప్రకటింపబడుచున్నది. జూలై 28:— రాయల కరంసీ కమీషను రిపోర్టు భారతదేశమందు ముఖ్యస్థానములలో ఏక కాలమున ఆగస్టు 4-వ తేదిన యిధవారమునాడు ప్రకటింపబడును. ఆగస్టు 8-వ తేదిన ప్రచురింపబడును. (అ. ప్రె.)

శ్రీ దుర్గా యమెచ్చార్లు
బె జి వాడ
రాజమహేంద్రవరం శ్రీకృష్ణ సినిమా హాలులో
కనివారం రాత్రి 9-30 గం
రామ దాసు
ది 1-8-26 ఆదివారం సాయంత్రం 6-30 గం-లకు
రాధా కృష్ణ
రామదాసు } బ్రీ శ్రీ యడవల్లి నూర్యనారాయణగారు.
కృష్ణుడు } నాట్యచార్య.
రాధ } బ్రీ శ్రీ పారుపల్లి శుబ్బారావుగారు
కళిండు }
కారదుడు } బ్రీ శ్రీ సంతివిద్యా అద్దంకి రామమూర్తి గారు.

కనిగిరి డి|| ము|| కోర్టు
స్థాలు 980/1926
వాది:—సంగుబాట్ల పిచ్చయ్య
ప్రతివాది:—ఘోషిపాళ వీరయ్య
యీ నెంబరు డిక్రీ అమలులో ప్రతివాది తాలూకు చాకిరేవులలోపూడే భూములు ఇస్తాకాబడి యేలముకు వచ్చియున్నది. వాది పాటల పిట్టిమను, యాలం ఆక్షేపణకుగాను 15-8-1926 వాయిదా వేయబడియున్నది. ఆక్షేపణ పూడేవారు ఆరోజు కోర్టులో ముఖవిచేసుకొనవలెను.
క ని గ రి } వెన్నెలగంటి గోపాలరావు
8-7-1926 } వాది పిట్టడు.

కలకత్తా కార్పొరేషనుమహమ్మదీయ సభ్యుల రాజీనామా

బోజు గోపాలస్వామిగారి తీర్మానము
కలకత్తా, జూలై 28:—కలకత్తా కార్పొరేషనుయొక్క మహమ్మదీయ సభ్యులు పదిహేనుమంది రాజీనామాలు నిచ్చిరి. నేడు జరిగిన కార్పొరేషనుసభయందు దీ సమస్య కొంతవరకు బరిష్కరింపబడెను. మహమ్మదీయ డిప్యూటీ మేయరు వర్తమానము విచారించుటకు ప్రత్యేకముగా కార్పొరేషను నియమించిన కమిటీ క సమితి జూలై 15 మంది మహమ్మదీయులు రాజీనామాలు దాఖలు చేసిరి. పరిష్కారము నిమిత్తమీ విషయము రెండుసార్లు వచ్చెను. కాని సంకల్పింపకముగబరిష్కరింపబడుటకు సమావేశములు నిల్పజేయబడెను. ఈ లోపునరాజీప్రయత్నములు జరిగెనుగాని లాభము లేకపోయెను. రాజీనామ 15 మంది మహమ్మదీయ సభ్యులలోను 12 మంది సభ్యులు మేయరు నకు దిగువ వివరించిన ఉత్తరము వ్రాసిరి—
“డిప్యూటీ మేయరువై మోపబడిన నిందల దెలిపినచో రాజీనామాలు విషయమై మేము పునరాలోచనము గావించెదము.”

సి. సి. బిశ్వానుగారి తీర్మానము
పదిహేను మంది మహమ్మదీయ సభ్యుల రాజీనామాలు అంగీకరింప వలసినదని సి. సి. బిశ్వానుగారు నేటి కార్పొరేషను సభయందు ప్రతిపాదించిరి. వీరు రాజీనామా నిచ్చినవ్యక్తి నుండియు పరిశీలులందు విశేషముగ మార్పు పుట్టిలేదనియు, డిప్యూటీ మేయరు వర్తనము విచారించనిది నిందల ఆరోపించు స్థితియందు ప్రత్యేకముగ నియమించిన కమిటీకి సాధ్యముగాదనియు బిశ్వానుగారు వచించిరి.

డిప్యూటీ మేయరువై మోపబడిన నిందలను రహస్యముగ దెల్పినయెడ, మహమ్మదీయ సభ్యులు రాజీనామాలు విషయమై తిరిగి విచారించెదరని వ్రాసినట్లు మేయరు చెప్పెను.

రాజీనామాలు విషయమై తిరిగి ఆలోచింపబడునని వ్రాసిన మహమ్మదీయ సభ్యులతో జేరిని ముగ్గురు మహమ్మదీయ సభ్యుల రాజీనామా అంగీకరింపబడుటకు తీర్మానింపబడెను.

డిప్యూటీ మేయరు ప్రవర్తనమును విచారించుటకు నియమింపబడిన ప్రత్యేకపుకమిటి రాజీనామాలు విషయమై పునరాలోచన జేసెదమని దెల్పిన 12 సభ్యులను కమిటీ సమావేశమునకు బిలిచి యేలయియెడ కమిటి విచారించునున్నచో మహమ్మదీయ సభ్యుల సంకల్పింపరకు రహస్యముగ దెల్పవలయుననియు ఈలోపున రాబోవు సమావేశమునరకును 12 మంది రాజీనామా సమస్య విచారణ ఆపుజేయవలయుననియు సి. సి. బిశ్వానుగారు తీర్మానము ప్రతిపాదించిరి.

ఈ తీర్మానములపై పరస్పరచర్చ జరిగెను. ఈకార్యక్రమమును, సరియైనదిగాదని స్వరాజ్యేతర సభ్యులు ఆక్షేపించిరి. ఏమిజరుగుచున్నదియు ప్రకటింపక గూఢముగనుండుట, ఆక్షేపణయముగను, పరిహాసాస్తవముగను, ఆగౌరవముగనున్నదని వారు చెప్పిరి. ఈ రిమార్కులకు స్వరాజ్యేతర సభ్యులు గినిసి రహస్యముగ నేమియు జరుగుటలేదు.

తుదకు బిశ్వానుగారి తీర్మాన మంగీకరింపబడెను. (అ. ప్రె.)

రాజప్రతినిధి నాగపూరు విందు

‘హితవాద’ పత్రిక విమర్శ
నాగపూరు, జూలై 28:—నాగపూరులో ప్రభుత్వ మందిరమున రాజప్రతినిధికి సంగబడిన విందులను గూర్చి ‘హితవాద’ పత్రిక విమర్శించు, అరాష్ట్రమునందు ప్రభుత్వకాళాధికారులగుటకు భారతీయులున్నను వారల నెనడినిగాని వింటనకావచ్చునింపలేదని చెప్పుచున్నది. ఇట్లుచేయుటకు పరియోజనకరముగాను చెబువకున్న యెడల అట్టివిందులలోనికి భారతీయులకు కాళాధికారులను పిలువకుండుట వర్ణద్వేషమునకు తార్కాణమున నాయును. (అ. ప్రె.)

కూలీ హత్య

ముద్దయి విడుదలై తిరుగ అరెస్టగుట
కలకత్తా, జూలై 28:—జగన్నాథరాయణయను మిట్ట కూలీ హత్య గావించిన దెబ్బనుగారు విడుదలచేయబడి నిన్న మరల డెయిలీయవగు వారంటుపై ఎర్రెట్టు చేయబడిరి. దెంగా రీపత్రిక జిల్లా క్లామాధికారి తిరుగ అరెస్టు చేయించి రని తెలిసికొనినది. నెడున్నకోర్టులో విచారణ గాగలదు. (అ. ప్రె.)

బాంబాయిశిశునంద్రక్షణచట్టము

ఆచరణలో బెట్టవలెనని స్త్రీలు కోరుట
ఒక బహిరంగసభ

బాంబాయి, జూలై 28:— 1925 ఫిబ్రవరిలో పిల్లల సంరక్షణ చట్టము రాజ ప్రతినిధి అంగీకారమును బడసెను. అచట్టము ప్రకారము దిక్కులేని పిల్లవానిగాని, హింసించబడు పిల్లవానిగాని దొంగవాని చేతకల్గిన పిల్లవానిగాని, దొంగలతో జేరువానిగాని, న్యభిచారులతో దిగుగువానిగాని అక్కడనుండి తొలగించి భద్రమగు స్థానమున కేసు విచారణ యగువరకు నుంచుటకు పోలీసు ఆఫీసరుకును లేదా నిబంధనల ప్రకార మధికార మీయబడిన వానికిని హక్కు గలదు. విచారణయైన పిదప ఆపిల్లవాడు ఉపద్రవకరముగ స్థితిగతులలో నుండునట్లు గుఱచగు నెడల ఆపిల్లవానిని ఏసంస్థగాని లేదా కోర్టువారు పిల్లయింపు దానికిగాని ఒప్పగించవలెను. ఇంతగాక పిల్లలయెడ నేరముల జేసినందులకుగూడ కొన్నిశిక్షలు చట్టమునందు విధింపబడినవి. ఇంతవర కీచట్టము నాచరణలోనికి దెచ్చుటకు ప్రయత్న మేమియు జరుగలేదు. అందుకని కొంతకాలముక్రింద స్త్రీ వ్యాయ విచారణకర్తలు ఒక బహిరంగసభ జరిపి వెంటనే చట్టమునందు కొన్ని నెక్షనలను ఆచరణలో దెప్పవలెనని అభిప్రాయమును దెల్పిరి. అప్పటినుండియు బాంబాయిలో చాల సాంఘిక సంస్థ లీసమస్యకు బలపరచుచుండ ప్రజలపై నాకర్షించెను. ఈ ముఖ్యునగు సాంఘిక శాసనము నాచరణలో దెట్టి బాంబాయి నీవిషయమున మద్రాసు కలకత్తాలో సమానము జేయవలెనని ఆందోళనము జేయుటకై 25 సంఘసంస్కారముల యాజమాన్యమున యం. ఆర్. జయకరుగారి అధ్యక్షత నొకవెద్దసభ జరిగెను. ఈ సభయందు కే. నటరాజన్, మిన్ కాఫర్లై నుడేవిను, బస్సెరీగారు, యఫ్. యస్. ఉల్లాఖా నాసతి మున్నగువారు పాల్గొనిరి. వీరందరును ప్రభుత్వము నీచట్టము నాచరణలో దెట్టి బాంబాయిలో ని పిల్లల నురక్షింపవలెనని కోరిరి. మిన్ జేవిను బాంబాయి నీతికరువు ప్రదేశము అని వర్ణించెను. ప్రభుత్వమువారు, డబ్బులేదనియు సరియైన సంస్థలు పిల్లలను రక్షించుట లేదనియు సాకు జెప్పవచ్చుగాని యిదివ్యయముత్యంబుగా ‘అమితభగార్యయము’ అని ఒకఉపన్యాసకుడు జెప్పెనుఇందు పోయినదానివలన జెయిళ్లనుచరణలో దెబ్బనెడల ప్రతిమప్రతిమ పోషించుటతో సరిపోవుచున్నది. ఈచట్టమునాజుల అందుకు సరిపోవునటుల సంరక్షణ సంస్థలనుపాపించుటకు తగిన డబ్బు నొసంగ గలరు.

అంతట చట్టమును వెంటనే ఆచరణలో దెబ్బకలె నని యు, ముఖ్యముగ చట్టములో, రెండుమూడు భాగములను పిల్లల నుండరాని చోట్లనుండి మూట్టడకుండ తీసికొనివచ్చుటకు సంబంధించినవాని నాచరణలో దెబ్బవలె ననియు తీర్మానములు గావించబడెను. ఈచట్టము సరిగా పనిజేయుటకు తగిన చర్య దీసికొనుటకును గూర్చి ఆలోచించుటకై, పిల్లల సంరక్షణమునం దభిమానము గల సంఘములును వ్యక్తులును ప్రాతినిధ్యము గల ఒకకాన్ఫరెన్సు జరుపవలె నని ప్రభుత్వమును గోరుచు తీర్మానింపబడెను. (అ. ప్రె.)

కరాచీ విద్యుచ్ఛక్తి

కరాచీ, జూలై 28:— కరాచీలో విద్యుచ్ఛక్తి చార్జీల నెక్కువజేసినందువలన రెండు నెలలనుండియు నందల కొలదియంది దానినాసి కిరణసాయిలు దీపముల కాచుకొనుచుండిరి. నేడు హరిద్రా విష్ణురావు ఎం. యఫ్. ఏ. గారి ఆధ్వర్యమున ఒక అసమ్మతిసభగావించి తీర్మానములు గావించబడెను. (అ. ప్రె.)

రు 62950 లు పోషా

బారిష్టరు జడ్జి వై దావాచేయట
కలకత్తా, జూలై 28:—బారిష్టరు డి. బి. బి. యిత్రా గారు వ్యాయము రి రాయ బహదూరు ద్వారాకానా చక్ర పత్రికారీపై రు 62950 లను దావాచేసెను. నేటికి తీర్మానమునకు రాగా కేసు నవంబరు 16 కు వాయిదాపెట్టబడెను. (అ. ప్రె.)

రోమహరి కబ్బి 1-కి రు 6-50

ఈ భస్మమును నీటితో కలిపి పట్టించిన వానిముల రెండు నిమిషములలో నెండులంబు రాజీపోవును. దీనివలన వరము నలు పెక్కుదు. మహాయుగము, ఈ వాచానమును అమృతంబనం డిపో, మదరాసు - బాంబాయి.

ఆంధ్రనాటకలోకము

శ్రీ శతావధాని కాశీ కృష్ణాచార్యులవారి సంభాషణలు

ప్రయత్న విచారము

ప్ర:—అనన్యత్వ (రామత్వా) స్ఫూర్తి, భ్రమాత్మక మేకదా? (నటునిజాచి నటుమకాను ఇతడు రాముడు లక్ష్యణుడు మున్నగువారలకు అన్యధా కాదు అని సభ్యుడు గ్రహించుట భ్రమకాదాయని యర్థము.)

ఉ:—భ్రమాత్మకమే.

ప్ర:—ఎట్లు?

ఉ:—ప్రయత్నము నటత్వజ్ఞానముచే భ్రమయగు రామత్వాదిజ్ఞానము నివృత్తమగుటచేత. (ప్రయత్నగ యధార్థ జ్ఞానము భ్రమయనగ అయధార్థ జ్ఞానము.)

ప్ర:—ఈ భ్రమ యత్నితము? (దేనివలన కలిగినది.)

ఉ:—ప్రయత్న సిద్ధము.

ప్ర:—ప్రయత్నము యత్నితము? (ఎవరిది)

ఉ:—ప్రయత్న ఫలమున కెరు కారణమో, తత్ఫలము.

ప్ర:—కారణ మెవరంటిరి?

ఉ:—నటుడని, మీరేగదా యంటిరి.

ప్ర:—మార్గాంతరముచే, నెట్లు చెప్పవచ్చును?

ఉ:—ప్రయత్నమునకు, ఫలము ముఖ్యముగా నటక ర్తృకమని. (నటుడే కర్త కాగలది, అని

ప్ర:—ప్రయత్నము సభ్యునివ్యయ కాగూడదా?

ఉ:—కావచ్చును.

ప్ర:—కాకూడ దంటిరిగదా?

ఉ:—ఇది కాకూడదంటిరి; యేప్రయత్నమును కాకూడదని యెవరిని?

ప్ర:—ఈప్రయత్నమే, సభ్యులయం దాదివ్యయమనో నేనును? (అదివ్యయమగా ఒకధర్మమును కొట్టివేసి దానిచోటు న వచ్చిచేరు అన్యమగు ధర్మము.)

ఉ:—సభ్యత్వము స్థానమున, నటత్వమును వారి యం దాదివ్యయమగును.

ప్ర:—ప్రయత్నము, ప్రయత్న ఫలమును ఒకరియం దుండ గూడదా? (ప్రకృతమున)

ఉ:—ప్రయత్నమును, ప్రయత్న ఫలముతో పాటు, (అట్లగుచో) నటత్వమును, సభ్యత్వమునుమాత్రము ఒకరియం దుండ గూడదా?

ప్ర:—ప్రయత్నము నటకృత్వమగుచో, తత్ఫలము నటభోగ్యము కాకూడదనియూ తమ యభిప్రాయము?

ఉ:—అవును.

ప్ర:—అందుగల వైరుధ్యమేమి?

ఉ:—(రెండును) విరుద్ధధర్మములకు గల వైరుధ్యమే!

ప్ర:—వాటికి సాహచర్యము సర్వత్ర దూషితమా?

ఉ:—ఇట్టి ధర్మమునకు చెందినపుడు, సర్వత్ర దూషితము. (నట సభ్య ధర్మములు)

ప్ర:—ఇట్టి ధర్మభేదము యెవరికి గోచరించినపుడు?

ఉ:—సభ్యులకు.

ప్ర:—ఏధర్మము మాత్రము గోచరింపవలెను?

ఉ:—ఏధర్మము అభిజ్ఞానపాత్రధర్మమో ఆధర్మము.

ప్ర:—నటుని ప్రయత్నమునకు గల ధర్మము నేమందురు?

ఉ:—ఆహార్యత్వమని. (ఆహార్యత్వమన ఒకలక్షణము అచట లేకుండునపుడు దానిని లుచ్చచే సంకల్పించి వ్యవహరించుట)

ప్ర:—కాన నీధర్మము స్థితికృతమనియో?

ఉ:—(అదియను) అగును.

ప్ర:—కాన సభ్యధర్మము నటునియందు నిషిద్ధమని యర్థము?

ఉ:—నటుడు, తత్త్వన్నాటకముల, అవసరమున బట్టి సభ్యధర్మమును పోషించునపుడు తప్ప (అనగా నటుడు సభ్యుని పాత్రను Hamlet, ఉత్తరరామచరిత్ర, వంటి చోట్ల అంతర్నాటకముల ధరించవలసిన చోట్లు తప్ప).

ప్ర:—అప్పుడు మీరు నెలవిచ్చిన ధర్మసాంక్యములేదా?

ఉ:—సాంకర్యములమగు విరుద్ధధర్మము, నిషిద్ధమగు యండు సాంకర్యమేద?

ప్ర:—అట్లగుచో నానివియందు నటత్వము లేదందురా?

ఉ:—అతనియందు తప్ప, తక్కిన నటులయందు మీరు లేదందురా?

కాశీవార్తలు

(ఆంధ్రపత్రికా విలేఖరి)

కాలమానము

కాశీ, జూలై 25:—ప్రతి సంవత్సరమును ఈపాటికి వర్షములు బాగుగామరియు ముండేడివి. కాని ఈ సంవత్సర మింత వరమును ముంచివాడలు కురిపియుండలేదు. గంగానదికి నీరు కొంచెము తగిలినది. ఎండ లధికముగా నున్నది.

విశ్వవిద్యాలయము

ఈ విద్యాలయము తెరచి 15 దినములైనది. విద్యార్థులు చేరుచున్నా గుకాని ఈ సంవత్సరముసంఖ్య నిరుజ్జీకన్న తక్కువగా నున్నది. స్త్రీ విద్యార్థినులకొరకై ప్రత్యేకముగాకట్టబడిన వసతిగృహము బాలురకొరకే ఉపయోగించుటచే స్త్రీవిద్యార్థి కులను ఎక్కువమందిని జేర్చుకొనుటకు వీలునలుగలేదు. అప్పటి రిని బాలురకు వసతిగృహములు సరిబోలేదు. వ్యాయామ శాఖ లన్నియు ఏర్పరుపబడినవి.

కడచిన సంవత్సరము పరీక్షలో కృతార్థులైనవారిలో మన ఆంధ్రు లొకరు మైనింగు అండు మెంటల్జి మెండల్జి సంవత్సరములో అగ్రస్థానము పొందిరి. బి. యస్. సి. పరీక్షలో 4 రు ఉన్నత స్థానములలో గలుపొందిరి.

ఇవరకు యిక్కడ వృక్షశాస్త్ర శాఖకు ప్రధానోపాధ్యాయులుగానుండిన ఈనామదారుగారికి శైలపులపురార్థము మతిస్థిత తప్పటచే వారిస్థానే మరియొకరిని నియమించిరి.

వా రింకను తన స్థానము నలంకరించలేను.

సభలు

ఈ దినము లోకమాన్య బాలగంగాధరతిలకుగారి నిర్వాహ దినమగుటచే శ్రీయుతులు పండిత మనమోహన మాలవ్యా డ్రెస్సిపాలు ధృవా మొదలగువారు, సభచేసి తిలకు వహోజముని గుణములను విద్యార్థులకు దోహదజేసిరి. మాలవ్యాగారు తిలకుగారిని గురించిమాట్లాడుచు ఆయన త్యాగశీలక, దేశభక్తి, అపారమైన విద్యమొదలగున వన్నియు ఒక్క వ్యక్తిలో నేకమైనవనియు ఆయనకుండు పాండిత్యము చెప్ప నలవికాదనియు నిరంతరమును దేశమునకే తన కాలమును దార్జ్యమును ధారపోయుచున్నను గీతారహస్యము, ఓ రి యెక్ మొదలగు ను గ్రంథము లను వ్రాయుటకు సావకాశముకలగజేసికొని దేశమునకు మహోపకారమొనర్చినందు ఇదివరకు ముద్రితములైన గ్రంథములే గాక వేదాంగ జ్యోతిషమును నూతనగ్రంథమొకటి ఇంతవరకును ముద్రితముకాలేదనియు అది యిప్పుడు వెలువడినదనియు శైలవిచ్చిరి. తమ యుపన్యాసమును ముగించుటకు ప్రార్థన ఇక్కడ విశ్వవిద్యాలయములో చదువుచున్న బాలరందరును ఆవహాను భావుని ఆదర్శముగా నుంచుకొని ఆయనవలె గొప్పవారగుటకు ప్రయత్నించుడని యుద్ఘోషించెను. ఆనంతరము ప్రధానాచార్యులగు ధృవులు లోకమాన్యుని గొప్పతనమునుపొగడి విద్యార్థులందరిని ఆయన యాదర్యప్రకారము నడచుకొండని ప్రోత్సహించెను.

సాయంకాలము శ్రీయుత మాలవ్యాగారు వేదవ్యాసుని గురించి ముచ్చటించిరి. సాయంకాలము 4 గంటలకు విశ్వవిద్యాలయములోని ఆంధ్రులసంఘము ఈ సంవత్సరమునకు ప్రథమ

ప్ర:—ఉన్నదనియే యందును.

ఉ:—అయిన వారియందు నటత్వమేయుండిన రామత్వ మెచటనున్నది?

ప్ర:—రామత్వము మన యనుభవమందు; నటత్వము వాని యనుభవమందు.

ఉ:—అట్లే సభ్యత్వము (సభ్యజేమము ధరించిన నటు నియందు అని యర్థము.) మనయను భవమందును; నటత్వము వాని యనుభవమందును.

ప్ర:—రెంటికిని పోలికయెట్టిదని వచ్చును?

ఉ:—రామపాత్రను ధరించిన నటునకును; సభ్యపాత్రను ధరించిన నటునకును, గల పోలిక వంటిది యనవచ్చును.

ప్ర:—నటధర్మము సభ్యధర్మముతో నెట్లు సమాచార మొనర్చును?

ఉ:—నటధర్మము రామధర్మముతో నెట్లు సమాచార మొనర్చును?

ప్ర:—రామత్వము స్ఫురింపుచుండ అన్యధర్మ సమాచారమేద?

ఉ:—సభ్యత్వము స్ఫురింపుచుండ మాత్రము అన్యధర్మ సమాచార మేద?

(ఒకవిలేఖరి)

సమావేశమైనది. సభకు 80 సభ్యులు హాజరైరి. శ్రీయుత ము, ముఖ్యాధ్యక్షులుగా రగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. రాజోపు సంపత్సర్మనుకు యీ క్రిందివారిని కార్యనిర్వాహక సంఘము నకు అధికారవర్గము సభ్యులుగా ఎన్నుకొనిరి.

అగ్యక్షులు వ. శి. కామగారు

ఉపాధ్యక్షులు కా. కొండయ్యగారు బి. యస్. సి.

కోశాధికారి కం. నారాయణమూర్తిగారు

కార్యదర్శి పం. గోపాలరావుగారు

సభ్యులు 1 చింతలపాటి రామచంద్రరాజుగారు

2 మెన్. గోపాలంగారు

3 వి. జి. యస్. రాజుగారు

4 మ. జగన్నాథరావుగారు

5 పత్తి నారాయణరావుగారు

తీర్మానములు

ఈ సభవారు విశ్వవిద్యాలయములో ప్రథమతరగతిలో ను తీర్చులైన ఈ క్రిందివారికి బహుమతుల నిచ్చుటగాను రు 10 యిచ్చుటకు తీర్మానించుచున్నారు.

1 మా. లక్ష్మీనారాయణగారు ఎం. యల్. సి.

2 పం. గోపాలరావుగారు బి. యస్. సి.

3 కం. నారాయణమూర్తిగారు మైనింగు ఇంజనీరింగు.

4 వి. జి. యస్. రాజుగారు ఇంజనీరింగు.

2. సభ్యత్వమునకు చందా సంవత్సరమునకు రు. 2. ఒక మారుగాని అర్ధసంవత్సరమునకు రు. 1-0-0 చొ॥ గాని ఇచ్చుటకు తీర్మానించడమైనది.

3. ఈ సభవారు శ్రీయుతులు కాశీనాథుని నాగేశ్వర రావు పంతులుగారిని, ముట్నూరి కృష్ణారావు పంతులుగారిని తమ ఆంధ్రపత్రిక, కృష్ణపత్రికలను ఉచితముగా తమకు పంపమని కోరుచున్నారు.

4. ఈ సభవారు వివాహకవచితి పండుగకు సభ్యులందరును కలిసికొనుటకుగాను తగిన వీర్వాణులుచేయుటకు కార్యదర్శిగారిని కోరడమైనది.

అనంతరము నిరుజ్జీవసంవత్సరము కార్యనిర్వాహకవర్గము వారు చేసినపనికి వారినెంతయు క్లాగించుచు, వందనము లర్పించిరి. అగ్యక్షులు తమ అంత్యోపన్యాసములో విద్యార్థులందరిని సభ్యులుగా జేరుటకు ప్రోత్సహించుచు, దూరదేశమువచ్చి నభిరుకుగాను సోదరభావమును మరింత బలపరుపవలసిన అగత్యమున్నదనియు, దేశభక్తియు, పరోపకారతయు ఆదర్శములుగా నుంచుకొని పనిచేయవలసినదని కోరుచు సభ ముగించిరి.

మంగళగిరి

(స్వకీయవిలేఖరి)

అల్పాహారవిందు

రెండుసంవత్సరములపైనుండి యిచట రైల్వేస్టేషనుమా ప్తరుగానున్న శ్రీమాన్ పి. శ్రీనివాసాచార్యులుగారు యీ నెల ౧౯ వ తేదీన యిచటనే పర్యవసానియై రైల్వేస్టేషను, వారి గౌరవార్థమై పురజనులు వర్తకులు వారి తాబేలు గలసి ౨౬ వ తేదీన స్టేషనులో రాత్రి వీడుగంటలకు అల్పాహారవిందు గావించిరి. ఇద్దరు అసిస్టాంటులుగలసి ఒకపవన బంగారుటం గరమును బహుమతిచేసి వారి కృతజ్ఞతను వెల్లడిచేసిరి. సభ రాత్రి ౧౦ గంటలకు ముగిసెను.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము-టీపార్టీ

తెజవాడనుండి ఒకవిలేఖరి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— ఆంధ్ర యూనివర్సిటీ కార్యాలయము నూచన భవనమున ప్రవేశించు సందర్భమున నానారావు చౌదరిగారిచే యూనివర్సిటీ క్లబ్బువారికి ఆవరణమునందు టీపార్టీ యేర్పాటు చేయబడెను. ఉపాహారానంతరము సభ్యులందరు కమిటీరూపములో సమావేశమై కొంతకాలము సంభాషణలతో గడపిన తరువాత పి. కేశవరావుగారు 'యెంకి' పాటలను కొన్నిటిని పాడిరి. పి. పి. రెడ్డిగారు 'సాహితీలో నుండి 'పిలక' అను రసవంతమున కథను చదివిరి. కడపట అభిషులతర్జునున కృతజ్ఞత తెలుపుచు కె. యాశ్వరథస్వామిగారు 'పిలక'లను వివరించుమని యుద్ఘోషించిరి. తర్వాత ఫలితము కథననెట్లు నూచన లగపడుచున్నది. (విలేఖరి)

వృత్తాంతలేఖలు

నెల్లూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాంగ్రెసుసంఘము - దొంగతనము

జూలై 27:— ఈనెల 25 తేదీ నెల్లూరు జిల్లా కాంగ్రెసుకార్యాలయమున రెండవవల దౌడైవిరుదాపాయలు కొఱం నోట్లు, దొంగతనము జరిగినది. విచారణ జరుగుచున్నది.

మునిసిపల్ స్వరాజ్యపార్టీ

రానున్న మునిసిపల్ ఎన్నికలకు అభ్యర్థుల నియామక ముగూర్చి నిశ్చయించుటకు నిన్న 26 తేదీ సాయంత్రము పైపార్టీ సభ్యుల సమావేశము జరిగెను. అభ్యర్థుల నియామకము సదరువారు లేటుపేయర్ల అభిప్రాయములు కనుగొనుటకై నిలుప దల చేయబడెను.

ఎన్నికలు త్వరలో రానున్నవి గాన అభ్యర్థుల నియామకమును శీఘ్రముగా జరుపుట ఉత్తమమని పురజనుల కోరు చున్నారు.

మహమ్మదీయ లిటరరీసంఘము

ఈసంఘముయొక్క 15 వ వార్షికోత్సవము ఈనెల 25 తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము నెల్లూరు కలెక్టరు కచ్చేరికి పడ మడదిక్కునందుండు ఈ సంఘకార్యాలయమున జయప్రముగ జరుపబడెను. హిందువులు, మహమ్మదీయుల సేవలు, పత్రికాప్రతినిధులు, బాలురు, యువకులు, వృద్ధులెల్లరును విచ్చేసి మిగుల ఉత్సాహమున ప్రదర్శించుట జరిగెను. మద్రాసువాసులు ఉర్దూభాషయందు ప్రకటింపబడుచున్న 'అజ్జర్ హింద్' పత్రికాసంపాదకులు నగు జవాద్ మాల్వీ అబ్దుల్ లతీఫ్ సాహెబ్ ఛోకి గాడును, ధనిమలును, ఉదారస్వభావులును, సంఘసేవా నిరతులును అగు జవాద్ సి. అబ్దుల్ హాక్ మసాహెబు బహు మార్ గారును సభ సలంకరించియుండిరి.

ఈ లిటరరీ సంఘాధ్యక్షులు శ్రీయుత ఆమంచర్ల కృష్ణ రావువంతులు (యం. యల్. సి) గారు కోరినమేరకు జవాద్ సి. అబ్దుల్ హాక్ మసాహెబు బహుమార్ గారు ఈసమావేశము నకు అధ్యక్షత వహించిరి. అంత ప్రార్థనలతో సభ ప్రారంభమాయెను. అధ్యక్షులవారికి సన్మానప్రత మొసంగబడెను. మాల్వీ లియాకత్ ఉనేక సాహెబుగారు ఉర్దూభాషయందు కొన్ని పద్యముల జదివిరి. పిమ్మట కార్యదర్శులు జవాద్ షైయద్ ఖాదర్ అలీ సాహెబుగారు గడచిన వత్సరకార్యనివేదికను చది విరి. నివేదికయందు పొందుపరచబడి, ఈసంఘమువారి సర్వ పాంశిక సేవ అత్యుత్తమముగనుండెను. ఈసంఘమున 190 మంది సభ్యులు గలరు. కడచినవత్సరమున 7 సామాన్యసమావేశముల నేర్పించి, అనేక విషయములగుర్చి చర్చించిరి. ఈసంఘము వారు రాజకీయవిషయములయందు బేలాటిజోక్యమును వ్రుచ్చు కొనుటలేదు. మహమ్మదీయులయొడ విద్యావ్యాపకము గలిగించి వారిని వృద్ధిచెచ్చి, దేశసేవానిరతులుగ జేయుటయే వీరి ఆశయము.

వీరు 1911 వత్సరమునుంచి, మహమ్మదీయబాలురకు ఉచితముగ, తమ ప్రాచీనసాంప్రదాయముల ననుసరించి విద్య నేర్పుటకై, యొక 'మదరాసా' స్థాపించి యున్నారు. కడచిన వత్సరమున 138 బాలురు ఆపాఠశాలయందు విద్యాభాస మొన ర్చుచుండిరి.

మరియు ఉర్దూప్రస్తక భాండాగారమును, పతనమందిర మును కార్యాలయముననే నెల కొల్పి యున్నారు. అచ్చట మూడు ఆంగ్ల దినపత్రికలును రెండు ఉర్దూ దినపత్రికలును, ఆంగ్లదినపత్రిక, మరొన్ని మాస పత్రికలు, కాసనసభ రిపోర్టులు మున్నగునవి తెప్పించుచున్నారు. ప్రస్తక భాండాగారమున 387 ఉర్దూగ్రంథములు గలవు. వీర విద్యార్థులకు కొన్ని ఉపకారవేతనములనుకూడ నొసంగుచు న్నారు. 10 విద్యార్థులకు ఉపకారవేతనములొసంగి ఉన్నతపాఠశాలలయందు విద్య నిప్పించుచున్నారు. నెల్లూరు మునిసిపల్ మిడిల్ స్కూలును ఉన్నతపాఠశాల చేయించి, మహమ్మదీయులకు ప్రత్యేకముగా ఉన్నతవిద్య నొసంగినగాని శ్రేయస్కరము గానని ప్రభుత్వమువారిని జేడిగిగాని ఉపయోగము లేకుండెను. వరల ఈవత్సరము నట్టిప్రయత్నము చేయవలయునని నివేదిక యందు నూచింపబడెను. మహమ్మదీయ బాలికలు, వీరమగనం దుటచే, పాఠశాలలకు గోపాపద్రతుల నతిక్రమించి బహిరంగముగ పోజులకయింపిన సమయమున ఈ సంఘమువారు నెల్లూరు మునిసిపల్ సంఘమువారికి వ్రాసి, బాలికలు పాఠశాలలకు వెళ్లు టకై మూడుబండ్లు ఏర్పాటుచేయించిరి. మరియు వెంకటగిరి తాలూకాబోర్డువారిక మహమ్మదీయపాఠశాలను తీసివేయవల యునని నిశ్చయించియుండ, ఈసంఘమువారు విని, వెంకటగిరి

తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులవారికి వ్రాసి, మరలదానిని నెలకొల్పు నట్లుచేయించిరి. ఇట్లు ఈసంఘమువారు నేక విషయల తమ మహమ్మదీయసోదరులకు తోడ్పడుచు వారిని వృద్ధికి తెచ్చుటకై బద్ధకంకలులై యున్నారు.

మతప్రచారము

ఈ సంఘమువారు తమ మతవిషయమునను కొంతశ్రద్ధతో పనిచేయునట్లు నివేదికయందు నూచింపబడెను. మహమ్మదీయులయందు కొంత ప్రభోధము కలిగించుటకై గడచిన వత్సరమున కొన్ని ప్రత్యేక సమావేశములయందు జవాద్ మేక్ బాదాసాహెబుగారును, మాల్వీ అబ్దుల్ హాక్ సాహెబుగారును ఉపన్యసించిరి. మహమ్మదీయ జన్మదిన మహోత్సవమునందు శ్రద్ధవహించి ప్రతివత్సరమునను జయప్రముగ నెలకొల్పుచున్నారు. వీరలు మహమ్మదీయుల మరణము నొందినపుడు, ఈ సంఘమువారు తమ మర్యాదలతో వారి అంత్యక్రియలు జరుపుచున్నారు.

మరియు 'మరియత్' విధానము ననుసరించి, విద్యార్థులకు మతమునుగుర్చి బోధించు గురువుల నేర్పరచుట ముఖ్యకర్త వ్యవసాయ, మండలమునందు ముఖ్యప్రదేశములలో ఇస్లాము మతముగుర్చి ఉపన్యాసము లొసంగి ప్రభోధము కలిగించుట అవసరమని తలచుచు, సంఘసభ్యులే స్వచ్ఛందసేవకులుగా చేరి ప్రచారముచేయవలయు నను ఆశయమును కలిగియున్నారు.

నివేదిక చదివినతర్వాత జవాద్ మాల్వీ అబ్దుల్ లతీఫ్ సాహెబు ఛోకి గారు ఉపన్యసించిరి. ఈలిటరరీసంఘము వారొన ర్చుచుండిన సాంఘిక సేవను కొనియాడిరి. పత్రికాపతనమువలన ప్రపంచపరిస్థితులు చక్కగ గమనింపవచ్చుననియు, ఇతరరాజ్యములలోని సోదరమహమ్మదీయచరిత్ర నెరుంగగలరనియు తెలిపిరి. విద్య సమస్తసంపదలకల్ల ఉత్తమమనియు, విద్యాభ్యాస మొనర్చినసేగాని మహమ్మదీయసంఘము వృద్ధిసాంద్రజాలదనియు, మహమ్మదీయులు, సంపాదించుదానికన్న మోహరం మొదలగు పండుగలయందు నెక్కువఖర్చు పెట్టెదరనియు, ఈఅధికవ్యయ మునునిలిపితమసంఘాభివృద్ధికి విద్యావ్యాపకమునకువినియోగించవలె ననిరి. ప్రపంచములో జర్మనీదేశము సమస్త విద్యులకును నిలయ మైయున్నది. పూర్వము సంస్కృతభాష హిందూదేశమున అత్యున్నతపదవి సలంకరించి యుండినను, జర్మనీదేశమందు ప్రస్తుతకాలమున గొప్పగొప్ప సంస్కృత పండితులు గలరు. హిందువులు గూడ జర్మనీదేశమునకు వెళ్లి, యిచటలేని సంస్కృతగ్రంథముల నచటనే పఠించవలసినవస్థిని వాటిల్లినది. జర్మనీదేశము విద్యావంతురాలగుటచే, రత్నమునలె ప్రపంచమందు ప్రకాశించుచున్నది. ధనవంతురాలైనది. అట్లే మహమ్మదీయులును విద్యయే ముఖ్యసాధనమని గ్రహించవలెను. విద్యాభివృద్ధి కలిగినచో సంఘాభివృద్ధియు చేకూరును. ఇస్లాముతము శ్రీ విద్యను నిరసించుచున్నదని కొందలు మహమ్మదీయులు గంభీరముగ పలుకుట గలరు. అదియంతయు అసత్యము. పురుషులకు, స్త్రీలకు జ్ఞానాభివృద్ధి ముఖ్యవశ్యమనియే ఖురాను చాటుచున్నది.

మన సభాధ్యక్షులు, అబ్దుల్ హాక్ సాహెబు బహుమార్ గారు గొప్ప మద్రాసువర్తకులు, సామాన్యకారులు, లక్షల కొలది ద్రవ్యమార్జించినవారు. రాజధానియందు మహమ్మదీయుల దుస్థితిని గమనించి, వారిని బాగుపరచుటకై తమతక్కినంత యు వినియోగించుచున్నారు. వీరు విద్యావ్యాపకమునకు 1 లక్షరూప్యముల వినియోగముచేసియున్నారు. మద్రాసునందు మస్జిద్ ఉన్నతపాఠశాలను నెలకొల్పిరి. ముప్పదివేల రూప్యములు వ్యయముచేసి బంగళా నోకదానిని స్త్రీల వైద్యశాలకై యొసంగిరి. మరియు, మహమ్మదీయ మసాఫర్ ఖానా నోకదానిని కూడ నేర్పించిరి. ఇట్టివారు ఈసంఘమువారికి తోడ్పడ గలరనియు మండలవాసులను తగుతీతి సంఘాద్దేశములకు సాయము చేయవలయు నని కోరిరి.

అధ్యక్షులు

అధ్యక్షులు కడపట ముచ్చటించుచు తమ్ము గౌరవించి నందులకు వందనము లర్పించిరి. హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యత ముఖ్యమనిరి. పూర్వము తాము ఈగ్రామమున హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యత నేర్పఱచుటకే విచ్చేసియుండి, నిమ్మలమనోరథులై వెళ్లితిమనిరి. సఖ్యత లేనిది మహమ్మదీయులు నృధి పొందజాలరనిరి. హిందువులకు మహమ్మదీయులను మహమ్మదీయులకు హిందువులను సాయపడు మండలములును, వైవత్సర్యము మీ గ్రామము చూచుటచే నేను నచ్చెదను. హిందువులతో మీరు సఖ్యతతో నుండిరిని వినినచో, మనీసులయొద్ద మేళములు వాయించవచ్చని నేను హిందువులకు ప్రార్థించెదను గాన మీ రెల్లరును శాంతిముతో నుండి హిందూసోదరులను గౌరవించవలెను.

ఆమంచర్ల కృష్ణరావుగారు

కడపట ఆమంచర్ల కృష్ణరావు పంతులుగారు, అధ్యక్షులకు వందనము లర్పించుచు, కీర్తి కేఘులు రహింతుల సాహెబు

గారు, ప్రప్రథమమున హిందువులయొక్క పాఠశాలకు గృహదాన మొసంగియుండి రనియు, ఆ చిన్నపాఠశాలయే ప్రస్తుత కళాశాలగా నెల్లూరునందు వెలయుచున్నదనియు, మహమ్మదీయులు తమ అభివృద్ధికొరకై పాఠశాలను స్థాపింప నుద్దేశించినచో, హిందువులు తమ శక్తివందనలేక సహాయము చేయక మానరని యు తెలిపిరి. ఎవరేనియు ఇట్టి అభివృద్ధికి అడ్డు తగిలినచో దేశ ద్రోహులనిరి. హిందూ మహమ్మదీయ సఖ్యము ముఖ్యమని యు, దానినికూడ నెలకొల్పుటకై ఈ సంఘమువారు ప్రయత్నించవలయుననిరి.

పాణకా గోవిందురెడ్డి గారు

కడపట శ్రీ రెడ్డిగారును హిందూ మహమ్మదీయ బంధుమిత్రముగుర్చి యిట్లు నడిపిరి. "ఈ బంధుమిత్రమునకు నే నెంతయో పాటుబడితిని. కొందరు హిందువులు, కల్మషము మనస్సులో నుండుకొని, అట్టి బంధుమిత్రము కలుగకూడదనిరి. వారి కార్యములను చక్కచెప్పుటకు, వారి నిరంకుశము సాగదని వారు అట్లు చేయుచున్నారు. కాని మీరు ఆవి ఎంతమాత్రము తలంచవద్దు. మీరు దైర్యముతో పూని పనిచేయుదు. అంగరు బాగుపడినయెడల మనదేశమునకు మేలు చేకూరును. మహమ్మదీయులకు ఏమియు సాయము చేయజాల నందువల్ల చాల చింతిల్లుచున్నాను. మహమ్మదీయ వీరవిద్యార్థులకుగా ఈవత్సరము ఏబదిరూప్యములు రు 50 లు విరాళముగా నొసంగుటకు నిశ్చయించుకొంటిని"

రాత్రి 9 గంటలకు మీదట సభ ముగిసెను.

గౌతమీ గోరక్షణశరణాలయము-రాజమండ్రి

రాజమహేంద్రవరమున స్థాపించియున్న శ్రీ గౌతమీ గోరక్షణ శరణాలయమునకు దాతలొసగిన భూరి సన్మాన దానముల వివరము.

రూపాయలు

- 1116 పంసెరి వీరన్నగారు సా॥ రాజమండ్రి
- 116 కొత్త సుబ్బరాజుగారు సా॥ డిటా
- 116 తడవర్తి సీతారామయ్యగారు సా॥ డిటా
- 116 బోడిశెట్టి వెంకటరత్నం } సా. డిటా
- పెంజర్ల రామయ్యగార్లు }
- * 116 ఉడత నారాయణమూర్తిగారు సా॥ డిటా
- * 116 మూలా సుబ్బయ్యగారు సా॥ డిటా
- 58 పూసరపు సుబ్బారావుగారు సా॥ డిటా
- * 58 మిరియాల వెంకటరత్నంగారు సా॥ డిటా
- 500 కాకి కృష్ణమూర్తిగారు సా॥ డిటా
- 116 నూరుమహమ్మదు అబ్దుల్ నబీబు సాహెబుగారు సా॥ నైజాం యిలాకా తిరుమలాపురం
- * 1116 శ్రీకంమమర్తి వెంకటసీతారామచంద్రరావు జమీందారుగారు సా॥ రాజమండ్రి
- 58 చెరుకువాడ రామస్వామిగారు సా॥ రెడ్డిపాలవరం.
- 58 చింతిపల్లి నాగయ్యగారు సా॥ డిటా
- 58 నూలు సుబ్బారావుగారి భార్య పీఠరాజుగారు సా॥ రాజమండ్రి
- * 116 ఉప్పల సత్యనారాయణమూర్తిగారు సా॥ డిటా
- * 58 లచ్చిరెడ్డి అప్పలస్వామిగారు సా॥ డిటా
- * 58 కొల్లు నరసయ్యనాయుడుగారు సా॥ డిటా
- * 500 శ్రీ రాజామాన్యం మహాలక్ష్మమ్మ జమీందారు తాలూకా గూటాలవగయిరా యట్టిలువారు సా॥ యానాం
- * 500 శ్రీ కొత్త వెంకన్నగారి కుమార్లు వెంకటరత్నంగారు సా॥ యానాం
- * 116 కొచ్చర్లకోట వెంకటలక్ష్మీనరసింహారావుగారు సా॥ రాజమండ్రి.
- 500 మట్టి సుబ్బారావుగారు సా॥ డిటా
- 116 గ్రంథ సతీరాజుగారు సా॥ డిటా
- 140 లోక పదులు, పాతికలు, చిల్లర చందాలుగా ననూలు కాబడియున్నవి
- యందులో పువ్వుమార్కు పెట్టిక పద్దులు వసూలు కావలసియున్నవి.
- యింకాను వేనవేల ధనమొసగెడి దాతలు చందాలు బసంతులకు సంసిద్ధులైయున్నారు.
- ప్రతిమాసమునకు ఒక్కసారి చందాల వసూలుగొట్టు ప్రచురణ గావించబడును.
- అన్యగ్రామవాసులైన దాతలు గౌతమీ గోరక్షణకు తమ శక్తికొలది ధర్మమొనరించుటకు యెల్లవారిని ప్రార్థించుచున్న వారము.

(గోరక్షణ సేవాసమితి.)

ఏలూరులో ప్రకృతివనభ

ఆంధ్ర దేశములో చిరకాలము క్రిందట పండితులగు క్రి... ప్రకృతి వైద్యులను దేశమనందంతటను మొలకలెత్తి వర్షా...

1916 సంవత్సరములో ప్రకృతివైద్యమున నేయొకరి కో... తేలిసియుండెడిది. అప్పుడు చికిత్సయందు సలహా కావలసి...

అట్టి ప్రకృతి చికిత్స చేదు దేశమంతట ననలెత్త నారం... భించినది. ప్రకృతి వైద్యమున విశ్వాసమును, ప్రీతియు సర్వత్ర...

పుబ్బా వెంకట్రామయ్య

పంచాయతీ కోర్టులు

ఈ కోర్టులలో డిక్రీలు అమలుజరుగుటలేదు. యీ డిక్రీ... లు అమలు జరుగుటకు గ్రామమునందు (పెసిడెంటుదా?)...

ప్రాసెస్సర్లు

ఈ కోర్టులలో కొన్నికోర్టులకు ప్రాసెస్సర్లకు నియ... మించిరి. వీరిజీతములు కోర్టులలో పనులయెక్కుప్రాసెస్సర్లకు...

వట్టి సత్యనారాయణమూర్తి.

అక్షరహంసలు

అపూర్వతైలి భజనకీర్తనలు అపురూప పద్య... రత్నములు ప్రతికీర్తనచరణముల ప్రథమాక్షర...

చిరునామా:- గోపరాజు వేంకటసుబ్బారావు, రైల్వే మజూరు క్యాంపుపేరు, కాకినాడ

తొమ్మిదవ కనుమహాజనసభ

బెజవాడలో జరిగిన ఆహ్వాన సంఘసభలో తేదీలను... మార్చిన ప్రకారం ఆగష్టు నెల 21, 22 తేదీలలో బెజవాడలో...

Wanted.

కావలెను

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా నరసాపూరు తాలూకా 7/10... యల మంచిలి యెట్టేటకు నేను రిసీవరుగా యున్నాను. నర...

జయవశీకరణి

ఇది మూలిక సంబంధమైన తాయత్తు ధరించిన సర్వ... కార్యసిద్ధియు వ్యవహార జయమును గలుగును సర్వ అర్థవిశేష...

చిత్తూరుజిల్లా వార్తలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

కార్వేటివగరతాలూకాబోర్డు

ఈ బోర్డువారు ఈ జూలై నెల 17 ది శనివారము హాయింకాలము రింగంటలపురు తిరుత్తనీలో స్వకీయ కార్యాలయమున సాధారణపథ గూడిరి. వ్యావహారికమెంబర్లపైకి నేకాశ మెంబర్ల పథనలంకరించిరి. రానుండు వర్షమున నీ బోర్డుకు సంబంధించిన ఎన్నుకొనబడు మెంబర్ల సంఖ్యను 9 లనుండి 15 కు పెంచుటకు చిత్తూరు జిల్లాబోర్డువారు తీర్మానించి యుండుటబట్టి తదనుగుణముగా నెన్నుకొనబడవలసిన ఖండముల నేర్పరచుటకై యావ్యవ కమిటీ మెంబర్లుగా నియమింపబడిరి. వరుసగా 3 పథల నలంకరింపఁ టి. దొరసామిరెడ్డిగారు పరల మెంబరుపదవి వండిరి. గ్రామములకు రోడ్ల నిర్మాణమునుసంబంధించిన కనుల జిల్లాబోర్డువారు చేయ ప్రారంభించిన తన నీబోర్డువారు జిల్లాబోర్డువారికి రూ 5,000 లు యిప్పించి సర్కానించిరి. మేకల బెయ్యపర్తి నాపివేయవలెనని కేసురుకుం బట్టు గ్రామములు తీర్మానించినటుల తెలిపెడిని. వారిలో గొంపలు ఈతీర్మానమును నిరాకరించిరి. సంవత్సరమునకు మేక ఒకటికి రూ 4 లు పన్ను విధించుటకు గ్రామపంచాయతీవారు తీర్మానించిరి. ఈ విషయ మీ బోర్డువారు రాలొచ్చియు తరి తిప్పమైన చర్య జరిపి కొందరి పన్ను విధింపవచ్చుననియు తదితరులు కూడదనియు భిన్నాభిప్రాయాలైరి. అంతయున నీవిషయమున గ్రామములో విచారిండుటకు తీర్మానించిరి. చిత్తూరు మండలమున గుక్కకాటు లభికముగానుండుటచే వీధులం దిమ్మరు శుచకముల జంపుకొను జిల్లాకలెక్టరువారు బోర్డువారితో ప్రస్తావించగా వీరు గ్రామోద్యోగియుల కా వార్త చెలిపిరి. గుక్క యజమానును ప్రతిసం॥రమునకు ప్రతిగుక్కకు రెండుఅణాలపన్ను చెల్లించి లై సెన్సుచీటి పొందవలయును.

అమృతమైన ఆడిక్టర్లకోర్టునము

ఈయంశ్యనంబును ఆడిటెవ్వుత్సవంబును ఆగస్టు 2 దిన ప్రారంభమైనా లు గు రో జు లు ం డు ను. ఈ యంశ్యనములపుడు ఉపయక్తములయిన పనుల గావించుట కొనుట రయులచే కంపెనీవారి ప్రతినిధియును దేవాలయాధికారుల ప్రతినిధియును తాలూకా యూనియన్ బోర్డువారును డిస్ట్రిక్టు డెయ్య ఆఫీసుగారును సబ్ మేజిస్ట్రేటుగాకను పోలీసు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరుగారును యూనియన్ కార్యాలయమున 17-7-1926 తేదిన కమిటీవారు సమావేశమై ఈ యంశ్యనములలో అమృతపురము, తిరుత్తనీ యీ గ్రామములలోనుండు సారాయి దుకాణములను మధ్యాహ్నము రెండు గంటల యావలనుండి మూయించునట్లుగా ఉత్తరువులు జిల్లా కలెక్టరుగారు ఇప్పించవలసినదిగా కోరవలసినదని తిరుత్తనీ యూనియన్ బోర్డు ప్రెసిడెంటుగారిని కోరిరి.

వీడుకొలుపు విందు

అబ్ కారి సబ్ ఇన్ స్పెక్టరుగారు ను - రా - రాశ్రీ, కృష్ణకురుపుగారు ఆకస్మికముగా వర్త కాబడిరి. ఈ సమయమున పురస్కరించుకొని రిజింటరాయ భవనమున 17-7-26 ఉదయమున వారి గౌరవార్థము టి పాప్ యేర్పడి అల్పాహార విందు ఒకగవడెను. పలువు రాహూయములై విచ్చేసి యుండిరి.

కార్వేటివగరమున మొహరముపండుగ

ఈ యూర మొహరముపండుగదినములపుడు ధర్మరక్షాజాత్రజరపడుదనని మహమ్మదీయు లాక్షేపించిరి. గత సం॥ రమువలె అల్లరులు జరుగునని జిల్లాధికారులు జాగరూకులయి పోలీసు, శిబ్బందీలతోడ నుండిరి. కలహములు కలుగలేదు. ఉత్సవములు నెమ్మదిగా జరిగినవి.

ఖద్దరుప్రచారము

తిరుత్తనీ ఆడిక్టర్లకోర్టున సమయమున చిత్తూరుజిల్లా ఖద్దరు బోర్డు వారు తిరుత్తనీ రిజింటరాయలో నారాయణవనం ఖద్దరుప్రార్థును ఆంగడిగాపాపించుటతోడను గ్రామములం దచ్చులచ్చుట మేలైనఖద్దరు విస్త్రుతములను చాకగా విక్రయించుటకు తల దేర్పాటు గాంచెదరు. ప్రజలందఱు వీర యుత్సవమునకు దోడ్పడి తన్మూలమున దేశ సేవ జేయుదురుగాతమని ప్రార్థింపబడుచున్నారు.

రసము

శ్రీమదాంధ్రప్రదేశ్ రసము, అను విషయమును గూర్చి పలుమారులు ప్రచురింపబడుచున్న చక్కని వ్యాసముల గాంచి, మరల, ఆంధ్రనాట్యమునకు కుప్పించి మొరడు ఒక పడియుండిన కావ్య శేషములకు, విమర్శక లాక్షణిక గ్రంథ మార్గములకు పునర్వీక్షణమును ఒకరి రసవృత్తిచే భాషావతిని అభిషిక్త మొనర్చి శ్రీ అరధాని శిరోముడి శ్రీ కాళి కృష్ణాచార్యులువారు, దేశమునకును, సాహిత్య సతికిని సంకల్పించిన మహోత్సవ మహారాధ్రమునకు తూర్పునివాసులవలె నలరారుచున్నవను మాట యనుభవనిధము.

రసము కావ్యమాత్ర నిష్ఠమా; చిత్రకళయందు విశేషముగా నిమిషియున్న దా; రసమునకు మూ రిధేవము లేమెయ్య న్ననా, యను విషయము ప్రస్తుతము! జరుగుచున్నట్టి విమర్శల బట్టియు, వివాదలకు బట్టియు మిక్కిలి విచారింప దగినట్లు తోచుచున్నది. రసప్రకరణమునందు, యెనటమాచినను రసము స్థూలముగా కొన్ని ముఖములయండి మాత్రమే, విమర్శింపబడినదిగాని సమగ్రము విచారము కనుపింపదు. నాయకుని యందు రసమును నిరూపించుచున్నారు. ఈ ప్రశ్న నేను శ్రీ కవితార్కికసింహులును, అపమాన ప్రజ్ఞా శేషమీ ప్యరంగియును నగు శ్రీ ఆచార్యులవారిని సంకల్పించి యడుగు నున్నయింది. కాని ప్రత్యక్షమున శ్రీ వారియెదుట నేనును నొక వ్యక్తి నని సాహసించుట భావ్యమా యని కొంతకాలము ఊరకుంటిని. కాని ముందు శ్రీ వారి సంభాషణలయందు రాబోవు విషయము ను కొంత గ్రహించి పరిగి పండిత మాన్యల యభిప్రాయము తెలుసుకుకొని తెలియ నందుగల ప్రధానపుట్టుకలను నూచించుచున్నాను. నాయకునియందే రసము జన్మించునెడల యది తద్వర్జులగు సభికులయందును కలదనుట అసంగతము. ఒకచేళ సభికులయందే యున్నదన నది నాయక నిరపేక్షముగానే యుచున్నదని కావలెను.

ఇదిగాక రసము నటునియందుమాడ నుండును. అనువాదము యెంతదుర్బలమైనను ఒక్కొక్క సమయముందు సత్యమువలెనే తోచుచుండును. కేవలము నిరసనమునే చూపకున్నను పూర్వాచార్యులలో ప్రధానులగు రసగంగాధర, కావ్యప్రకాశకాది కర్తలును, అభినవాచార్యుల యందు ఆ గ్రంథాలు ను, అద్వితీయ మేధాపాండితీగరిష్ఠులును నగు శ్రీ ఆచార్యులవారు ను యేకాభిప్రాయుల య్యేయున్నారు. మనయనుభవమునకు మాత్రము పొరపాటున, రసము నటునియందుండమాడదా యని తోచుచున్నాను. దీనిని విచారింప రసము, నాయకనిష్ఠము; నటనిష్ఠము; సభ్య శిష్ఠము. ఇదిగాక యింకమరి యెట్టి యెట్టి వ్యక్తులయందు నిష్ఠమో యని సంశయము విచారింపకొలది గొప్ప పండితులకు గూడ నేను చూచినంతలో సంశయముగనే తోచినది. శ్రీ ఆచార్యులవారి కీర్తులు, నూత్న ఫక్తి శుభసరించిన వగుటచే నాకు మిక్కిలు మగు నా సనుకలిగిల చుచు నున్నది. సంభాషణలయందు, ప్రస్తుతము విచారింపబడుచున్న ముఖ్యాంశములు ముగిసిన వెంటనే రసవిచారణమును శ్రీ ఆచార్యులవారు ప్రారంభించురని కొంత నావిశ్వాసము. ఇంతలో కళాభిలాషులకు పెద్దలు యాభివ్యయమును శ్రీదేశోద్ధారకుల ప్రసాదరత్న మగు ఆంధ్రప్రదేశ్ చరించి, నానంటి కళాభిలాషులకును, నట సోదరులకును, విమర్శకసోదరులకును శ్రీ ఆచార్యుల వారి వాస దుర్గహర్గముల ముఖముగా గ్రహించు చిన్ని చిన్ని కాశీ ప్రోవలకు, మార్గములకు తెచ్చి తోడ్పడుదురని నమ్ముచున్నాను. శంకలను తీర్చుటయందు నానంటి జిజ్ఞాసువులకు తోడ్పడుటచే విద్యార్థులకు పెద్దలగు శ్రీ ఆచార్యులవారికే గాక దేశ మంతటికిని మహాదానందకరము శ్రీ ఆచార్యులవారి మాతృకావ్యప్రకాశకమును, ఖండనభావ్యమునకును గాక మానంటి కళాధర్మమును తోడ్పడినవారగుదురని నావిజ్ఞాపనము.

(ఒకవిలేఖరి)

విజయనగరనివాసులగు బ్రహ్మశ్రీ మదజ్ఞా డాది

భట్ట నారాయణదాసుగారు రచించిన

శ్రీ యథాధిక రామాయణము

హరికథారూపక పద్యగద్యగీతిప్రబంధము. ఇందు శ్రీరామ జననము, శితకర్మాణము, పాదుకాపట్టాభిషేకము, ముగిసినభయము, హనుమత్సందేశము, సామ్రాజ్యసిద్ధియను నాజ్ఞాస్వములు. హరికథాకాలక్షేపములకుం బనికివచ్చును. దీనినెల పాక్షికగాక రు 2-8-0. గ్రంథకర్తగారికి వలసినవారు వ్రాసి తెప్పించుకొనవలెను.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1926-వ సం॥ జూలై నెల 29-వ తేది గురువారము

1. ధాన్యములు.

దనియాలు బా 1-కి రు 58 0 0 మొదలు 78 0 0 వరకు		
లియ్యముబస్తాలు		
కుసుమ తెనాలివి ,, ప 48 గలవి రు 12 8 0 18 0 0		
నెల్లూరివి ,, డిటా ,, 14 0 0 15 0 0		
డిల్లి ,, డిటా ,, 15 0 0 16 0 0		
రాగులు ర. 164 బస్తా 1-కి ,, 8 12 0 9 0 0		
సువ్వులు ,, ,, 20 0 0 24 0 0		

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205 ,, 11 8 0 12 8 0		
నెనగలు ,, డిటా ,, 12 8 0 13 8 0		
పెనలు ,, డిటా ,, 14 0 0 15 0 0		
మినుములు ,, డిటా ,, 16 8 0 18 0 0		
ఉలములు ,, ర. 164 ,, 8 8 0 9 0 0		

3. నూనెపస్తువులు.

సువ్వులనూనె బా 1-కి ,, 150 0 0 152 0 0		
నెయ్యి మ 1-కి ,, 14 0 0 25 0 0		
కొండాపురంవేరు నెనగపప్పుబా 1-కి ,, 59 0 0 62 0 0		
ఇతరప్రదేశము ,, ,, 56 0 0 58 0 0		
వేరు నెనగనూనెగానుగ బా 1-కి రు 180 మి. కానూనె 126 0 0		
ఆనుదము బా 1-కి ,, 92 0 0 98 0 0		

4. చిల్లరపస్తువులు.

చాయపసుపు బా 1-కి ,, 70 0 0 75 0 0		
హరపసుపు ,, ,, 28 0 0 35 0 0		
మిరపకాయలు(గుంటూరివి) బా 1-కి 188 0 0 150 0 0		
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు 40,45		
కాళహస్తపాయకట్టు ,, ,, 50,55		
తెల్లము బా 1-కి రు 40 0 0 60 0 0		
చింతిపండు బా 1-కి ,, 28 0 0 54 0 0		

5. ఇనుము.

పట్టారకం బా 1-కి ,, 80 0 0 82 0 0		
చదరం ,, 29 0 0 81 0 0		
రవుండు ,, 28 0 0 29 0 0		

6. బోహములు.

నెండి 100 తులంగు ,, 69 8 0 70 0 0		
బంగారము, తులము 1-కి ,, 21 4 0 21 8 0		
నవరము 1-కి ,, 18 8 0		
ఇత్తడి బా 1-కి ,, 248 0 0 252 0 0		
రాగి డిటా ,, 257 0 0 260 0 0		

7. దూది.

బోండానెట్టు బారవ 1-కి రు 800 0 0		
పల్నాడు దూది ,, ,, 145 0 0		

8. నూలు.

పుట్టూరు యేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి ,, 5 4 0		
మూలయేనుగ నెం 20 ,, 6 14 0		
నెం 20 తెన్ని సింహం యీటె ,, 7 10 0		
నెం 22 ,, ,, 7 14 0		
నెం 12½ అలెన్సు ,, 5 8 0		
నెం 12½ పాండిచేరి ,, 6 2 0		
నెం 14½ ,, ,, 6 4 0		
నెం 12½ మ్యాకాటన్ ,, 5 10 0		
నెం 14½ ,, మ్యాకాటన్ ,, 6 0 0		
నెం 10½ కోయంబత్తూరు ,, 5 0 0		
నెం 12½ ,, ,, 5 8 0		
నెం 14½ ,, ,, 6 2 0		
నెం 12½ చూళి ,, 5 12 0		
నెం 10½ ,, ,, 5 6 0		

అమృతాంజనము

చక్కనిదబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది

బ్రిటిష్ సర్వేట్ ఆఫ్ అమ్రానియా షేడరేషన్ (లిమిటెడ్)

(ఇంగ్లాండు దేశములో స్థాపించబడినది)

వశేట్లు:- షావాలెస్ అండ్ కంపెని, మదరాసు.

వ్యవసాయదారులకు

ఈ అమృతాంజనమైన ఎరువును దయచేసి కొంచె మువయోగించి చూడుడు. ఈ ఎరువును వాడినవారికి అద్భుతముగా ఫంటలలో ఫలితము కనుపించియున్నది. ఆచారవ్యవహారములకు విరుద్ధమైన యెట్టి పదార్థము గాని యిందు చేరియుండలేదు. వరిపంటలు, చెఱుకు, ఆకుతోటలు ధాన్యము వగైరా అన్ని పంటలకు దీనిని వుపయోగింపవచ్చును. ఇతర వివరములకు సమీపమున వ్యవసాయశాఖాధికారులకు (Agricultural Demonstrator) గాని, క్రింద కనుపరిచిన ఇండో-అగ్రి లిమిటెడ్ డిపోలలో మా ప్రతినిధులకు గాని వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

డిపో

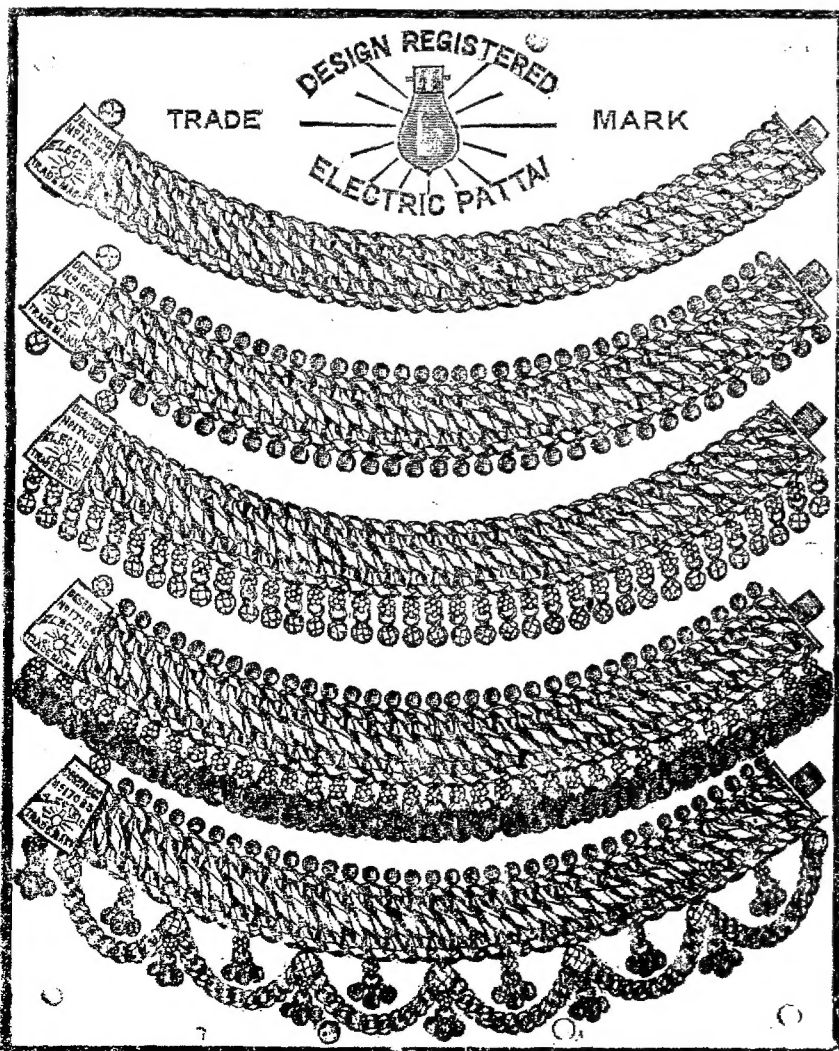
విలాసము

ప్రతినిధి

తెనాలి	ఆర్. బి. పోడ్డర్.	3. హెచ్. వి. పి. సుబ్రహ్మణ్యం.
నెల్లూరు	శి. లక్ష్మీనరసింహం.	శి. పట్టాభిరామయ్య.
కడప	126, బదర్ ఖాన్ మశీదుపీథి	యం. సర్వజ్ఞరావు.
హన్మేట్లు	హన్మేట్ కో-ఆపరేటివ్ ప్రైవేటు యూనియన్, లిమిటెడ్.	డి. వీరాసామి నాయుడు.
సామల్కోట	నెం 36, గోళివారి పీథి	వి. రామశేషశర్మ
బెజవాడ	c/o బాలకృష్ణలాల్, హనుమాన్ ప్రసాద్. చెల్లా. వెంకటరత్నం,	

ఇండో-అగ్రి లిమిటెడ్ (Indo-Agri Ltd) డిపోలలో రొక్క అమ్మకపు ధర 80 పౌనుల బస్తా 1-కి రు 8-8-0.

SULPHATE OF AMMONIA

మాతనముగా ప్రదర్శింపబడిన "ఎలక్ట్రిక్"

పట్టుగొలుసులు

మొదటితరము
వెండికి గ్యారంటీ
పేటెంటు ఆఫీసున రిజిస్టరు చేయబడినది. ప్రేమ మార్కు రిజిస్టరు అయినది.
ఆర్డరులపై ని గొలుసులు వి. పి. ద్వారా పంపించ గలము. కాళ్ళకొలయు ఎంతతూనిక వెండితో గొలుసు చేయవలసి నదియు వ్రాయించ కోరెదము. వెండికి నా నాటి ధరల చార్జీ చేయదుము.
జత 1-కి మజూరి:-
పెద్దసైజు చిన్న సైజు
నం. 1 రు 6 రు 4
నం. 2 " 7 " 5
నం. 3 " 8 " 6
నం. 4 " 8 " 6
నం. 5 " 9 " 7
సోల్ వ శేట్లు:-
నారాయణదాస్ షీట్టి,
191. చైనాబజారు, రోడ్.
మదరాసు.

వసుమతి

(గంధకర్తి) శ్రీమతి కనుపర్తి వరలక్ష్మమ్మగారు వసుమతి సాంఘిక, సాంసారి కాసర్థములను వివరించు చక్కని సాంఘికవనల. ఆంధ్రయువకుల క్షమాపణ తీసి పట్టు సురాగమును వెల్లడించుటలో నీనికి తుల్యమున నవల యాంధ్ర భాష యందులేదు. విద్యార్థికులచే ప్రశంసింపబడి, లెక్చరుకు కమిటీవారిచే నప్రూవును చేయబడి, యున్నతపాఠశాలలో పత నీయుగంధముగా నిర్ణయంపబడుచున్నది. పాషాణ వృద్ధులను నైతము కరగించు వసుమతి కష్టగాధ సాంధ్ర శ్రీపురుష రెల్లరు తప్పక చదివి సానుభూతిని జూపుదురగాక, డిమిటెడ్ 169 పుటలు వెల రు. 1-0-0

విలాసము, మేనేజరు, సరస్వతి ప్రెస్, గుంటూరు.

శతావధాని చిదంబర శాస్త్రిగారి గ్రంథములు

1. హైమవతి విలాసము రు 0-12-0, ఇది సవరసాలంకార భూయిష్టమున నవీన శృంగార ప్రబంధము. పార్వతీ పరిణయ కథ.
2. శ్రీరామాంజనేయ నాటకము 0-12-0 రామాంజనేయల యుద్ధము బహు చమత్కారము.
- 3 కృష్ణ సందేశ నాటకము 0-12-0 కృష్ణుని రాయబారము అత్యద్భుతము. పోటీజి ప్రత్యేకము.

అడసు-చిదంబర గ్రంథమాలా
సామ్యూరు పోస్టు, గుంటూరు జిల్లా.

ప్రాముఖ్య ప్రకటన

"హ్యూస్టన్ గారి పండ్లెండు బొప్పెములు" అను గ్రంథము శ్రీరామకృష్ణ మిషన్ సేవాశ్రమమువారివల్ల మహాత్మ్యముల మూలాధారములబట్టి సేకరింపబడి రెండవ ముద్రణము లో 1120 పుటలకు పైగా గల రెండుభాగములుగా ముద్రించి బడినది. ఇందు, హోమెంపెక్ శాస్త్రీయ, ఓషధ శాస్త్రీయ తత్వములు చెప్పబడియున్నవి. గ్రంథ విక్రయములలోని లాభము అలహాబాద్ ముదిగంజ్ రామకృష్ణ సేవాశ్రమనిధికి చేర్చబడును. వెల రూ 5/-/- వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము ఈక్రింద కనినవారికి దొరుకును.
డి. రామకృష్ణమిషన్ సేవాశ్రమధర్మ బొప్పెముల ముదిగంజ్ అలహాబాద్.

హిందీ వుస్తకములు

హిందీ (బాతీయ) భాషను తెలుగుసహాయమువల్ల సేద్య కొనుటకు వీలయిన సులభ శైలిని వ్రాయబడినవి:-
1. హిందీ స్వభోధిని 0-12-0. 2. హిందీ నిఘంటువు 5-0-0. 3. తెలుగు హిందీనిఘంటువు, 1-0-0.
హిందీ తెలుగువ్యాకరణము
(తేభములు పం. శివన్న శాస్త్రిగారు)
క్రొత్తగ వెలువడినది. స్వయంసహాయమున కొలది కోజులలో కుదముగు హిందీభాషను అభ్యసించుటకు వీలగునటుల ఈపుస్తకము వ్రాయబడినది. ఇది సర్వ హిందీ వ్యాకరణముల యొక్క సారము. వెల 0-14-0. హిందీప్రచారక:- మాష పత్రిక సం॥ చం॥ 1-8-0. పుస్తకముల క్యాటలాగు ఉచితము.
హిందీప్రచారకార్యాలయం,
2805 బ్రిటిష్ కో. మదరాసు.